

FÅGLAR I VÄSTMANLAND

Nr 2-3 - 2014
Rapportnumret

Fåglar i Västmanland

Nr 2-3, 2014
Årg 45, ISSN 1404-3297

Fåglar i Västmanland utges av
Västmanlands Ornitolologiska
Förening (VOF) och utkommer med
3-4 nummer per år. Pris 30:- per nr.
Medlemmar erhåller tidningen utan
särskild kostnad.

Redaktör

Christina Bredin

Ansvarig utgivare

Lennart Waara

Distribution

Ulf Carlson

Adress till FiV:

c/o Bredin
Bergslagsvägen 65
734 40 Hallstahammar

VOF på nätet: www.birdlife.se/vof

Ungdomsrepresentant

Zsombor Károlyi, 076-199 9020

Medlemsavgift VOF

Vuxna 140 kr

Familjemedlemskap 160 kr

Ungdom under 20 år 60 kr

Plusgiro 10654-2

Tryck: PrimaTryck, Hallstahammar

Västmanlands Ornitolologiska Förening (VOF)

Föreningen är en ideell, obunden sammanslutning som verkar för att bevara ett rikt fågelliv och öka kunskapen om fågelfaunan i Västmanland.

Fågelskydd har spelat en central roll i föreningen sedan tillkomsten av VOF 1969. Inom styrelsen arbetar fågelskyddskommittén aktivt med flera konkreta projekt. Gruppen fungerar även som länk till myndigheter i frågor som rör fågelskydd.

VOF arrangerar exkursioner och sammankomster och driver på olika sätt föreningens frågor.

VOF är en regionalförening i BirdLife Sverige.

STYRELSE VOF

Ordförande

Lennart Waara, 070 710 7724
lennart.waara@suravision.se

Vice ordförande

Christina Bredin, 0706 344 120
christina@bredin.pp.se

Kassör

Inger Kjellberg, 070 170 9102
inger.kjellberg@gmail.com

Övriga ledamöter

Torbjörn Jansson, 0223-23498
tjansson36@gmail.com

Joachim Karlsson, 0704-322157
jocke.karlsson@gmail.com

Johan Karlsson, 070 666 0727
gambleputti@gmail.com

Ulf Carlson, 070 374 5979
ulf.carlson@gmail.com

Kalle Källebrink, 0224-28041
kalle.källebrink@gmail.com

Karin Norén, 070-691 7671
kinoren@gmail.com

Tommy Ryding, 070-497 42 13
tommy.ryding@gmail.com

INNEHÅLL

	Sid
Ordförande	5
Program	6-12
Ringmärkning kattugglor	13
Fågelrapporten 2013	14-64
Dagledigas ungernresa	65-67
Färre skogsfåglar i Västmanland	68
Tranor	69
Projekt tjäder	70-71
Dialektala fågelnamn	72-74
Pilgrimsfalksungar	75
Inhängt	76
Notiser	77
Tippa ny sverigearter 2014	78
Rapport från Fagersta	78
Lokalföreningar	79

FOTO: JOHAN KARLSSON

Harfang är ett gammalt dialektalt namn på fjällugglan i Västmanland. Detta dialektala namn har någon gång förts över till det franska språket och används idag i de fransktalande delarna av Kanada.

Harfang des neiges är sedan 1987 staten Quebecs officiella fågelsymbol.

Läs mer om dialektala fågelnamn på sid. 72.

Redaktören

I maj fick jag följa med Säppo Leppälampi och titta på vid ringmärkning av kattuggleungar. De var otroligt mjuka att hålla i händerna. En ny och spänande upplevelse för mig.

En stor del av detta nummer upptas av fågelrapporten för 2013, som tillkommit genom idotg arbete av regionala rapportkommittén (Rrk). Många rariteter noterades under året 2013 och vi nådde en milstolpe. För första gången någonsin var vi fler än 1 000 personer som under ett år rapporterade fågelfynd gjorda inom landskapet Västmanland. Och en ny art registrerades för Västmanland - beckasinsnäppan.

Även i år fick Västmanland pilgrimsfalksungar att föda upp. En kull kom i slutet av juni och placerades på en silo i Köping. Genom webbkamera har vi kunnat få oss ett titt på falkarna när de varit vid buren. I början av juli omplacerades en kull falkungar från Stockholm i Västerås, vilket ledde till stor dramatik. En falkhane från förra årets kull hade kommit tillbaka och etablerat sig i Västerås. Han tyckte tydlingen inte om konkurrens i reviret för han gav sig på den unga falkhanen. Honorna lät han däremot vara i fred, medan han lät sig väl smaka av de kycklingar som bjöds nykomlingarna.

Sist vill jag slå ett slag för VOF:s höstprogram som innehåller många trevliga aktiviteter du nog inte vill missa.

Christina Bredin
christina@bredin.pp.se

Eggeborns

FOTO

Välkommen in till oss på Eggeborns. Vi finns i Västerås, hörnet Vasagatan-Smedjegatan. Alexander och David hjälper dig att hitta rätt kikare för dina skådarbehov.

The Binocular-Specialist

STEINER
GERMAN

KITE OPTICS

kikarproffsen

ZEISS

PENTAX
Sport Optics

FOCUS

SWAROVSKI
OPTIK

Eggeborns Foto

Vasagatan 22, Metrohuset
721 06 Västerås Tel: 021 - 18 67 00

Vår ordförande Lennart

Det har varit en lysande vår sett ur raritetssynpunkt. I Västmanland och angränsande län har det varit flera riktigt tunga ”drag”. Prärietrana och svartand i Västmanland, kaspisk pipare, vitnackad svärta och orientseglare i närliggande län m.fl. m.fl. Själv var jag i södra Sverige vid både prärietrana och svartand men hann hem i tid för att x:a dem.

Initiativ från medlemmar är alltid mycket välkomna!

Daniel Green har tagit initiativ till skydda skogen vid Slagårda från avverkning för att bevara lappugglans häckningsområde intakt. Det här är ju en lokal som många (också i Europa) känner till och som kan bedömas tåla en kontrollerad fågelturism. Vi är några som nu jobbar vidare med den frågan.

Sveaskog har i initialskedet svarat positivt på våra propåer liksom länsstyrelsen. Vår strategi är att försöka skydda ett så stort område som möjligt från avverkning. Problemet är att vissa delar kan bedömas vara ekonomiskt värdefull gammelskog men är samtidigt ett utmärkt skogsområde för duvhök och lappuggla som ju ofta kan häcka i gamla duvhöksbon.

I höst, lördagen den 15 november, kommer VOF - på förslag från Sören Larsson - att inbjuda till en medlemsdag kring fågelfrågor i Västmanland. Styrelserna för VOF och alla lokalföreningar, daglediga, Rapphönan, ungdomssektionen, rrk, och alla andra intresserade medlemmar kommer att hälsas välkomna till en heldag med fåglar i fokus.

Program med exakt tid och plats kommer senare. Boka in dagen redan nu och hör gärna av dig till mig med tips på frågor som du skulle vilja att vi avhandlar under dagen..

När detta skrivs är maj månad på väg att övergå i juni och när ni läser det är det redan en bra bit in i augusti. Jag önskar därför alla en fin sensommar med härlig skådning!

Med naturhälsningar

Lennart

www.pbase.com/lennart_waara/faglar

Västmanlands Ornitologiska Förening

Program hösten

Nu har vi en spännande höst framför oss. Varje månad finns det en eller flera aktiviteter för dig att vara med på. I augusti drar vi till Oset och Rynningarviken där vår ordförande guidar oss runt. I september utmanar vi varandra på Årets artrikaste dag. Draglördag i oktober är något nytt, lavskrikor och vintermatning är populära utflykter som återkommer. Medlemsmötet i november är också en nyhet som vi vill slå ett slag för.

Våra utflykter är alltid gratis för medlemmar, medlemskap går att lösa på plats. När vi åker bil delar vi på milkostnaden som beräknas till 16 kr/mil.

Höstens artrikaste dag är ett evenemang som Naturskyddsföreningen i Hallstahammar haft i flera år och som vi förra året tog upp även i VOF. Dagen går ut på att engagera så många som möjligt att hitta så många arter som möjligt under en dag och sedan umgås på kvällen. En studiecirke för nybörjarskådare planeras vi med start i november. Vill du vara med är det bara att du kontaktar mig. Jag nås på gamble-putti@gmail.com eller telefon 070-6660727 (kvällstid).

Det går också bra att diskutera programmet eller komma med frågor och synpunkter på

Facebook. Gruppen heter Fåglar i Västmanland.

I alla våra aktiviteter har vi samarbete med Studiefrämjandet.

Skådarhälningar

Johan Karlsson, Programansvarig

Studie främjandet

AUGUSTI - UTFLYKT TILL OSET-RYNNINGEVIKEN

Ett stenkast från centrala Örebro där det tidigare bara fanns soptippar och militärt övningsområde har man nu skapat ett härligt landskap för utflykter och fågelskådning.

ERIK ROSENBERGS STUGA VID OSET
FOTO LENNART WAARA

Datum: Lördag 23/8

Ledare: Lennart Waara

Anmälan: till Johan Karlsson, 070-6660 727
eller gambleputti@gmail.com.

Samling: 07:00 vid Vallby Friluftsmuseum,
Västerås.

Svårighetsgrad: lätt till medelsvår skådning

Fysisk krävande: några km att gå på bra och
handikapsanpassade vägar.

Målarter: änder, gäss och vadare

SEPTEMBER - ÅRETS ARTRIKASTE DAG MED SKÅDARPUB

Första helgen i september försöker vi engagera så många skådare i Västmanland det bara går för att rapportera in så många arter vi kan på Svalan. Ett arrangemang där vi alla hjälps åt och försöker slå tidigare år. Det hela avslutas med en gemensam samling någonstans där vi skryter om våra bravader och kanske äter en bit mat och dricker någon svalkande dryck.

Naturskyddsföreningen i Hallstahammar har gjort detta i flera år och det sker alltid i samband med Kolbäcks Kolifej.

Datum: Lördag 6/9

Ledare: Johan Karlsson

Anmälan: Vill du vara med på skådarpuben
anmäler du det till Johan Karlsson mail: gambleputti@gmail.com tel: 070-6660727

Samling: Börja på valfri plats och tid, sen
samlas vi kl 19:00 för skådarpub

Målarter: Alla

SEPTEMBER 26-28 - KUST- OCH STRÄCKSKÅDNING PÅ ÖRSKÄR

Vi har bokat plats för 10 skådare på Örskärs
vandrarhem från fredag e.m. till söndag kväll.

Resan är fulltecknad.

Förfrågningar: Johan Karlsson 070-666 0727
gambleputti@gmail.com

FYREN PÅ ÖRSKÄR - FOTO: WIKIMEDIA COMMONS

OKTOBER 4-5 – EURO BIRDWATCH

Första helgen i oktober skådas det fågel i hela Europa och fokus ligger både på det roliga i att se på fåglar och att flyttfåglar är en gemensam angelägenhet mellan länderna. Västmanlands lokalföreningar har olika evenemang för allmänheten på sina favoritställen.

I Köping finns HOF vid fågeltornet Norsa lördag 4/10 kl 06.00-13.00.

I Västerås kommer VOF att ha ett samarrangemang med Naturskolan i Asköviken med tipspromenad och guidade turer. En särskild guidetur för ungdomar erbjuds. Fågeltornet kommer att vara bemannat av VOF från kl 7:00 till kl 13:00.

Mer information om Euro Birdwatch kommer att finnas på hemsidan och på Facebook när det närmar sig.

Foto - JOACHIM KARLSSON

OKTOBER 11 - DRAGLÖRDAG

En ospecifierad utflykt där vi samlas tidigt på morgonen och styr kosan dit det är störst chans att hitta lite tyngre rariteter.

För att ha lite kontroll på bränslekostnader och transporttider begränsar vi radien från Västerås till c:a 20-25 mil.

Foto - JOHAN KARLSSON

Datum: lördag 11/10

Ledare: Ingen ledare, vi skådar tillsammans

Anmälan: Johan Karlsson: gambleputti@gmail.com eller tel: 070-666 0727

Samling: 07:00 vid Vallby Friluftsmuseum i Västerås.

Svårighetsgrad: Beroende på läge kan det bli allt från lätt till avancerad skådning

Fysisk krävande: Beroende på läge kan det bli allt från en lugn dag med fika till snabba ryck och hårdare strapser.

Målarter: Rariteter

OKTOBER - Nordisk vildmark Skärgård

Naturfilmaren Ingemar Lind visar sin film från Roslagsskärgården. Han tar oss med till det yttre havsbandet, där himmel och hav möts. Här lyckades han filma de stora flockarna av ejderhanar, gudingar, som varje år söker sig till detta karga landskap för att rugga. Flockar på 20-30 tusen gudingar, synliga som stora ekon på radarn från Svenska Högarna. En mäktig upplevelse.

Västerås Stadsbibliotek **Tisdag 7/10 kl. 19.00**. Entré 50 kr. Skolungdom gratis.

Ett samarbete med Studiefrämjandet.

NOVEMBER - MEDLEMSMÖTE LÖRDAG 15/11

Alla medlemmar i VOF är välkomna till denna heldag som kommer att ängas åt fågelfrågor i Västmanland. Det känns angeläget att alla lokalföreningar deltar denna dag, så att vi kan få en heltäckande bild av alla projekt som pågår i landskapet.

Programmet kommer att skickas ut till alla lokalföreningar samt publiceras på hemsidan i början av hösten. Men vi vill be dig att reservera dagen redan nu.

NOVEMBER - LAVSKRIKOR

Vi åker till Kittan i Gästrikland där vi bestämt träff med Lavskrikan. Längre söderut i Sverige än så här hittar man inte denna art stationärt.

Här finns också möjligheter att se skogshöns som orre, tjäder och järpe. Hackspettar och skogsmesar.

Ta med matsäck, varma kläder och falukorv att bjuda lavskrikorna på.

FOTO - BENJAMIN RODLING

Datum: lördag 22/11

Ledare: Johan Karlsson

Anmälan: Johan Karlsson, 070-666 0727
mail: gambleputti@gmail.com

Samling: 07:00 vid Bryggargården i Västerås.

Svårighetsgrad: Nybörjarvänlig skådning

Fysisk krävande: Bilväg ända fram

Målarter: Lavskrika

DECEMBER - VINTERMATNING

Under vintern minskar antalet fågelarter hos oss markant, men detta kompenseras med att de som stannar kvar går att komma riktigt nära.

Vi klär oss varmt och fyller termosen med lämplig varm dryck och besöker en eller flera vintermatningar där vi försöker se ett antal av dessa vinterstannare

FOTO - JOHAN KARLSSON

Datum: 6/12 - 2014

Ledare: Sara Wändell

Anmälan: Till Johan Karlsson gambleputti@gmail.com tel: 070-6660727

Samling: 08:00 vid Vallby Friluftsmuseum

Svårighetsgrad: Nybörjarvänlig skådning

Fysisk ansträngning: Det kan variera mellan några hundra meters promenad till några kilometer.

Målarter: Alla mesar, nötkråka, domherre, stenkäck m.fl.

AUGUSTI

Onsdag 13/8

Utflykt till Asköviken. Samling 17.00 vid Bryggargården, Västerås.

SEPTEMBER

Onsdag 3/9

Program, se hemsidan

SÖNDAG 14/9

Utflykt till Hjälstaviken. Samling 07.00 vid Bryggargården, Västerås.

Program Rapphönan Västmanland

Vi träffas första onsdagen i månaden kl. 18.00.

Innträffarna i Studiefrämjandets lokal Pilgatan 8C i Västerås.

Alla fågelintresserade tjejer är hjärtligt välkomna.
Rapphönorna deltar även i VOF:s ordinarie utflykter.

OKTOBER

Onsdag 1/10

Innträff

NOVEMBER

Onsdag 5/11

Innträff

DECEMBER

Onsdag 3/12

Innträff

Kontaktpersoner:

Vi kommer att ordna fler utflykter några lördagar eller söndagar under hösten. Dessa utflykter kommer att annonseras på hemsidan och genom mail till alla Rapphönor.

MÄLARDALENS REHAB CENTER

Hos oss tränar du efter ditt eget personliga program. Du får den behandling just din kropp och själ behöver.

Vi erbjuder SJUKGYMNASTISK behandling, friskvård och rehabilitering till både privatpersoner och företag. Vi har vårdavtal med Västmanlands läns landsting.

Du hittar oss i Kanalhuset i Hallstahammar. Ring oss gärna så får du veta mer: 0220-122 30.

www.malarrehab.se

Program lokala klubbar i Västmanland

Tid	Lokalförening	Aktivitet	Plats/Ansvarig
Augusti			
Lö 16	Hedströmsdalens	Frövisjön, Skultuna	Avresa 10.00 fr Köping och Skinnskatteberg
Lö 23	Frövi	Bläsåsen.	Näsby kyrka kl. 07.00./Mattias Rudenvall.
Lö 23	Nora	Ringmärkning	Rynningeviken 7.30
September			
To 2	Arboga	Månadsmöte	Stadsbiblioteket kl 19.00
Lö 6	Hallstahammar	Artdagen	Linnékullen, Strömsholm 07.00
Sö 7	Hällefors	Holkuppsättning	Nils Hultman
Lö 20	Frövi	Fågeltornets dag	Hagaberg / Anders Hjerling
Lö 20	Hällefors	Flyttfågelsträck	Högborn-Älvstorp, Gunde Persson 0591-140 94
Sö 21	Nora	Transkådespel.	Kvismaren kl 16.00
Oktober			
To 2	Frövi	Månadsmöte, Bilder o fika.	Muséet Frövifors 19.00/ Anders Hjerling
Lö 4	Frövi	Euro Birdwatch day	Mattias Rudenvall.
Lö 4	HOF	Euro Birdwatch day	Norsa, Köping
Lö 4	Hällefors	Arträkning Björskogsnäs	Peter o Karin Bergh 0591-16259
Lö 11	Hällefors	Gässkådning	Kvismaren, Anders Johansson tel.073-379 82 77
Lö 18	Frövi	Aktuell fågellokal.	Samling Näsby kyrka kl. 08.00.
November			
To 6	Frövi	Månadsmöte. Bildvisning	Muséet Frövifors 19.00
Ons 19	Hällefors	Bildvisning	HOK stugan vid Gäddsjön

Länkar till lokala klubbsidor finns under menyn Länkar på: www.birdlife.se/vof

Studiecirkel "Börja skåda fågel"

För dig som är nybliven fågelskådare inbjuder vi till studiecirkel i Västerås med start i november. Det blir totalt 8 träffar, så vi blir lagom klara till fågelvårens ankomst.

Studiecirkeln körs i samarbete med Studiefrämjandet.

För mer information och anmälan:

Johan Karlsson, 070 6660 727

Program Daglediga

Inomhusträffar torsdagar i Studiefrämjandets lokaler, Pilgatan 8C
Västerås börjar alltid kl 14.00 och slutar efter ett par timmar. Du är välkommen dit utan föranmälan. Vissa gånger har vi ett i förväg bestämt program med inbjudna föreläsare, andra gånger deltar vi själva med våra egna erfarenheter och visar bilder, filmer eller tar upp frågor till diskussion.

Dagsutflykterna startar för det mesta på morgonen och vi är ute 4-5 tim. Tider och utflyktsmål kan ändras. Anmäl dig senast dagen före. Vi kan då planera för samåkning. Milersättning är 8 kr/mil till föraren.

Torsdag 28 augusti

höstens första träff med utflykt till Hjälstaviken.

Samling kl 08.00 på parkeringen vid Vallby
friluftsmuseum.

Anmälan till Lennart Urby 070-317 55 42.

Höstens program kommer på VOF:s hem-sida i slutet av augusti www.birdlife.se/vof

FOTO LENNART URBY

Vill du veta mer om dagledigas verksamhet, hör av dig till:

Bo Askerin	021-18 33 93	Britt Björkman	021-83 01 32
Göran Johansson	070-684 73 85	Sten-Ove Sandell	073-544 56 20
Ulla Stengärde	073-984 29 46	Erik Westman	021-33 23 58
Lennart Urby			021-527 78

Näsby, S Öland

4 r.o.k uthyres per vecka
eller dygn.

8-10 bäddar, självhushåll.

Ring för mer info

070-638 32 36

Ringmärkning av kattuggleungar

I mitten maj strax innan ungarna skulle lämna holken, åkte vi ut till några kända kattugglehäckningar i Arboga för att ringmärka ungarna. Stig Blom klättrade uppför stegen och hämtade ut ungarna ur holkarna och satte sedan tillbaka dem. Ulf Eriksson ringmärkte och vi andra tittade på.

Ulf Eriksson hanterade kattuggleungarna med van hand.

Stig Blom plockade ut ungarna ur holken. Utrustad med hjälm om någon av kattuggleföräldrarna skulle attakera.

Inger Berglund, och Roland Tyfors, Tyringe Mellangård, passade på att hålla i "sina" ungar.

Fågelrapport för Västmanland 2013

Rrk: Markus Rehnberg, Anders Carlberg, Gunilla Hammarström, Lillebror Hammarström, Jörgen Lindberg, Thomas Pettersson & Roland Thuvander.

Detta är den 39:e fågelrapporten som presenteras av den regionala rapportkommittén (Rrk) i Västmanland. I huvudsak behandlar rapporten de fågelsobservationer som gjordes inom landskapet Västmanland (se figur 1) under år 2013. Grundarbetet till fågelrapporten har likt tidigare år lagts i Artportalen. Inkomna observationer har där granskats och administrerats kontinuerligt.

Figur 1. Det rapporteringsområde som behandlas i denna fågelrapport utgörs av landskapet Västmanland. Av kartan framgår de ingående kommunernas geografiska läge.

Den kommunvisa administrationen har i Artportalen hanterats av :
Anders Carlberg (Nora), Gunilla Hammarström (Kungsör & Arboga), Lillebror Hammarström (Lindesberg & Skinnskattberg), Jörgen Lindberg (Köping), Thomas Pettersson

(Västerås, Hallstahammar, Surahammar & Ludvika), Markus Rehnberg (Sala, Fagersta & Norberg) och Roland Thuvander (Örebro, Ljusnarsberg & Hallefors).

Fågelrapporten ska ses som en gemensam produkt av rapportkommittén. Under arbetets

gång har dock olika personer ansvarat för olika arter eller artgrupper. Medarbetarnas namn redovisas därför i anslutning till respektive art. Ansvaret för produktens slutliga utseende har legat på Markus Rehnberg som också har försökt att summera fågelåret 2013.

Genom Thomas Petterssons försorg har det lagts en hel del energi på att få de fågeldata som ligger i artportalen så komplett som möjligt. Art för art läggs samtliga kända uppgifter in och administreras, dvs. kvalitetssäkras. Så här långt finns bl.a. samtliga rariteter komplett inlagda, men också en rad andra arter, t.ex. flertalet vadararter.

Rapportens utformning

Till sin utformning är årets rapport lik sina närmaste föregångare. Observationerna är uppdelade kommunvis och de flesta lokalangivelserna hänvisar till det delområde (vilket oftast är likställt med socken eller församling) där lokalerna är belägna. Kommunerna förkortas genom de två första bokstäverna i namnet med undantag för Norberg som här förkortas Nb.

För vissa arter (eller raser) redovisas inom parentes fyra siffror. Dessa står för medianen (inte medelvärdet!) av antalet fynd (i vissa fall antalet ex. eller antalet fågeldagar [FD], se nedan) eller häckningar (H = konstaterad häckning; h = trolig häckning) i Västmanland, perioderna 1983-1992, 1993-2002, 2003-2012 och 2013.

I viss utsträckning används begreppet fågeldagar (FD) som beskriver summan av alla observerade individer för varje dag. En fågel oavsett om det är samma individ som ses under tre olika dagar ger tre (3) fågeldagar. Motsvarande gäller för t.ex. 40 ex. den ena dagen och 55 ex. dag två, vilket alltså ger 95 fågeldagar.

I brist på bättre alternativ används måttet för arter med större datamängder, i huvudsak för jämförelser mellan olika år. På motsvarande sätt används t.ex. FD10, FD100 som beskriver ”10-fågeldagar”, ”100-fågeldagar” osv.

Samtliga i fågelrapporten uppräknade fynd är kontrollerade och bedömda av Rrk Västmanland. Vissa observationer har dessutom granskats i särskild ordning av Rrk och sådana fynd är markerade med en asterisk (*). Dessa innehåller även ett antal arter och raser som ska granskas av Birdlife Sveriges raritetskommité (Rk) före publicering. Endast av Rk godkända fynd återfinns i denna rapport, vilka är markerade med en dubbel asterisk (**).

Systematik och namnsättning

Den systematiska uppställningen av denna rapport samt svenska och vetenskapliga namn följer den ordning och det språkbruk som rekommenderas av SOF:s Taxonomikommitté (Tk). I Vår fågelvärld (2/2014) presenteras en sammanfattning av den senaste reviderade genombgången av Holarktis fåglar. Revideringen medför att några smärre förändringar även måste göras i den västmanländska fågellistan. Stavningen av taiga ändras till tajga för att bättre stämma överens med den nationella språkstandarden. När den lyckliga stunden kommer får man vänja sig vid att skriva tajgasångare i stället för taigasångare i anteckningsboken.

Listan över vadare som förs till släktet Calidris har i och med den senaste revideringen blivit längre. Tillsammans med bl.a. prärielöpare och skedsnäppa förs nu även brushane och myrsnäppa till Calidris-släktet.

Vid Norsa i Munktorp noterades i oktober 2011 en isabellatörnskata. Fyndet som är det enda av arten i landskapet blev dock aldrig rasbestämt.

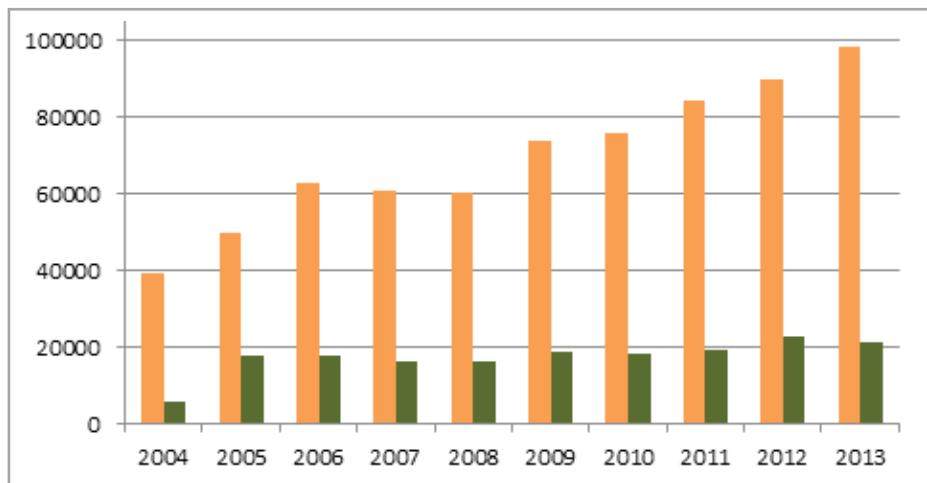
När man nu har valt att dela upp isabellatörnskatan i två arter – isabellatörnskata (*Lanius isabellinus*) och turkestantörnskata (*Lanius phoenicuroides*) – blir konsekvensen att vårt fynd i framtiden kommer att betraktas som obestämd, dvs. antingen isabella- eller turkestantörnskata. ■

Fågelåret 2013

Året bjöd på många spännande upptäckter, inte minst i april och maj. De rariteter som noterades bidrog starkt till att vi under året nådde en milstolpe. För första gången någonsin var vi fler än 1 000 personer som under ett år rapporterade fågelfynd gjorda inom landskapet Västmanland.

Tillsammans har vi bidragit till att över 98 200 (!) rapporter om fåglar har registrerats i arportalen. Ungefär 22 %, dvs. 21 500, utgör sådant som har efterfrågas i enlighet med den regionala rapportmall och som ligger till grund för denna sammanställning. Trots att antalet rapporter fortsätter att öka kan vi inte se samma markanta ökning bland de fynd som efterfrågas särskilt av rrk (figur 2).

Figur 2. Antalet i Arportalen registrerade fågelrapporter från landskapet Västmanland, åren 2004-2013. Grön stapel illustrerar antalet rapporter som i enlighet med rapportmallen har kvalitetsgranskats av den regionala rapportkommittén (rrk).

Ny art för Västmanland

Under året förändrades landskapet med en ny art, nämligen större beckasinsnäppa. Siffran över antalet funna arter i landskapet Västmanland kvarstår dock på 331 eftersom ett tidigare fynd av isabellatörnskata nu betraktas som obestämd – antingen isabella- eller turkestantorhkata (se ovan under rubriken systematik och namnsättning).

Övriga lite mer ovanliga inslag i rullorna var fjällgås, amerikansk bläsand (3:e fyndet), gulkindad kricka (2:a fyndet, kategori D), vittnäbbad islom (3:e fyndet), ägretthäger, stäpphök, aftonfalk, vitvingad tärna, biätare (4:e

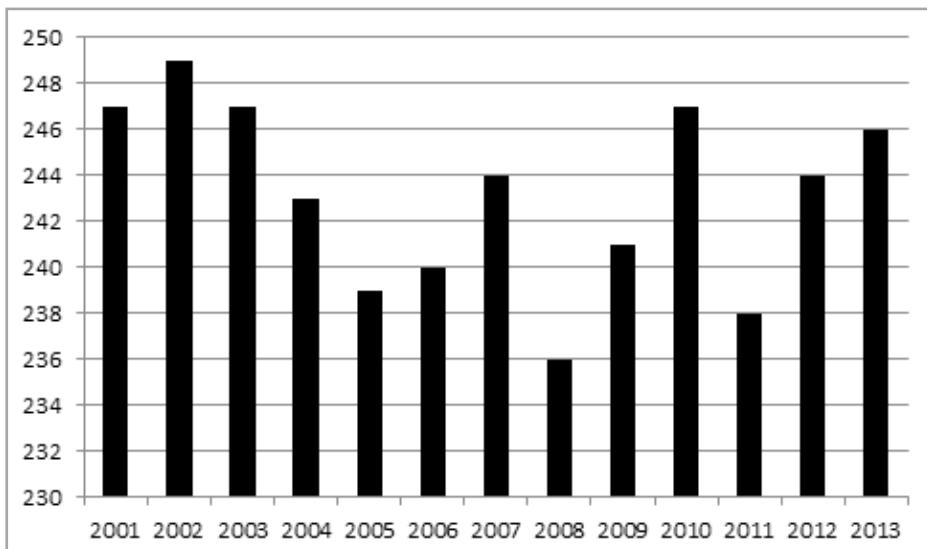
fyndet), härfågel, större piplärka, vassångare, höksångare, lundsångare, tajgasångare och lavskrika.

Någon som inte hamnade i anteckningsböckerna var ”Tönn”, den numera riksbekanta och satellitsändarförsedda större skrikörn, som återigen passerade landskapet. Detta var fjärde året i rad som detta skedde, men hitintills har ingen kikarförseggd person lyckats se honom i landskapet.

Året inleddes kylslaget, med snö och islagda sjöar. Inte minst i sydost satte stora flockar med framför allt steglits sin prägel på vinterskådandet. I flockarnas släptåg följde även bo-

Under 2013 noterades 246 arter i landskapet Västmanland. Ett antal som kan beskrivas som bra men inte exceptionellt (figur 3).

Figur 3. Årligt antal rapporterade arter i landskapet Västmanland, åren 2001-2013. Källa: artportalen.se

och bergfinkar samt en och annan hämpling. Vintern höll ett stadigt grepp och draperade landskapet i vitt ända till mitten av april.

Därmed blev också vårrastningen för en del arter tämligen kort. När april var slut hade merparten av alla svanar och gäss både rastat och lämnat landskapet. Den sena våren, med sen islossning kan delvis även beskyllas för det låga antalet fynd av sjöorre.

Månadsskiftet april – maj kommer annars att minnas som en ovanligt raritetstät period, med större beckasinsnäppa, vitvingad tärna och ägretthäger vid Asköviken och ett drygt stenkast därifrån, vid Frövisjön i Skultuna, även gulkindad kricka och amerikansk bläsand.

Fenologi

Fåglarnas tidsmässiga uppträdande (fenologi) i landskapet intresserar säkerligen många. Likt tidigare år kan man kortfattat summera att vissa arter anlände tidigare medan andra anlände senare än normalt. Årstidens väder har stor inverkan på när fåglarna anländer till vår del av landet.

Kunskapen om när fåglarna normal dyker upp i landskapet kan många gånger vara till stor hjälp då man står inför en svårbestämd art. År det t.ex. troligt med en bivråk i början av april eller en gulärla i mars? Den allt stridare strömmen av fågelrapporter för titt som tätt med sig osannolika (?) uppgifter om för tidigt anlända fåglar som inte borde ha blivit om man hade kunskap om fåglarnas tidsrytm.

För många arter anges det tidsspann då den specifika arten noterades under året. En tanke är att man till kommande fågelrapporter sammanställer dessa fenologiska uppgifter i en lättöverskådlig form.

Försommarens nattliga fågelturer gav som vanligt ett omväxlat utfall. Denna sommar noterades lite fler kornknarrar och nattskärror än vanligt. Även flodsångare och busksångare hittades i fler exemplar än brukligt.

Till nattsångarkören torde man väl även kunna räkna in göken som även den tycks ha haft ett mycket bra år i landskapet under 2013.

Foto Pentti Kohonen

FLODSÅNGARE

I den andra änden av spektrat, på förlorarsidan, hittas bl.a. vakteln och gräshoppsångaren som båda hade ett något sämre år.

Den röda gladan noterades i vanlig ordning med något enstaka exemplar under årets första hälft. Öväntat var dock det inflöde som skedde med start i början av juli. Förmödlig föreligger en viss dubbelräkning, men oavsett det har vi i modern tid aldrig upplevt något liknande i Västmanland.

I Västerås och Sala noterades även mindre anamlingar med glador. I de fall där åldersan-

givelser har lämnats rörde det sig uteslutande om äldre glador (2K+). Detta skulle kunna tolkas som att upprinnelsen till rörelsen hade sin grund i en misslyckad häckningssäsong, förmödlig till följd av födobrist, i deras normala hemområden och en därpå mycket omfattande utflyttning. Spridda fynd av glador gjordes därefter fram till och med mitten av september.

Under den höst som aldrig riktigt ville släppa greppet om landskapet noterades osedvanligt höga antal av salskrake. Vid Asköviken inräknades rekordsumman 77 ex. i slutet av oktober. I slutet av december rådde fortfarande höstlikt väder och fortsatt fanns en hel del sjöfågel kvar i landskapet.

Riksinventeringsarten

Fiskgjusen hade av Sveriges Ornitolologiska Förening (SOF) utsett till riksinventeringsart 2013. I likhet med flera tidigare år har ambitionsnivån varit tämligen låg och ingen heltäckande inventering genomfördes i landskapet under 2013. De uppgifter som ändå har lämnats visar på en art som fortsatt är spridd över hela landskapet. Häckningsindikerande uppgifter har lämnats från 43 av landskapets 423 5 x 5 km-rutor (s.k. atlasrutor).

Markus Rehnberg

I rapporten använda förkortningar:

ad.	adult	ex.	exemplar
f/ff	hona/honor	f:g	församling
honf.	honfärgad	juv.	juvenil
K	kalenderår	k:a	kyrka
k:n/k:r	kom mun, -er	m.	i mitten
m/mm	hane/hannar	pr.	I början
pull.	pullus/pulli	r.	rastande
sj.	sjungande	s:n	socken
so. dr.	sommardräkt	sp.	spelande
str.	Sträckande.	subad.	subadult
tr.	trummande	ult.	i slutet
vi. dr.	vinterdräkt		

I anslutning till några av fågelnamnen förekommer den aktuella hotkategorin i enlighet med Rödlistade arter i Sverige 2010. Nedan följer en förklaring till förkortningarna.

Förklaring till förkortningarna

NT När hotad (Near Threatened)

VU Sårbar (Vulnerable)

EN Starkt hotad (Endangered)

CR Akut hotad (Critically Endangered)

RE Nationellt utdöd (Regionally Extinct)

I anslutning till vissa av artnamnen anges även med ”**F1**” om arten är upptagen i bilaga 1 till EG:s fägeldirektiv.

I anslutning till vissa av artnamnen anges även med ”**F1**” om arten är upptagen i bilaga 1 till EU:s fägeldirektiv.

Artlistan

FOTO: JÖRGEN LINDBERG DÄR
INGEN FOTOGRAF ANGES

Knölsvan *Cygnus olor*

(19 H, 12 H, 5 H, 5 H)

Fem (5) häckningar rapporterades vilka fördelade sig på Västerås (1), Sala (1), Ljusnarsbergs (1, misslyckad), Ludvika (1) och Hällefors (1) k.r. I december gjordes fem (5) fynd om sammanlagt 56 ex.

Följande större (minst 10 ex.) ansamlingar har rapporterats:

Vä: 27 r. Asköviken, V.-Barkarö, 2-31.10 (Robert Ekberg m.fl.). 29 r. Asköviken 1-26.11 (Robert Ekberg m.fl.). 18 r. Asköviken 1-6.12 (Torbjörn Hegedüs m.fl.). 11 str. (SV) Lindsnäs, Dingtuna, 3.12 (Inger Hedlund, Henry Hedlund).

Fa: 18 str. (S) Ängelsberg, Västervåla, 11.12 (Staffan Liljeqvist, Tommy Persson).

Lillebror Hammarström

Mindre sångsvan *Cygnus columbianus - F1*

(15 ex., 36 ex., 56 ex., 53 ex.)

Vårsträcket passerade under perioden 26.3-20.5, då sammanlagt minst 53 individer iakttoqs. Dessa fördelade sig på Västerås (35), Sala (6), Surahammars (3), Lindesbergs (4), Norbergs (1) och Fagersta (4) k.r. Under hösten gjordes två fynd.

Vä: 2 r. Rudö, Rytterne, 3.11 (Per Lif).

Su: 1 ad r. Storängen, Ramnäs, 19.10 (Ralf Lundmark).

Lillebror Hammarström

Sångsvan *Cygnus cygnus - F1*

(22 h, 31 h, 32 h, 23 h)

Tjugoen (23) häckningar eller troliga häckningar rapporterades med följande kommunvisa fördelning: Västerås (1), Köping (1), Sala (5), Surahammar (4), Lindesberg (5), Nora (3), Norberg (1), Fagersta (1), Skinnskatteberg (1) och Hällefors (1). Större flockar (över 500 ex.) har under året rapporteras från Sala, Surahammar och Fagersta. Störst antal under vårsträcket var 910 ex. vid Norrgårsbo i Västerfärnebo 16.4 (Kalle Kallebrink, Eva Johansson). Under höststräcket rapporterades inga större ansamlingar.

Under den första vinterperioden (1.1-15.2) rapporterades betydligt färre sångsvanar än i fjol, endast ca 255 fåglar. Den kommunvisa fördelningen var följande: Västerås (12), Hallstahammar (1), Köping (11), Sala (71), Surahammar (16), Lindesberg (81), Nora (19), Fagersta (26), Skinnskatteberg (4), Ljusnarsberg (5) och Hällefors (5). I december var antalet rapporterade sångsvanar något större än under den första vinterperioden. Sammanlagt ca 533 sångsvanar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (99), Hallstahammar

(57), Köping (28), Kungsör (18), Sala (36), Surahammar (73), Lindesberg (89), Örebro (4), Nora (41), Skinnskatteberg (42), Ljusnarsberg (4) och Hällefors (42). Antalet häckningar eller troliga häckningar är det längsta på många år! Endast 21 jämfört med rekordåret 2011 då hela 75 häckningar eller troliga häckningar rapporterades! År sångsvanen på tillbakagång som häckningsfågel i landskapet? Eller är vi sämre på att kolla häckplatserna?

Lillebror Hammarström

Sädgås *Anser fabalis - NT*

Sädgåsen är under våren observerad mellan den 12.4 och 12.6 samt under hösten mellan 1.9 och 21.11. Under våren fanns vid något tillfälle minst 500 rastande sädgäss vid följande lokaler:

Vä: Max 550 r. Bocksjön, Tortuna, 14-30.4 (Markus Rehnberg m.fl.). 500 r. Skrämssta, Haraker, 19.4 (Pentti J. Tatti).

Under våren rapporterades dessutom två större sträck-siffror (minst 500 ex.).

Su: 1108 str. (NO) Gnien, Ramnäs, 15.4 (Sören Larsson), 667 str. (NO) Gnien, 17.4 (Sören Larsson, Greta Larsson).

Under höstflyttningen finns inga rapporter om större rastande flockar (minst 500 ex.). Däremot en större sträcksiffra.

Vä: 500 str. (SV) Asköviken, V.-Barkarö, 24.9 (Pontus Lindberg, Robert Ekberg).

Sommarfynd (1.6-31.7):

Vä: 3 2K+ r. Asköviken 12-20.6 (Torbjörn Hegedüs m.fl.).

Sa: 1 r. Hällby, Västerfärnebo, 1.6 (Berndt Söderlund). Inga vinterfynd har rapporterats under året.

Sammanlagt har tio fynd av sädgäss uppvisande karaktärer för rasen *Anser fabalis rossicus* (s.k. tundra-sädgås) gjorts under året. Dessa fördelade sig på våren (8; 14.4-19.5) och hösten (2; 25.8-20.9). Totalt rörde uppträdandet minst 22 ex. (0 ex., 2 ex., 18 ex., 22 ex.), vilket är betydligt färre än de två närmast föregående åren. Samtliga fynd:

Vä: 2 r. Frövisjön, Skultuna, 14-15.4 (Markus Rehnberg). 6 r. Skeppinge, Haraker, 21.4 (Markus Rehnberg). 2 r. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna, 22.4 (Markus Rehnberg m.fl.). 6 r. Bocksjön, Tortuna, 24-26.4 (Thomas Strid m.fl.). 1 r. Frövisjön 7-11.5 (Markus Rehnberg, Arvid Landgren). 1 str. (SV) Rudö, Rytterne, 25.8 (Åsa och Robert Ekberg).

Sa: 1 r. Sörsalbo, Västerfärnebo, 29.4 (Johan Södercrantz, David Hammarberg). 1 r. Hällby, Västerfärnebo, 29.4 (Johan Södercrantz).

Su: 1 r. Lisjö ängar, Sura 20.9 (Lennart Eriksson [Ramnäs]).

Li: 1 r. Sällingsjön, Fellingsbro, 19.5 (Mattias Rudenvall).

Lillebror Hammarström

Spetsbergsgås *Anser brachyrhynchus*

(14 FD, 89 FD, 507 FD, 523 FD)

Spetsbergsgåsen är observerad 1.4-9.6 samt 17.9-2.11. Antalet fågeldagar fördelade kommunvis: Västerås (309), Hallstahammar (11), Köping (1), Kungsör (9), Sala (54), Surahammars (45), Lindesberg (7), Örebro (2), Nora (2), Fagersta (78) och Ludvika (2). Den månadsvisa fördelningen var följande: januari-mars (0), april (365), maj (96), juni (3), juli-augusti (0), september (9), oktober (45), november (5), december (0).

Större (> 10 ex.) flockar eller ansamlingar:

Vä: 11 r. Frövisjön, Skultuna, 7.4 (Johan Brenander m.fl.). 16 r. Frövisjön 15.4 (Markus Rehnberg). 16 r. Bocksjön, Tortuna, 16.4 (Pentti J. Tatti). 20 r. Skrämska, Haraker, 19.4 (Pentti J. Tatti). 28 r. Frövisjön 26.4 (Thomas Strid m.fl.). 10 r. Frövisjön 27-28.4 (Måns Grundsten m.fl.). 12 r. Asköviken, V-Barkarö, 6.10 (Bjarne Eriksson, Johan Karlsson).

Sa: 17 r. Sörgärsbo, Västerfärnebo, 18.4 (Jan Fahström).

Su: 16 str. (NO) Gnien, Ramnäs, 15.4 (Sören Larsson). 21 str. (NO) Gnien, 17.4 (Sören Larsson, Greta Larsson).

Fa: 18 str. (N) Brandbo, Västanfors, 3.4 (Roland Narfström). 52 str. (NO) Västervåla 10.5 (Jan Hellström).

ändå kunna tänka sig att flera av fynden rör en och samma kringflyckande individ. Här har vi dock valt att betrakta fåglarna som olika individer, men av okänt ursprung.

Vä: 1 ad. r. Asköviken, V-Barkarö 21.4 (Janne Virking m.fl.). 1 ad r. Hässlö flygplats, Västerås, 4-5.5 (Johan Brenander m.fl.). 1 ad r. Asköviken 6-10.5 (Bo Runesson m.fl.). 1 r. Asköviken 25-28.5 (Johan Brenander m.fl.). 1 ad r. Frövisjön, Skultuna, 30.5 (Pentti J. Tatti m.fl.).

Lillebror Hammarström

Bläsgås *Anser albifrons*

(27 FD, 153 FD, 609 FD, 371 FD)

Bläsgåsen blev tidsmässigt observerad mellan 29.3-20.6 och 15.9-6.11 (29.12). Antalet fågeldagar fördelade sig på Västerås (181), Hallstahammar (6), Köpings (23), Arboga (2), Sala (137), Surahammars (15), Lindesbergs (2), Örebro (1), Nora (1) samt Fagersta (3) k.r. Fyndens månadsvisa fördelning var januari-februari (0), mars (1), april (292), maj (65), juni (3), juli-augusti (0), september (1), oktober (2), november (5), december (2).

Två sommarfynd gjordes, båda vid Asköviken, V-Barkarö. 2 ad. 2.6 samt 1 ad r. 20.6 (Torbjörn Hegedüs). Ett vinterfynd om två individer gjordes 2013.

Vä: 2 ad. förbifl. Frövisjön, Skultuna, 29.12 (Bernt Larsson).

Under året har följande större flockar, ansamlingar och sträcksummor (minst 10 ex.) rapporterats: Vä: 12 r. Bocksjön, Tortuna, 23-24.4 (Pentti J. Tatti m.fl.). 18 2K+ r. Bocksjön 26.4 (Markus Rehnberg m.fl.). 32 r. Bocksjön 27.4 (Pentti J. Tatti, Mats Magnusson). 14 2K+ r. Bocksjön 30.4 (Markus Rehnberg).

Sa: 12 r. Hällby, Västerfärnebo, 21.4 (Håkan Johansson). 23 r. Hällby 29.4 (Johan Södercrantz, Berndt Söderlund). 27 r. Hällby 3.5 (Berndt Söderlund). 34 r. Hällby 5.5 (Johan Södercrantz).

Lillebror Hammarström

Fjällgås *Anser erythropus - CR/F1*

(2 ex., 7 ex., 9 ex., 5 ex.)

Nedanstående fynd är de första i Västmanland sedan 2010. Även om inga konkreta bevis finns, skulle man

Grågås *Anser anser*

(6 H, 28 H, 76 H, 38 H)

Konstaterade häckningar har rapporterats från femton (15) lokaler med sammanlagt minst 38 par. Häckningarna fördelade sig enligt följande: Västerås (8 lokaler/14 par), Köping (2/15), Arboga (2/6), Surahammar (2/2) och Lindesberg (1/1).

Större ansamlingar (minst 500 ex.) har under våren (27.3-30.4) noterats enligt följande:

Vä: 500 r. Asköviken, V-Barkarö, 27.3-30.4 (Arne Holgersson, m.fl.). Max 520 r. Trädarrängarna, Irsta, 31.3-7.4 (Markus Rehnberg, Joachim Karlsson).

Under sommaren (1.5-31.8) noterades följande större (minst 500 ex.) ansamlingar:

Vä: Max 2000 r. Asköviken 1.5-31.8 (Magnus Hallgren m.fl.).

Ha: Max 750 r. Lagårdssjön, Kolbäck, 27-31.8 (Per Hedenbo, Kaj Engberg).

Kö: Max 800 r. Norsa, Munktorp, 14-25.8 (Staffan Ekelund m.fl.). 500 r. Koldammen, Malmö, Köping, 25.8 (Daniel Brehmer).

Li: 780 r. Sällingsjön, Fellingsbro, 21.8 (Sven-Olof Eriksson). 980 r. Finnåkersjön, Fellingsbro, 29.8 (Sven Larsson).

Under hösten (1.9-2.11) noterades större (minst 500 ex.) ansamlingar enligt följande:

Vä: Max 2500 r. Asköviken 1.9-10.11 (Åsa och Robert Ekberg m.fl.). Max 700 r. Prästholmen, Ångsö, 4-12.9 (Bjarne Eriksson). Max 500 r. Dyudden, Irsta, 14.9-2.11 (Bengt Stridh).

Ha: Max 600 r. Lagårdssjön 16.10-3.11 (Per Lif, Ulf Carlson).

Kö: Max 930 r. Norsa 1.9-6.10 (Staffan Ekelund m.fl.). 700 r. Vallby, Munktorp, 2.10 (Staffan Ekelund).

Ku: 600 r. Sjöholmen, Björskog, 5.10 (Staffan Ekelund). 900 r. Barkaröviken, K. Barkarö, 11.10 (Peter Ekelund).

Sa: Max 7000 r. Näs, Fläckebo, 17.9-6.11 (Berndt Söderlund m.fl.)

Li: 540 r. Österhammarsjön, Fellingsbro, 10.9 (Sven-Olof Eriksson). 540 r. Sjömosjön, Fellingsbro, 5.10 (Johan Andersson).

Från den första vinterperioden (1.1-15.2) rapporterades inga grågäss. I december rapporterades följande fynd:

Kö: 28 förbifl. Köpings hamn 23.12 (Mikael Rhönnstad). 1 förbifl. Norsa 31.12 (Claes-Göran Carlsson, Sören Björklind).

Sa: 1 r. Fläcksjön, Fläckebo, 30.12 (Stefan Karlsson).

Lillebror Hammarström

Prutgås *Branta bernicla*

(2, 6, 7, 2)

Under året endast två (2) fynd om sammanlagt 51 ex.:

Vä: 17 str. (SV) Bovallen, Skultuna, 17.9 (Tom Sävström).

Su: 34 str. (SV) Gnien, Ramnäs, 24.9 (Sören Larsson).

Lillebror Hammarström

Vitkindad gås *Branta leucopsis - F1*

Den vitkindade gäsen blev under året observerad mellan 10.3 och 18.11. Det har inte inkommit några rapporter som rör säkra eller troliga häckningar. Följande större (minst 50 ex.) ansamlingar och sträcksummor har rapporterats:

Vä: 200 str. Asköviken, V.-Barkarö, 14.10 (Robert Ekberg, Janne Virking). 91 r. Asköviken 15.10 (Robert Ekberg).

Ha: Max 56 r. Lagårdssjön, Kolbäck, 2-7.11 (Per Lif, Ulf Carlson).

No: 115 str. (NO) Södra Ås, Nora, 22.5 (Anders Carlberg).

Lillebror Hammarström

Kanadagås *Branta canadensis*

(14 FD300, 23 FD300, 46 FD300, 47 FD300)

Den månadsvisa fördelningen på 300-fågeldagarna (FD300) var januari-mars (0), april (1), maj-juli (0), augusti (4), september (2), oktober (6), november (30) och december (4).

Följande större (minst 500 ex.) ansamlingar har rapporterats:

Ha: Max 650 r. Lagårdssjön, Kolbäck, 27-31.8 (Daniel Hedenbo m.fl.). 1320 str. (S) Skidbacken, Hallstahammar, 19.10 (Daniel Hedenbo). Max 1412 r. Lagårdssjön 13.11-3.12 (Ulf Carlson m.fl.).

Kö: Max 1500 r. Lersta, Kolsva, 2-5.11 (Staffan Ekelund m.fl.).

I början av året (1.1-15.2) gjordes fem (5) fynd om sammanlagt fem (5) individer i Lindesbergs (3) och Fagersta (2) kr.

I december (1-31.12) gjordes fyra (4) fynd om sammanlagt ca 1175 individer i Västerås (22), Hallstahammar (800), Köping (350) och Örebro (3).

Lillebror Hammarström

Hybridgäss

I Västmanland är hybridkonstellationen mellan kanadagås och grågås vanligast förekommande. Under året rapporterades 30 fynd av denna korsning, fördelat på Västerås (7), Hallstahammar (3), Köping (2), Kungsör (1), Sala (2), Surahammars (1), Lindesberg (9) och Nora (5). Att uppskatta antalet individer är förstads vanskligt, men gissningsvis rörde det sig om cirka 61 ex. En tämligen normal fyndbild. Det ena fyndet i Köping rörde en konstaterad häckning mellan en grågås och en kanadagås, vilket resulterade i att fyra (4) nya hybridgässlingar kläcktes fram.

Den andra hybridkonstellationen som är tämligen vanlig i landskapet är den mellan vitkindad gås och kanadagås. Av den korsningen gjordes fem (5) fynd om 25 ex., vilket är något lägre än åren dessförinnan.

Vä: 1 r. Skarvsta, Skultuna, 7.4 (Markus Rehnberg). 2 r. Frövisjön, Skultuna, 19-21.4 (Markus Rehnberg, Johan Karlsson).

Ha: 9 ex. Trångfors, Hallstahammar, 14.4 (Daniel Hedenbo). 1 r. Lagårdssjön, Kolbäck, 16.4 (Arvid Landgren). 12 r. Lagårdssjön 18.11 (Ulf Carlson).

Lillebror Hammarström

Gravand *Tadorna tadorna*

(3 ex., 8 ex., 7 ex., 6 ex.)

Vä: 1 ex. Asköviken, V.-Barkarö, 19.4 (Ulf Andersson).

Kö: 1 m död (påkört av bil) Västlandaholm, V. Skedvi, 24.4 (Kjell Ekelund, Hasse Jansson).

Su: 1 str. (S) Lisjöviken, Sura, 25.8 (Sören Larsson m.fl.).

Li: 1 r. Sjömosjön, Fellingsbro, 20.4 (Johan Andersson).

Hä: 2 r. Flosjöhyttan, Grythyttan, 6.10 (Nils Hultman).

Thomas Pettersson

Bläsand *Anas penelope*

(4 h, 12 h, 13 h, 19 h)

Observerad 8.4-27.10. Ingen konstaterad häckning rapporterad, men arten är funnen under häckningstid (21.5-15.7) vid 13 lokaler, motsvarande ca 19 troliga häckningar, enligt följande (maximala antalet hanner resp. honor inom parentes):

Vä: Asköviken (6 mm, 4 ff; 15 ex.). Frövisjön, Skultuna (45 mm, 3 ff). Tovan, V.-Barkarö (1 m).

Kö: Norsa, Munktorp (17 mm, 2 ff).

Sa: Gorgen vid Hällby, Västerfärnebo (6 mm, 1 f). Fläcksjön vid Näs, Fläckebo (3 mm).
 Su: Gnien, Ramnäs (3 mm, 1 f). Turkiesjön, Ramnäs (1 m, 1 f). Näcksjön, Ramnäs (1 m).
 Li: Ullersättersvikens, Näsby (1 m).
 Fa: St. Aspen, Västanfors (1 m). Västervåla k:a, Västervåla (1 m).
 Lu: Höjtjärn (1 honf.).

Större (minst 100 ex.) ansamlingar:

Vä: 100 r. Asköviken, V.-Barkarö, 19.4 (Joachim Karlsson m.fl.). 100 r. Bocksjön, Tortuna, 23.4 (Pentti J. Tatti). Asköviken 19-22.9, som mest 130 r. 22.9 (Torbjörn Hegedüs).

Sa: Gorgen vid Hällby, Västerfärnebo, 29.4-3.5, som mest 115 r. 3.5 (Berndt Söderlund). Fläcksjön, Fläckebo, 11.9-11.10, som mest 285 r. 23.9 (Berndt Söderlund).

Höga (minst 100 ex.) sträcksiffror:

Ku: 125 ex. Kungsudden, K. Barkarö, 20.9 (Börje Wennerström).

Thomas Pettersson

Amerikansk blåsand *Anas americana*

(0 ex., 0 ex., 0 ex., 1 ex.)

Vä: 1 m r. Frövisjön, Skultuna, 9-15.5 (Markus Rehnberg, Bjarne Eriksson m.fl.)*.

Årets individ, som förmöldigen var en 2K-fägel, höll mestadels ihop med en europeisk blåsand av samma kön och ålder. En kort tid efter att Frövisjön hade lämnats dök förmöldigen samma konstellation upp i sjön Björken i Värmland. Sedan tidigare fanns två fynd av amerikansk blåsand i Västmanland. Båda gjordes vid Nötmyran i Västerfärnebo (3-11.5 1977 och 25-28.4 1978), men det är inte helt uteslutet att det de gångerna rörde sig om en och samma återvändande individ.

Markus Rehnberg

Snatterand *Anas strepera*

(2 h, 4 h, 10 h, 14 h)

Observerad 2.4-20.10. En konstaterad häckning har rapporterats:

Vä: 1 f + 9 pulli Asköviken, V.-Barkarö, 13-14.7 (Magnus Hallgren m.fl.).

Därföröver är arten är funnen under häckningstid (16.5-30.6) vid 10 lokaler, motsvarande ytterligare ca 13 troliga häckningar, enligt följande (maximala antalet hanbar resp. honor inom parentes):

Vä: Gimpelstenarna, Ängsö (1 m, 1 f). Skorvfisen, Ryttene (1 m, 1 f). Asköviken, V.-Barkarö (6 mm, 2 ff). Frövisjön, Skultuna (4 mm, 2 ff).

Kö: Norsa, Munktorp (1 m).

Sa: Fläcksjön, Fläckebo (5 mm, 3 ff).

Li: Ullersättersvikens, Näsby (1 m, 1 f). Hagaberg, Frövi, Näsby (1 m, 1 f). Arbogaån vid Västvalla (1 m, 1 f).

Fa: St. Aspen, Västanfors (1 m).

Större (minst 10 ex.) ansamlingar:

Vä: 10 r. Asköviken, V.-Barkarö, 16.8 (Torbjörn Hegedüs, Janne Virking).

Sa: 24 honf. r. Fläcksjön, Fläckebo, 31.8 (Berndt Söderlund).

Sk: 10 (6 mm, 4 ff) r. Sörtulingesjön vid Gotland, Hed, 19.4 (Claes-Göran Carlsson).

Thomas Pettersson

Kricka *Anas crecca*

(12 FD100, 77 FD100, 45 FD100, 147 FD100)

Observerad 29.3-12.11. Större (minst 500 ex.) ansamlingar:

Vä: 500 r. Bocksjön, Tortuna, 23.4 (Pentti J. Tatti).

Sa: Gorgen vid Hällby, Västerfärnebo, 22-24.4, som mest 1000 ex. 22.4 (Berndt Söderlund).

Inget vinterfynd gjordes 2013.

Thomas Pettersson

Gräsand *Anas platyrhynchos*

Större (minst 500 ex.) ansamlingar har rapporterats enligt följande:

Vä: Djupammen, Västerås, 2-29.1, som mest 1200 r. 2.1 (Markus Rehnberg). Munkängen, Västerås, 14.1-8.2, som mest 700 r. 14.1 (Janne Virking). 500 r. Munkängen 2-4.4, som mest 600 r. 4.4 (Pentti J. Tatti). 500 r. Asköviken, V.-Barkarö, 30.8 (Pontus Lindberg, Janne Virking). 500 r. Munkängen 14.9 (Johan Karlsson). 500 r. Munkängen 14.12 (Johan Karlsson m.fl.).

Kö: 500 r. Köpings hamn, Köping, 29.10 (Staffan Ekelund). Sa: 500 r. Fläcksjön vid Näs, Fläckebo, 23.9 (Berndt Söderlund).

Thomas Pettersson

Stjärtand *Anas acuta* - NT

(1 h, 2 h, 1 h, 1 h)

Observerad (1.1-) 16.4-28.10 (-31.12). Fynd under omständigheter som kan tyda på häckning:

Vä: 1 m Frövisjön, Skultuna, 6-18.6 (Nils Arvidsson m.fl.)

Vinterfynd (samliga fynd torde gälla samma individ och som huserat i samma område tre vintrar i rad):

Vä: 1 f Svartån vid Prästbron, Västerås, 1.1-20.4 (Janne Virking m.fl.) och 20-31.12 (Henrik Berg m.fl.). 1 f Munkängen, Västerås, 18.10-10.12 (Janne Virking m.fl.).

Större (minst 20 ex.) ansamlingar och sträcksummor:

Su: 50 str. (SV) Norrby, Ramnäs, 3.9 (Sören Larsson).

Thomas Pettersson

Ärta *Anas querquedula* - VU

(13 h, 13 h, 9 h, 6 h)

Observerad 21.4-14.8. Någon konstaterad häckning rapporterades inte i år, men årtan är funnen vid 5 lokaler under häckningstid (16.5-31.7), motsvarande

6 troliga häckningar, enligt följande (maximala antalet hanner resp. honor inom parentes):

Vä: Asköviken (3 mm, 1 f). Frövisjön, Skultuna (2 mm, 1 f). Svartån vid Ekeby, Skultuna (1 m).

Sa: Fläcksjön, Fläckebo (2 mm, 2 ff).

No: Gyttorps reningsdamm, Nora (1 m).

Inga större (minst 10 ex.) ansamlingar rapporterades i år.

Det tycks gå ordentligt utför för årtan i Västmanland. Förutom ett toppår 2006 är tendensen stadigt vikande sedan ätminstone mitten av 1990-talet.

Thomas Pettersson

Skedand *Anas clypeata*

(12 h, 19 h, 16 h, 19 h)

Observerad 14.4-27.10. Fyra konstaterade häckningar:

Vä: 5 pulli Hälsingtorp, Skultuna, 27.6 (Lennart Eriksson [Ramnäs]). 1 f + 8 1K Frövisjön, Skultuna, 14-21.7 (Ingrid Åkerberg, Markus Rehnberg). 1 f + 8 1K Asköviken, V.-Barkarö, 15-19.7 (Torbjörn Hegedüs m.fl.).

Su: 1 f + 9 pulli Högbymaden, Gnen, Ramnäs, 17-20.6 (Sören Larsson, Lennart Eriksson [Ramnäs]).

Därutöver är arten funnen under häckningstid (16.5-30.6) vid 12 lokaler, med sammanlagt 19 troliga och säkra häckningar, enligt följande (maximala antalet hanner resp. honor inom parentes):

Vä: Frövisjön, Skultuna (10 mm, 3 ff). Svartån vid Ekeby, Skultuna (2 mm). Asköviken (4 mm, 3 ff).

Ha: Lagårdssjön, Kolbäck (1 m).

Kö: Norsa, Munktorp (1 m).

Sa: Fläcksjön, Fläckebo (9 mm, 1 f). Gorgen vid Hällby, Västerfärnebo (4 mm, 1 f).

Su: Gnen, Ramnäs (5 mm, 2 ff). Gläpen, Sura (1 m).

Li: Hagaberg, Frövi, Näsby (1 m, 1 f). Ullersättarsviken, Näsby (2 mm, 2 ff).

Fa: St. Aspen, Västanfors (1 m, 1 f).

Större (minst 15 ex.) ansamlingar:

Vä: Asköviken, V.-Barkarö, 29.4-1.5, som mest 20 ex. (10 mm, 10 ff) 1.5 (Marcus Teveborg m.fl.). 17 honf. r. Frövisjön, Skultuna, 21.7 (Markus Rehnberg).

Skedanden tycks klara sig bättre än t.ex. årtan och beständet har legat rätt stabilt de senaste tjugo åren, men förstås med mellanårsvariationer.

Thomas Pettersson

Brunand *Aythya ferina* - NT

(8 h, 11 h, 7 h, 8 h)

Observerad 17.4-8.10. Under häckningstid (1.5-30.6) funnen vid 8 lokaler, motsvarande lika många troliga häckningar, enligt följande (maximala antalet hanner resp. honor inom parentes):

Vä: Asköviken, V.-Barkarö (1 m, 1 f). Frövisjön, Skultuna (3 mm, 1 f).

Sa: Gorgen vid Hällby, Västerfärnebo (3 mm, 1 f). Fläcksjön, Fläckebo (1 m).

Su: Sägdammen, Ramnäs (1 m).

Li: Ullersättarsviken, Näsby (1 m).

Fa: St. Aspen, Västanfors (1 m).

Lu: Jan-Matsdammen (1 m).

Inga större (minst 50 ex.) ansamlingar eller vinterfynd rapporterade.

Thomas Pettersson

Vitögd dykand *Aythya nyroca* - F1

(0 ex., 0 ex., 0 ex., 1 ex.)

Fa: 1 ad. m r. Stora Aspen, Västanfors, 15.9 (Roland Narfström m.fl.)*.

Landskapets femte fynd upptäcktes då anden låg och guppade på Stora Aspen utanför observatörens tomt. Tidigare fynd av arten har noterats vid Västanfors kyrka (april 1970), Gnen i Ramnäs (maj 1977), Fläcksjön i Fläckebo (april 1980) och i Stora Lindessjön i Lindes (juni 1992). Samtliga fynd utom det i Lindes har avsett hanner.

Markus Rehnberg

Vigg *Aythya fuligula*

Observerad 4.3-31.12. Endast sju (7) konstaterade häckningar rapporterade, kommunvis fördelade: Nora (5), Ludvika (2). Ansamlingar med minst 100 viggar rapporterades enligt följande:

Vä: 102 r. Ridöfjärden vid Sjöboda, Kärrbo, 10.11 (Bengt Stridh). Bocksjön, Tortuna, 25-30.4, som mest 150 r. 25.4 (Arvid Landgren).

Ha: Galten vid Sävholmen, Kolbäck, 5-30.10, som mest 350 r. 5.10 (Daniel Hedenbo m.fl.).

Sa: 200 r. Fläcksjön, Fläckebo, 28.9 (Jesper Andersson m.fl.).

Inte ett enda fynd gjordes under den första vinterperioden (1.1-15.2). Fynd i december (56 ex.):

Vä: Asköviken, V.-Barkarö, 6-31.12, som mest 24 r. 31.12 (Torbjörn Hegedüs). Västeråsfjärden, Västerås, 6-30.12, som mest 19 ex. vid Djuphamnen 29.12 (Henry Hedlund m.fl.).

Ku: 10 r. Galten vid Suggorna, K. Barkarö, 30.12 (Patrik Rhönnstad).

No: 3 mm r. Norasjön, Nora, 1.12 (Anders Carlberg).

Thomas Pettersson

Bergand *Aythya marila* - VU

(8, 7, 9, 9)

Vä: 3 (1 m, 2 ff) str. (Ö) Ridöfjärden, V.-Barkarö, 16.5 (Markus Rehnberg). 2 (1 m, 1 f) r. Västeråsfjärden, Västerås, 16.5 (Markus Rehnberg, Pentti J. Tatti).

Ha: 1 m r. Galten vid Klovstenen, Kolbäck, 15.5 (Ulf Carlson).

Ku: 6 (3 mm, 3 ff) r. Galten vid Suggorna, K. Barkarö, 30.12 (Patrik Rhönnstad).

Sa: 2 (1 m, 1 f) r. Fläcksjön, Fläckebo, 14.5 (Håkan Johansson). 1 honf. r. Fläcksjön 22.11 (Berndt Söderlund).

Su: 2 honf. r. Östersjön, Sura, 15.10 (Ralf Lundmark).
No: 1 f.r. Norasjön, Nora, 24.4 (Håkan Lavebratt, Anders Carlberg).

Lu: 2 (1 m, 1 f) r. Södra Hörken vid Hörsby, Grängesberg, 11.5 (Bertil Rahm).

Vinterfynd är relativt ovanligt, men årets fynd i december bör kanske snarare betraktas som ett sent höstfynd.

Thomas Pettersson

Alfågel *Clangula hyemalis*

(6, 7, 10, 7)

Sa: 2 (m, f) r. Fläcksjön, Fläckebo, 25.5 (Torbjörn Hedgedüs m.fl.). 1 honf. r. Fläcksjön 19-21.10 (Håkan Johansson m.fl.). 1 K r. Bysjön, Västerfärnebo, 13-14.10 (Yngve Hareland, Lotta Hedkvist).

Su: 1 m r. Gläpen, Sura, 15.10 (Ralf Lundmark).

No: 1 f.r. Gyttorps reningsdamm, Nora, 7-10.11 (Anders Carlberg m.fl.).

Sk: 1 f.r. Nedre Vättern, Skinnskatteberg, 30.4 (Leif Johansson, Sören Björklind).

Lu: 1 K r. Höjtjärn 16-17.11 (Bertil Rahm m.fl.).

Thomas Pettersson

Sjöorre *Melanitta nigra*

(25, 54, 120, 67)

Observerad 16.4-7.6 och (29.7) 5.9-17.12).

Vä: 10 obs. av 51 ex. 28.4-22.5. 1 honf. r. Granfjärden, Ängsö 9.12 (Robert Ekberg).

Ha: 7 obs. av 94 ex. 27.4-2.6, bl.a. 66 r. Galten vid Klovstenen, Kolbäck 24.5 (Patrik Rhönnstad, Mikael Rhönnstad). 3 (1 m, 2 ff) r. Galten vid Sävholmen, Kolbäck 5.9 (Ulf Carlson). 1 r. Galten vid Klovstenen 7.9 (Christer Andersson, Daniel Hedenbo).

Sa: 2 r. Fläcksjön, Fläckebo, 5.5 (Håkan Johansson). 2 (m, f) r. Fläcksjön 2.6 (Roland Thuvander). 3 mm r. Fläcksjön 25.10 (Jan Fahlström). 14 honf. r. Rörbosjön, Fläckebo 17.11 (Håkan Johansson).

Su: 7 obs. av 19 ex. 19.4-26.5. 1 r. St. Nadden, Ramnäs 22.11 (Lennart Eriksson [Ramnäs]). 1 honf. r. Kolbäcksån vid Seglingsberg, Ramnäs 11-17.12 (Sören Larsson, Lennart Eriksson [Ramnäs]).

Li: 5 obs. av 24 ex. 30.4-2.6.

No: 1 honf. r. Norasjön, Nora 25.9 (Håkan Lavebratt). 1 honf. r. Norasjön 11.10 (Håkan Lavebratt). 8 honf. r. Norasjön 7.11 (Anders Carlberg m.fl.).

Fa: 8 obs. av 64 ex. 23.4-14.5, bl.a. 44 r. St. Aspen, Västanfors 14.5 (Roland Narfström m.fl.). 19 r. St. Aspen 7.11 (Roland Narfström). 2 honf. r. St. Aspen 8.11 (Roland Narfström, Staffan Liljeqvist).

Sk: 4 obs. av 29 ex. 3.5-7.6, bl.a. 18 (4 mm, 14 honf.) r. Långsvan vid Årsbäcken, Gunnilbo 7.6 (Per Eriksson). 9 honf. r. Nedre Vättern, Skinnskatteberg 11.10 (Leif Johansson).

Lj: 1 f.r. Hörken 30.4 (Sten-Erik Bohlin).

Lu: 2 (m, f) r. Södra Hörken vid Hörsby 3.5 (Bertil Rahm). 33 r. Södra Hörken vid Hörsby 22.5 (Bertil Rahm). 13 (4 mm, 9 ff) r. Södra Hörken vid Hörsby

6.6 (Bertil Rahm). 4 mm r. Södra Hörken vid Hörsby 29.7 (Bertil Rahm). 2 honf. r. Södra Hörken vid Hörsby 17.11 (Bertil Rahm).

Hä: 4 obs. av 14 ex. 16.4-2.6. 2 r. Torrvarten vid Hammar, Grythyttan 11.11 (Nils Hultman).

Sammantaget ett lågt antal fynd, troligen mest beroende på den sena islossningen och därmed avsaknaden av rastlokaler.

Thomas Pettersson

Svärtor *Melanitta fusca - NT*

(4, 11, 17, 19)

Vä: 3 mm r. Västeråsfjärden, Västerås, 20.5 (Pentti J. Tatti). 17+8 (4 mm, 4 ff) r. Granfjärden, Ängsö, 24.5 (Thomas Pettersson, Markus Rehnberg). 11 r. Västeråsfjärden 24.5 (Pentti J. Tatti). 24 str. (N) Granfjärden 2.6 (Pentti J. Tatti).

Ha: 5 (3 mm, 2 ff) r. Galten vid Klovstenen, Kolbäck, 15.5 (Ulf Carlson). 1 m r. Galten vid Klovstenen 24.5 (Patrik Rhönnstad, Mikael Rhönnstad).

Sa: 3 mm r. Fläcksjön, Fläckebo, 21.5 (Daniel Green). 2 (m, f) r. Fläcksjön 29.5 (Kalle Källebrink, Eva Johansson). 5 honf. r. Fläcksjön 20.10 (Anette & Rune Berglinn).

Su: 2 r. Kolbäcksån vid Mantestorp, Ramnäs, 5.1 (Sören Larsson m.fl.). 1 honf. r. Östersjön, Sura, 15.10 (Ralf Lundmark). 3 1K r. Gläpen, Sura, 15.10 (Ralf Lundmark). 2 honf. r. Gläpen 21.10 (Henry Hedlund, Inger Hedlund).

Li: 1 m r. Vibyviken, Väringen, Näsby, 2.6 (Johan Andersson, Jan-Erik Malmstigen).

No: 1 f.r. Norasjön, Nora, 9-13.11 (Anders Carlberg m.fl.).

Fa: 2 (m, f) r. St. Aspen, Västanfors, 14.5 (Roland Narfström m.fl.). 1 f.r. St. Aspen 15.5 (Bo Persson). 5 (3 mm, 2 ff) r. St. Aspen 21.5 (Roland Narfström).

Lu: 6 (4 mm, 2 ff) r. Södra Hörken vid Hörsby 21.5 (Bertil Rahm).

Thomas Pettersson

Knipa *Bucephala clangula*

(8 FD50, 39 FD50, 12 FD50, 22 FD50)

Större (minst 100 ex.) ansamlingar eller sträcksummor:

Su: 119 r. Gnen, Ramnäs, 15.4 (Sören Larsson).

Under den första vinterperioden (1.1-15.2) rapporterades sammanlagt ca 122 knipor, kommunvis fördelade: Hallstahammar (2), Köping (2), Arboga (4), Sala (8), Surahammar (2), Lindesberg (67), Nora (24), Fagersta (8), Skinnskatteberg (2), Hällefors (3). Från december rapporterades sammanlagt ca 53 fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (16), Arboga (7), Lindesberg (19), Nora (4), Ljusnarsberg (1), Hällefors (6).

Thomas Pettersson

Salskrake *Mergus albellus - NT/F1*

(263 FD, 610 FD, 466 FD, 1561 FD)

Förutom sommarfynden, se nedan, observerad 6.4-4.5 och 26.9-26.11. Antalet fågeldagar fördelat kommunvis på föråret (119) resp. efteråret (1442): Västerås (53/1310), Hallstahammar (5/7), Köping (6/12), Kungsör (1/0), Arboga (12/0), Sala (8/59), Surahammar (17/52), Lindesberg (12/1), Nora (2/0), Fagersta (3/0), Ludvika (0/1).

Större (minst 20 ex.) ansamlingar:

Vä: Asköviken, V.-Barkarö, 14.10-9.11, som mest 77 (!) r. 21.10 (Robert Ekberg).

Sommarfynd (1.6-31.8):

Vä: 1 ex. Frövisjön, Skultuna, 18.6-5.7 (Pentti J. Tatti m.fl.) och 2-31.8 (Åsa & Robert Ekberg m.fl.). Fågeln rapporterades som en hane under den första perioden och som honfågad under den andra. Det antas att den höll sig gömd, ruggande, under mellanperioden.

Kö: 2 honf. r. Norsa, Munktorp, 8.7 (Peter Ekelund m.fl.).

Inga vinterfynd rapporterade, vare sig i januari-februari eller i december.

Samtidigt som antalet vårflyttande salskrakar var osedvanligt lågt, mest sannolikt beroende på den sena våren och därmed sammandragna flyttningssperioden, var höstuppträdandet desto talrikare. Ansamlingarna vid Asköviken under hösten var rekordstora. Det tidigare rekordet på lokalen och i landskapet lös på 70 ex., som noterades både 1.11 och 9.11 1975 (MVOF 6:39, MVOF 7[2]:2).

Thomas Pettersson

Småskrake *Mergus serrator*

(-, 192 FD, 269 FD, 252 FD)

Observerad 17.4-10.11. Sex (6) konstaterade häckningar (1 H, 2 H, 2 H, 7 H):

Fa: 1 f med 5 pulli St. Aspen, Västanfors, 24.6 (Roland Narfström). 4 pulli Åmänningen vid Bockmurholmen, Västervåla, 31.7 (Sören Emet, Jan Hellström). 2 ff med 4+7 pulli L. Aspen, Västanfors, 1-25.8 (Bo Persson, Lennart Andersson).

Lu: 2 ff med 5+6 pulli Södra Hörken vid Hörrksbyn 14-29.7 (Bertil Rahm).

Hä: 1 f med 7 pulli Halvarsnoren vid Vangsviken, Grythyttan, 2.8 (Christina & Jonny Kvist).

Dessutom gjordes följande fynd gjordes under häckningstid (1.6-15.8):

Vä: 1 m Tallgås, Kärrbo, 16.7 (Thomas Pettersson).

Ha: 4 ff Klovnstenen, Kolbäck, 2.6 (Ulf Carlson).

Li: 1 f Ullersättarsvikens, Näsky, 1.6 (Jan-Erik Malmstigen). 1 par Ullersättarsvikens 4.6 (Jan-Erik Malmstigen). 2 mm Usken, Lindes, 8.6 (Hans Norelius).

Fa: 1 m Granöarna, Åmänningen, Västervåla, 7.7 (Bo Persson). 2 ff Flogen, Västanfors, 8.7 (Lennart Andersson).

Sk: 2 mm Nedre Vättern, Skinnskatteberg, 26.6 (Leif Edberg, Sören Björklind).

Hä: 1 par Torrvärpen vid Björskogsnäs, Grythyttan, 2.6 (Lennart Eriksson). 1 m Torrvärpen 11.6 (Leif

Carlsson).

Kommunvis fördelning av fågeldagarna: Västerås (23), Hallstahammar (6), Sala (3), Surahammar (6), Lindesberg (7), Nora (21), Fagersta (95), Skinnskatteberg (6), Ludvika (34), Hällefors (51). Månadsvis fördelning: januari-mars (0), april (55), maj (114), juni (26), juli (8), augusti (5), september (19), oktober (24), november (1), december (0). Höga (minst 10 ex.) sträcksummor och ansamlingar:

Vä: 13 (6 mm, 7 ff) r. Granfjärden vid Dylviksvarn, Ängsö, 1.5 (Bernt Larsson).

Thomas Pettersson

Storskrake *Mergus merganser*

(11 H, 9 H, 8 H, 9 H)

Nio (9) konstaterade häckningar rapporterade:

Li: 9 pulli Usken vid Uskavi, Lindes, 22.6 (Oscar Axelsson). 1 f med 5 1K St. Kloten, Ramsberg, 12.7 (Leif Edberg). 1 f med 5 pulli Norrsjön, Ramsberg, 30.7 (Stefan Risberg). 1 f med 7 1K Usken, Lindes, 14-17.8 (Hans Norelius).

No: 1 f med 1 pullus Fässjön, Nora, 18.7 (Hans Norelius). 1 f med 4 pulli Hammarbydammen, Nora, 18.8 (Anders Carlberg).

Fa: 1 f med 2 pulli St. Aspen, Västanfors, 7.7 (Bo Persson).

Hä: 1 f ruvande Loka brunn, Grythyttan, 31.5 (Jonny Kvist). 1 f med 6 pulli Halvarsnoren (södra delen), Grythyttan, 16.7 (Mats Eriksson).

Större (minst 300 ex.) ansamlingar:

Vä: Asköviken, V.-Barkarö, 15-26.11, som mest 444 r. 26.11 (Robert Ekberg). 350 r. Granfjärden vid Skarpan, Ängsö, 20.11 (Bjärne Eriksson).

Kö: Västlandsjön, V. Skedvi, 27.10-2.11, som mest 500 r. 2.11 (Lennart Andersson, Sören Björklind).

Sa: 370 r. Fläcksjön, Fläckebo, 1.11 (Torbjörn Hagedius). 400 r. Hallaren, Möklinta, 12.11 (Maud Andersson, Owe Andersson).

Fynd under den första vinterperioden (1.1-15.2) gjordes av sammanlagt ca 86 fåglar, kommunvis fördelade: Västerås (43), Arboga (3), Surahammar (2), Lindesberg (19), Nora (9), Fagersta (2), Skinnskatteberg (3), Hällefors (5).

I december sågs sammanlagt ca 759 storskrakar, kommunvis fördelade: Västerås (452), Köping (25), Surahammar (8), Lindesberg (52), Nora (132), Fagersta (85), Skinnskatteberg (5).

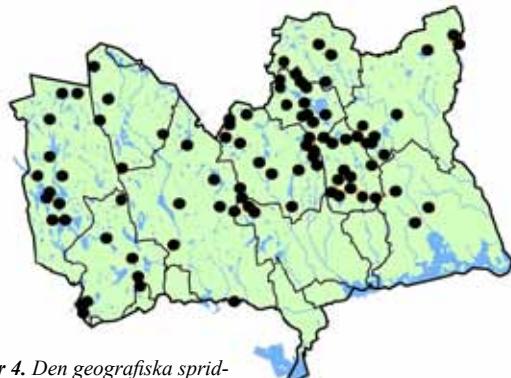
Thomas Pettersson

Järpe *Tetrastes bonasia - F1*

(14 H, 4 H, 4 H, 3H)

Tre (3) konstaterade häckningar i Surahammar (1), Norberg (1) och Ljusnarsberg (1). I övrigt är järpe rapporterad från 94 olika lokaler (se figur 4). På flera/ många av dessa är det nog troligt att det skett ytterligare häckningar.

Anders Carlberg

Figur 4. Den geografiska spridningen av de lokaler från vilka härja har rapporterats under 2013.

Orre *Lyrurus tetrix* - F1

Åtta (8) spelokaler med minst fem tuppar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Sala (2), Surahammar (2), Skinnskatteberg (1) och Hällefors (3). Sammanlagt har spel hörts eller fåglar påträffats under häckningstid (1.4-1.6) vid 91 olika lokaler.

Anders Carlberg

Tjäder *Tetrao urogallus* - F1

Tre (3) konstaterade häckningar har rapporterats från Surahammar (1), Fagersta (1) och Lindesberg (1). Även tio (10) spelplatser har rapporterats i Köpings (1), Surahammars (5), Lindesbergs (2), Skinnskattebergs (1) och Ljusnarsbergs (1) k:r.

Anders Carlberg

Rapphöna *Perdix perdix* - NT

Funnen vid tolv (12) lokaler fördelat på Västerås (5), Hallstahammars (2), Sala (1), Lindesbergs (3) och Örebro (1) k:r.

Anders Carlberg

Vaktel *Coturnix coturnix* - NT

(10 ex., 38 ex., 101 ex., 48 ex.)

Under året har sammanlagt 48 spelande vaktlar med följande kommunvisa fördelning rapporterats: Västerås (8), Hallstahammars (5), Köping (4), Kungsör (3), Arboga (13), Sala (7), Surahammar (1), Lindesberg (4), Nora (2) och Norberg (1). Med 48 spelande vaktlar blev 2013 ett skralt år och en minskning med hela 60 % jämfört med året innan. Under senare år har det bara hörts färre antal vaktlar år 2010 då 40 ex. noterades (figur 5). Det är mer regel än undantag att antalet vaktlar varierar stort mellan åren

och har med stor sannolikhet att göra med det rådande väderläget under vaktlarnas flyttningstid. Vaktlar har i år hörts spela mellan 12 maj och 13 augusti, vilket faller inom den normala tiden.

Anders Carlberg

Smålom *Gavia stellata* - NT/F1

(15 h, 56 h, 33 h, 32h)

Smålommor observerades mellan 31.3 och 15.9. Trettiofem (32) troliga häckningar rapporterades från Köping (1), Lindesbergs (7), Nora (5), Skinnskatteberg (1), Ljusnarsberg (1) och Hällefors (17) k:r.

Större (minst 20 ex.) ansamlingar:

Li: 24 ex. Råsvalen, Linde 24.4 (Mats Andersson).

Lu: Större ansamling har rapporterats vid fyra tillfällen mellan 25.6 och 26.7, som mest noterades 22 ad. 26.7. Samtliga observationer är från Södra Hörken vid Hörsbyns i Grängesberg (Bertil Rahm).

Från Hällefors kärnområde Knuthöjdsmossen med Hammarmossens rapporterades 14 häckningar med okänt häckningsresultat och inga ungfåglar noterades från de lokalerna enligt Artportalen.

Roland Thuvander

Storlom *Gavia arctica* - F1

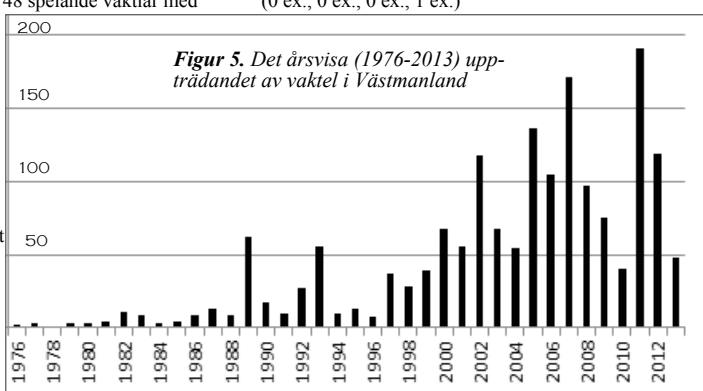
(37 h, 40 h, 50 h, 54 h)

Storlommen är rapporterad mellan 18.4 och 10.11. Femtiofyra (54) troliga häckningar rapporterades i Västerås (1), Köping (1), Sala (6), Surahammar (4), Lindesberg (8), Nora (3), Norberg (7), Fagersta (3), Skinnskatteberg (7), Ljusnarsberg (2) och Hällefors (12) k:r.

Roland Thuvander

Vitnäbbad islom *Gavia adamsii*

(0 ex., 0 ex., 0 ex., 1 ex.)

Vä: 1 2K r. Blacken, Rytterne, 24.5 (Thomas Pettersson, Markus Rehnberg)*.

Landskapets tredje ”vitnäsa” noterades då den rastade på Blacken mellan St. Skorven och St. Jungfrun. Observationen blev dock tämligen kort. En snabbgående fåtå skrämdde lommen på vingarna, som då valde att sträcka vidare mot öster. Tidigare ”vitnäsor” har noterats i Gläpen i Sura (dec. 2000) och vid Granfjärden i Ängsö (maj 2006).

Markus Rehnberg

Smådopping *Tachybaptus ruficollis*

(7 ex., 7 ex., 15 ex., 21 ex.)

Någon konstaterad häckning har inte rapporterats, men häckningsförsök kan ändå ha ägt rum på en lokal:

Vä: 1-2 ex. Kvistberga, Kungsåra, 19-22.5, bl.a. spel 22.5 (Annika Johansson, Kenneth Olausson), och 11.7 (Annika Johansson, Kenneth Olausson).

Övriga fynd:

Vä: 1 ex. Ångkraftverket, Västerås, 1-20.1 (Bernt Larsson m.fl.), dock 2 ex. 12.1 (Sara Wändell, Elisabeth Evjen). 1 ex. Asköviken, V.-Barkarö, 23.4 (Kjetil Jensen). 1 ex. Frövisjön, Skultuna, 29.4-7.5 (Pekka Westin m.fl.). 1 ad. Frövisjön 14.7 (Ingrid Åkerberg). 1 ex. Frövisjön 31.7 (Zsombor Károlyi). 1 KV Vasaparken, Västerås, 6.8 (Gudrun Eriksson-Lindgren). 2 ex. Frövisjön 7-10.8 (Kaj Engberg m.fl.). 1 ex. Frövisjön 29.8 (Pentti J. Tatti). 1 1K Frövisjön 31.8 (Markus Rehnberg). 1 ad. Frövisjön 2.9 (Pentti J. Tatti).

Kö: 1 ex. Norsa, Munktorp, 20-26.4 (Peter Ekelund m.fl.). 1 1K Norsa 6.9 (Peter Ekelund).

Sa: 1 ex. Svartån vid Färjebron, Fläckebo, 11-12.1 (Hans Fahlström m.fl.). 1 ex. Svartån vid Älvsvarta, Västerfärnebo, 16.4 (Kalle Källebrink, Eva Johansson). 1 ex. Fläcksjön vid Näs, Fläckebo, 17.10 (Berndt Söderlund).

Su: 1 ex. Kolbäcksån vid Ramnäs, Ramnäs, 2-6.1 (Lennart Eriksson [Ramnäs] m.fl.). 1 ex. Näcksjön, Ramnäs, 11.5 (Lennart Eriksson [Ramnäs]).

Li: 1 ex. Arbogaån vid Storbron, Fellingsbro, 28.1-11.3 (Jan-Erik Malmstigen m.fl.).

No: 1 ex. Gyttjorps reningsdamm, Nora, 25.10-2.11 (Anders Carlberg).

Sammanlagt drygt 20 individer är ett ganska högt antal, särskilt med tanke på den hårda vintern och den sena våren. Fem (5) individer påbörjade övervintring på fyra lokaler, men ingen fullbordades. Observationerna vid Frövisjön kan förstås tyda på att häckningsförsök ägt rum, men med tanke på dels att lokalerna är synnerligen välbevakad, dels att sträckande fåglar börjar uppträda redan under högsommaren borde ånnu fler iakttagelser i så fall ha gjorts.

Thomas Pettersson

Skäggdopping *Podiceps cristatus*

Observerad 6.4-11.12. Större kolonier (minst 10 par):

Vä: Asköviken 21.4-24.5, som mest 180 ex. 3.5 (Ulf Johansson, Roger Kaufmann).

Sa: 20 ex. Fläcksjön, Fläckebo, 7-30.5 (Berndt Söderlund).

Inga större (minst 50 ex.) ansamlingar i övrigt rapporterade. Vinterfynd:

Vä: 1 r. Fulleröfjärden, V.-Barkarö, 11.12 (Henrik Dahl).

No: 1 1K r. Norasjön, Nora, 1.12 (Anders Carlberg).

Thomas Pettersson

Gråhakedopping *Podiceps grisegena*

(7 ex., 7 ex., 15 ex., 6 ex.)

Häckningar:

Vä: 1 par (bobygge) Frövisjön, Skultuna, 26.4-14.6 (Markus Rehnberg m.fl.).

Övriga fynd:

Vä: 1 r. Frövisjön, Skultuna, 2.5 (Peter Svensson, Lisbeth Eurén).

Sa: 1 r. Fläcksjön, Fläckebo, 5.5 (Håkan Johansson).

Li: 1 r. Ullersättersviken, Väringen, Näsby, 21.5 (Jan-Erik Malmstigen, Sven-Olof Eriksson).

Fa: 1 r. St. Aspen, Västanfors, 26-28.4 (Jonas Hietala m.fl.).

Fjärde året i följd med häckningsförsök vid Frövisjön. Däremot bröts den sjuaåriga sviten 2006-12 av häckningar vid Noren i Norberg. I övrigt ett förhållandevis lågt antal observerade individer i jämförelse med senare år.

Thomas Pettersson

Svarthakedopping *Podiceps auritus* - NT/F1

(15 h, 12 h, 15 h, 11 h)

Observerad 14.4-5.10. Elva (11) häckningar, eller troliga häckningar, på 7 lokaler rapporterades med följande kommunvisa fördelning: Västerås (4+1+1+2=8), Surahammar (1), Lindesberg (1+1=2). Övriga observationer under värflutningen, 22.4-28.5:

Vä: 3 r. Hällsjön, Haraker, 25.4 (Torbjörn Jansson). 1 r. Hällsjön 5.5 (Håkan Johansson). 2 r. Asköviken, V.-Barkarö, 17.5 (Pentti J. Tatti m.fl.). 1 r. Asköviken 28.5 (Mats Magnussen).

Ha: 1 r. Freden, Säby, 25.4 (Ulf Carlson).

Li: 1 r. Morskogasjön, Ramsberg, 22.4 (Sven-Olof Eriksson) och 24.4 (Lennart Andersson).

Fa: 2 r. St. Aspen, Västanfors, 26.4 (Bo Persson).

Sk: 1 r. Nedre Vättern, Skinnskatteberg, 27.4 (Torbjörn Hegedüs, Mikael Rhönnstad).

Hä: 1 r. Vangsviken, Grythyttan, 29.4 (Jonny Kvist). 1 r. Vangsviken 6-7.5 (Jonny Kvist).

Höftfynd:

Vä: 1 r. Asköviken, V.-Barkarö, 2.10 (Robert Ekberg) och 5.10 (Torbjörn Hegedüs).

Ha: 1 r. Galten vid Bärlingen, Kolbäck, 5.10 (Daniel Hedenbo m.fl.).

Lu: 1 r. Jan-Matsdammen 5.7-17.8 (Bertil Rahm m.fl.).

Svarthakedoppingen biter sig kvar som häckande fågelart i Västmanland, trots en allt annan än positiv utveckling under de tre senaste decennierna. Förekomsten tycks dock i mycket hög grad vara avhängig tillgängligheten av artificiella och därmed födorika vatten. Nio av årets elva häckningsförsök ägde rum i sådana miljöer.

Thomas Pettersson

Storskärv *Phalacrocorax carbo*

(0 H, 82 H, 353 H, 379 H)

Tre (3) kolonier med sammanlagt 379 aktiva bon, alla i Mälaren, innebär en marginell ökning jämfört med 2012, men trendbrottet 2009 (447 bon) är ändå tydligt. De häckande fåglarna representeras av rasen Ph. c. sinensis ("mellanskärv"). Vinterfynd:

Vä: 1 ex. Fulleröfjärden, V.-Barkarö, 2.12 (Lars Ström). Västeråsfjärden, Västerås, 2-31.12, som mest 8 ex. 23.12 (Jesper Andersson). 4 ex. Kvicksund, Rytterne, 31.12 (Kjell Ingeström).

Li: 1 ex. Björkhammar, Lindes, 24.1-1.2 (Jan Myhlback m.fl.).

Större (minst 50 ex.) ansamlingar utanför häckningslokalerne och sträcksummor:

Vä: 50 r. Kvicksund, Rytterne, 15.4 (Kjell Ingeström). 68 ex. Asköviken, V.-Barkarö, 21.5 (Torbjörn Hegedüs) och 25.5 (Åsa & Robert Ekberg, Henry Hedlund). 82 ex. Asköviken 28.5 (Janne Virking, Mats Magnusson). 50 ex. Asköviken 13.7 (Magnus Hallgren). 78 str. (V) Kvicksund 11.8 (Pontus Lindberg m.fl.). 50 str. (SV) Asköviken 29.8 (Robert Ekberg). 74 r. Skommarn, Ängsö, 4.9 (Bjarne Eriksson). 58 r. Skommarn 12.9 (Bjarne Eriksson).

Kö: 80 str. (SV) Norsa, Munktorp, 21.9 (Göran Nilson).

Su: 55 str. (SV) Östersjön, Sura, 6.10 (Sören Larsson, Greta Larsson).

Thomas Pettersson

Rördrom *Botaurus stellaris* - NT/F1

(20 sj., 40 sj., 54 sj., 40 sj.)

Denna vår hördes rördrommar böla under perioden 2.4-21.6. Med den sedvanliga reservationen för dubbelräkning eller andra osäkerheter kan sammanlagt 40 revirhävdande hanar bokföras 2013, varav 20 (50 %) i Mälaren. Kommunvis fördelade sig de bölande rördrommarna enligt följande: Västerås (14), Hallstaham-

mar (5), Köping (4), Kungsör (1), Arboga (4), Sala (5), Lindesberg (6), Skinnskatteberg (1). Övriga fynd under vår och sommar (t.o.m. 31.8):

Vä: 1 förbifl. Österängen, Tidö-Lindö, Rytterne, 20.6, 22.6 och 28.6 (Lars Ström). 1 ex. Klockargårdsviken, Tidö-Lindö, Rytterne, 30.6-18.7 (Thomas Pettersson, Christer Svensk). 1 ex. Asköviken vid Harholmern, Rytterne, 17.7 (Henry Hedlund, Inger Hedlund).

Kö: 1 r. Norsa, Munktorp, 4.5 (Claes-Göran Carlsson, Sören Björklind).

Ku: 1 förbifl. Kungsudden, K. Barkarö, 9.8 (Patrik Rhönnstad). 1 ad. förbifl. Barkaröviken, K. Barkarö, 30.8 (Börje Wennerström).

Li: 1 r. i skog (!) Morskoga, Ramsberg, 10.4 (Lars Jäderberg gm Johan Måansson).

Inget höftfynd (fr.o.m. 1.9) rapporterat. Efter en minskning från en nivå på 50-60 hanar runt senaste sekelskifte tycks beståndet nu ha stabiliseringar runt 40 bölande hanar. Det kan också anmärkas att inte en enda rördrom rapporterades från Surahammars k:n, vilket är första gången sedan 1997.

Thomas Pettersson

Ägretthäger *Egretta alba* - F1

(1 ex., 1 ex., 1 ex., 2 ex.)

Vä: 1 ex. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna, 22.4 (Jesper Andersson, Henrik Hamrefors m.fl.)*. 1 ex. Frövisjön, Skultuna, 27.10 (Bjarne Eriksson)*.

Fler observationer har rapporterats, men de har inte beskrivits så som sig bör.

Thomas Pettersson

Grähäger *Ardea cinerea*

(94 H, 111 H, 56 H, 22 H)

Sju (7) små kolonier rapporterade med sammanlagt 22 konstaterade häckningar fördelade sig kommunvis enligt följande: Västerås (2 kolonier/5 par), Sala (1/3), Surahammar (1/7), Fagersta (2/5), Hällefors (1/2).

Under den första vinterperioden (1.1-28.2) gjordes två fynd, båda i början av januari:

Vä: 1 ex. Asköviken, V.-Barkarö, 1-6.1 (Niclas Lignell, Torbjörn Hegedüs).

Su: 1 ex. Kvarnforsen, Ramnäs, 4.1 (Ralf Lundmark).

Första vårfyndet gjordes 5.3. I december sågs sammanlagt högst 10 individer, kommunvis fördelade: Västerås (7), Köping (2), Kungsör (1). Större (minst 50 ex.) ansamlingar:

Vä: Frövisjön, Skultuna, 21.7-22.8, som mest 100 ex. 5.8 (Markus Rehnberg).

Thomas Pettersson

Vit stork *Ciconia ciconia* - RE/F1

(1 ex., 2 ex., 1 ex., 4 ex.)

Ha: 1 ad. r. Svedvi k:a, Hallstahammar, 31.7-14.8 (Torbjörn Hegedüs m.fl.).

Sa: 1 r. Hällby, Västerfärnebo, 16.6 (Jan Fahlström, Anne Timm).

Li: 1 str. (SV) Lindesberg, Lindes, 31.5 (Mats Andersson). 1 r. Granberga, Fellingsbro, 28-31.7 (Jan-Erik Malmstigen m.fl.). Efter två års frånväro gästades vi av flera vita storkar i år. Kan häända att det delvis kan ha varit samma individ som siktats, särskilt de två fynden under högsommaren i Fellingsbro resp. Hallstahammar.

Thomas Pettersson

Bivråk *Pernis apivorus* - VU/F1

(28 h, 38 h, 55 h, 76 h)

Observerad 9.5-19.9. Sjuttiosex (76) lokaler med fynd under häckningstid (1.6-15.8) fördelade sig kommunvis enligt följande: Västerås (18), Hallstahammar (3), Köping (5), Arboga (1), Sala (6), Surahammar (9), Lindesberg (11), Nora (4), Norberg (4), Fagersta (7), Ljusnarsberg (4), Hällefors (4). Inga högre (minst 10 ex.) sträcksummor rapporterades i år.

Thomas Pettersson

Brun glada *Milvus migrans* - F1

(1 ex., 4 ex., 6 ex., 6 ex.)

Vä: 1 ex. Frösvibäcken, Romfartuna, 16.4 (Henry Hirsimäki). 1 ad. Asköviken, Dingtuna, 18.4 (Pentti J. Tatti). 1 ex. Frövisjön, Skultuna, 6.8 (Janne Virking m.fl.).

Kö: 1 ad. Odensvi kyrka, Odensvi, 16.8 (Seppo Leppälampi).

Sa: 1 ex. Näs, Fläckebo, 20.6 (Berndt Söderlund).

Su: 1 ex. Lisjö, Sura, 20.4 (Lillebror Hammarström, Gunilla Hammarström).

Som vanligt gjordes ett antal ströfynd, främst under flyttningstider men också under häckningstid i ett fall. I övrigt ingen indikation på häckning.

Thomas Pettersson

Röd glada *Milvus milvus* - F1

(2 ex., 5 ex., 6 ex., 44 ex.)

Två värffynd:

Li: 1 ex. Frövi, Näsby, 4.4 (Peter Dahlström gm Bo Dahlström). 1 ex. Rya, Lindes, 31.5 (Peter Ahlin).

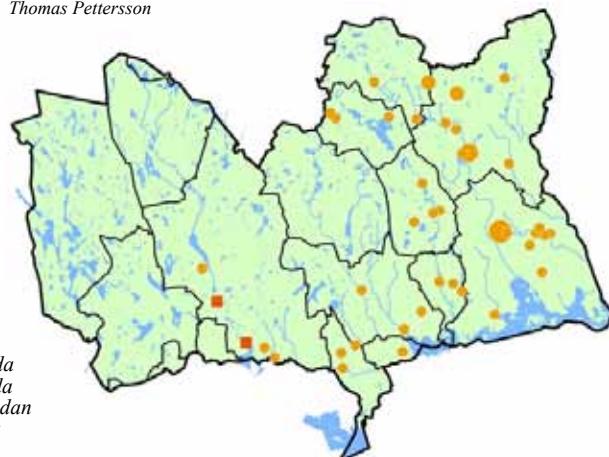

I slutet av

juli dök glador upp i en omfattning som aldrig tidigare har skräddats. Uppträdet kan närmast betecknas som invasionsartat och pågick till mitten av september men med en kulmen i början av augusti. Det handlade uppenbarligen mest om ettåriga fåglar (2K) men också en och annan äldre, dock har inga årsungar rapporterats. På flera håll rapporterades ansamlningar av flera glador, som mest fem fåglar vid Frövi i Skultuna den 6 augusti och 3 ex. vid Hullberget i Fläckebo den 7 augusti (figur 6). Det är förstås mycket vanskligt att försöka sig på en bedömnning av hur många individer totalt som setts, men det torde ha handlat om åtminstone 42 (!) fåglar. Samtliga fynd under perioden 3.7-14.9:

Vä: 1 ex. Hubbo k:a, Hubbo, 3.8 (Zsombor Károlyi). 1-5 (!) ex. Frövisjön, Skultuna, 6-15.8 (Eva Johansson m.fl.). 1 2K+ Syrlsberg, Skultuna, 6.8 (Markus Rehnberg). 1 ex. Lövsta, Dingtuna, 9.8 (Elias Ernvik). 1 ex. Hedensberg, Tillberga, 16.8-8.9 (Håkan Johansson m.fl.). 1 2K+ Tillbergsby, Tillberga, 17.8 (Jan Hellstrand). 1 ex. Igelsta, Tillberga, 20.8 (Thomas Johansson, Jan Hellström). 1 ex. Bocksjön, Tortuna, 8.9

Thomas Pettersson

Figur 6. Uppträdet av röd glada i Västmanland under 2013. De båda kvadraterna illustrerar värffynd medan massuppträdandet i juli-september illustreras med cirklar.

(Markus Rehnberg). 1 2K Brunnby, Irsta, 13.9 (Petter Haldén).

Ha: 1 ex. Åskebro, Säby, 1-2.8 (Inger Hedlund, Henry Hedlund). 1 ex. Svedvi k:a, Hallstahammar, 6.8 (Karin Sandberg m.fl.). 1 str. (V) Frössvi, Hallstahammar, 16.8 (Ulf Carlson).

Kö: 1 ex. Munktorp 1.8 (Per Lindh). 1 ex. Guttsta, Kolsva, 12.8 (Yvonne Örn). 1 ex. Norsa, Munktorp, 13.8 (Bo Persson). 1 ex. Davids backe, Himmetsa, 1.9 (Kjell Ekelund).

Ku: 1 ex. Hovgården, K. Barkarö, 1.8 (Olle Sköld).

Ar: 1 ex. Jädersbruk, Arboga, 1.8 (Erik Törnwall). 1 ex. Vretberga, Medåker, 3.8 (Mats Feldin gm Ulf Eriksson).

Sa: 3 2K+ Hullberget, Fläckebo, 7.8 (Daniel Green, Eva Johansson). 1 2K+ Västervad, Möklinta, 11.8 (Maud Andersson). 1 ex. Grällsta, Kila, 23.8 (Anders Jägeberg). 1 ad. Ålsvarta, Västerfärnebo, 1.9 (Jan Fahlström). 1 ex. Hammartorp, Västerfärnebo, 1.9 (Anders Lindholm). 1 ex. Notudden, Fläcksjön, Fläckebo, 3.9 (Daniel Green). 2 2K+ Kilboslättan, Västerfärnebo, 7.9 (Yngve Hareland).

Su: 1 3K+ Gnien, Ramnäs, 29.7 (Lennart Eriksson [Ramnäs]). 1 ex. Storängen, Ramnäs, 3.8 (Tom Sävström). 1 ex. Gnien 6-12.8 (Mikael Mälberg m.fl.). 1 ad. Turkiesjön, Ramnäs, 17.8 (Ralf Lundmark). 1 ad. Djupebo, Ramnäs, 17.8 (Gudrun Eriksson-Lindgren).

Li: 1 ex. Rynninge, Fellingsbro, 30.7-2.8 (Jan-Erik Malmstigen, Tomas Axén Haraldsson). 1 ex. Ullersäter, Näsby, 30.7 (Mattias Rudenvall). 1 ad. Fornaboda, Lindes, 8.9 (Jonas Kling).

Nb: 1 ex. Nyhyttan, Karbenning, 20.7 (Tommy Paulsen gm Petter Lindholm). 1 ex. Rosendal, Norberg, 31.7 (Bengt Lindberg). 2 ad. St. Klingbo, Karbenning, 8.9 (Hans Fahlström).

Fa: 1 ex. Hedkärra, Västanfors, 3.7 (Pentti Korhonen). 1 ex. Oti, Västanfors, 30.7 (Arne Reldin). 1 str. (S) Florida, Ängelberg, Västervåla, 14.9 (Staffan Liljeqvist).

Thomas Pettersson

Havsoern *Haliaeetus albicilla* - NT/F1

Nio (9) konstaterade häckningar med totalt 16 ungar rapporterades, samt iakttagelser av adulta fåglar under häckningstid och under omständigheter som tyder på häckning på ytterligare fyra (4) lokaler, kommunvis fördelade: Västerås (5), Hallstahammar (1), Arboga (1), Sala (1), Surahammar (3), Lindesberg (2).

Större (minst 20 ex.) ansamlingar:

Vä: Granfjärden, Ängsö, 14.1-2.3, som mest 57 (!) ex. 1.2 (Pontus Lindberg m.fl.).

Ansamlingen vid Granfjärden är rekordstor.

Thomas Pettersson

Brun kärrhök *Circus aeruginosus* - F1

Observerad 4.4-22.10. Häckningar, särkerställda såväl som troliga (19 h, 27 h, 47 h, 43 h), rapporterades enligt följande kommunvisa fördelning: Västerås (15), Hallstahammar (3), Köping (3), Kungsör (2), Arboga (2), Sala (7), Surahammar (3), Lindesberg (6), Fagersta (1), Ludvika (1). Större (minst 5 ex.) ansamlingar utanför häckningslokalerna:

Vä: 13 (7 mm, 6 ff) r. Hässlö, Västerås, 18.4 (Marcus Teveborg, Rasmus Hansen). Hedensberg, Tillberga, 23-28.8, som mest 15 r. 26.8 (Jörgen Lindberg, Mikael Hedman).

Sena (fr.o.m. 16.10) fynd:

Vä: 1 1K Asköviken, V.-Barkarö, 17-22.10 (Robert Ekberg m.fl.).

Thomas Pettersson

Blå kärrhök *Circus cyaneus* - NT/F1

(328 FD, 276 FD, 353 FD, 380 FD)

Sammanlagt 380 fågeldagar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (147), Hallstahammar (10), Köping (21), Kungsör (1), Arboga (15), Sala (101), Surahammar (39), Lindesberg (19), Nora (4), Norberg (1), Fagersta (4), Skinnskatteberg (16) och Hällefors (2). Den månadsvisa fördelningen var som följer: januari-mars (0), april (127), maj (7), juni (1), juli (2), augusti (32), september (69), oktober (84), november (53), december (5). Inget fynd gjordes under den första vinterperioden (1.1-28.2). Fynd i december:

Kö: 1 honf. Davids backe, Himmetsa, 30.12 (Patrik Rhönnstad).

Sa: 1 ad. m Näs, Fläckebo, 1.12 (Daniel Green). 1 ad. m Stjärnberg, Möklinta, 2.12 (Owe Andersson, Maud Andersson).

Su: 1 f Lisjö ängar, Sura, 29.12 (Inger-Marie Carlsen, Robert Carlsen).

No: 1 honf. Tolvsbörd, Järnboås, 22.12 (Håkan Lavebratt).

Sommarfynd (1.6-31.7) gjordes på tre lokaler, men inte i något fall under omständigheter som tyder på häckning:

Vä: 1 f Hedenberg, Tillberga, 15.6 (Sten-Ove Sandell) och 17.7 (Kalle Källebrink, Eva Johansson).

Sa: 1 ad. f Ösby, Sala, 22.7 (Krister Ekman).

Andelen adulta (3K+) hanner för respektive period: januari-februari (-), mars-maj 63/134=47%, juni-augusti (18/35=51%), september-november (79/206=38%), december (2/5=40%). Höga (minst 5 ex.) sträcksummor eller större ansamlingar:

Ar: 6 (1 m, 5 ff) Viby storäng, Arboga, 6.10 (Lars Karlsson, Lars Anmark).

Thomas Pettersson

Stäpphök *Circus macrourus* - F1

(0 ex., 1 ex., 1 ex., 4 ex.)

Vä: 1 f Trådarängarna, Irsta, 18.4 (Marcus Teveborg, Rasmus Hansen)*. 1 2K+ m Rebro, Tillberga, 7.8 (Joachim Karlsson)*. 1 3K m Törneborg, Hubbo, 11.8 (Markus Rehnberg)*. 1 3K m Hedenberg, Tillberga, 14-28.8 (Pentti J. Tatti m.fl.)*. 1 3K+ m str. (SV) Rudö, Rytterne, 31.8 (Åsa & Robert Ekberg, Jan Hellstrand)*. Sa: 1 ad. m Hällby, Västerfärnebo, 29.4 (Berndt Söderlund)*.

Sex granskade och godkända fynd 2013, ett mer än rekordåret 2012, innebär att sammanlagt 37 fynd har gjorts i Västmanland genom tiderna. Fynden i Tillberga och Hubbo 7-28.8 rör sannolikt samma individ. Ytterligare tre fynd har rapporterats, men inte beskrivits så som sig bör. Stäpphöken är en sällsynt och generellt sett svårbeständ art, varför det är motiverat att granska rapporterade fynd i särskild ordning före publicering.

Thomas Pettersson

Ängshök *Circus pygargus* - EN/F1

(0 h, 1 h, 0 h, 0 h)

Ett fåtal observationer under häckningstid, men som i vanlig ordning på senare år föreligger inga starkare misstankar om häckning. Dock särskilt många fynd i Västerås k:n i år. Fynden (2, 19, 16, 26):

Vä: 1 f Forsby, Skultuna, 29.4 (Daniel Green). 1 2K f Myrby, Badelunda, Västerås, 19.6 (Petter Haldén). 1 m Gesala, Romfartuna, 9.8 (Stefan Karlsson). 1 ad. m Skillsta, Dingtuna, 11.8 (Johan Karlsson, Benjamin Rodling). 1 2K+ f Hedenberg, Tillberga, 18-26.8 (Elias Ernvik m.fl.). 1 ad. m L. Gesala, Romfartuna, 19.8 (Pontus Lindberg, Janne Virking). 1 honf. Dräggesta, Tortuna, 21.8 (Bengt Ottosson). 1 1K Bocksjön, Tortuna, 22-24.8 (Arvid Landgren m.fl.). 1 2K+ m Lövsta, Dingtuna, 24-25.8 (Jan Hellstrand m.fl.). 1 ad. f Ekeby, Tortuna, 24.8 (Henry Hedlund, Inger Hedlund).

Kö: 1 m Rotsjön, Kolsva, 2.5 (Leo Mäkinen). 1 ad. m Norsa, Munktorp, 26-28.5 (Göran Nilsson). 1 1K str. (S) Ståholm, Munktorp, 5.9 (Per Lindh).

Ku: 1 ad. m Barkaröviken, K. Barkarö, 4.6 (Patrik Rhönnstad). 1 m Asphäll, K. Barkarö, 29.6 (Lillebror Hammarström, Gunilla Hammarström). 1 2K+ f Granhagen, Björskog, 4.7 (Patrik Rhönnstad).

Sa: 1 ad. m str. (N) Hällsjön, Fläckebo, 26.5 (Johan Brenander, Joachim Karlsson). 1 ad. m Kila 14.6 (Bengt Ottosson). 1 honf. Fläcksjön, Fläckebo, 19.6 (Anders Carlberg, Torbjörn Arvidson). 1 m Strå, Sala, 21.7 (Krister Ekman). 1 1K honf. str. (S) Gussjön, Fläckebo, 30.9 (Lennart Andersson).

Su: 1 3K+ m str. (N) Ramnäs 31.5 (Ralf Lundmark). 1 m Gnien, Ramnäs, 28.7 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg).

Li: 1 m Västvalla, Fellingsbro, 29.7 (Johan Wretenberg).

Fa: 1 ad. f Åvestbo ängar, Västanfors, 2.5 (Roland Narfström, Sören Emet).

No: 1 ad. m Älvhyttan, Viker, 25.5 (Per Stuge).

Thomas Pettersson

Duvhök *Accipiter gentilis*

(-, 3 H, 3 H, 4 H)

Fyra (4) konstaterade häckningar, kommunvis fördelade: Västerås (1), Surahammar (1), Lindesberg (1), Ljusnarsberg (1). Därtill rapporterades adulta fåglar under häckningstid (1.4-30.6) på ytterligare 11 lokaler, kommunvis fördelade: Västerås (5), Köping (1), Sala (1), Surahammar (1), Fagersta (3). Det sammanlagda antalet fågeldagar var 397, vilket är klart lägre än vart och ett av åren 2009-2012. Fågeldagarna fördelade sig månadsvis under året enligt följande: januari (59), februari (33), mars (31), april (53), maj (18), juni (11), juli (13), augusti (34), september (36), oktober (41), november (40), december (28).

Thomas Pettersson

Sparvhök *Accipiter nisus*

Två (2) konstaterade häckningar rapporterade, kommunvis fördelade på Ljusnarsberg (1) och Hällefors (1). Inga större (minst 10 ex.) ansamlingar eller sträcksummor rapporterade.

Thomas Pettersson

Ormvråk *Buteo buteo*

Från perioden 1.1-15.2 rapporterades ca 30 fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (16), Hallstahammar (2), Köping (6), Arboga (2), Sala (1), Lindesberg (2), Fagersta (1). Från december rapporterades sammanlagt ca 30 ormvråkar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (11), Hallstahammar (2), Köping (4), Sala (5), Surahammar (5), Lindesberg (3). Ljusa ormvråkar, s.k. "böringevråkar":

Vä: 1 ex. Frövi, Skultuna, 6.8 (Markus Rehnberg).

Sa: 1 ex. Häggebäcken, Västerfärnebo, 30.3-7.9 (Yngve Harelund, Lotta Hedkvist).

Höga (minst 25 ex.) sträcksummor och ansamlingar:

Vä: 35 r. (!) Hedenberg, Tillberga, 26.8 (Jörgen Lindberg, Mikael Hedman). 31 str. (S) Kvicksund, Rytterne, 13.10 (Pontus Lindberg m.fl.).

Su: 26 str. (SV) Gnien, Ramnäs, 11.10 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg).

Thomas Pettersson

Fjällvråk *Buteo lagopus* - NT

(-, 490 FD, 644 FD, 919 FD)

Sammanlagt 919 fågeldagar med följande månadsvisa

FJÄLLVRÅK

fördelning: januari (76), februari (55), mars (132), april (163), maj (7), juni (0), juli (1), augusti (7), september (50), oktober (112), november (164), december (152). Under perioden 1.1-15.2 rapporterades ca 43 fjällvråkar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (18), Hallstahammar (7), Köping (8), Kungsör (2), Arboga (4), Sala (4). Från december rapporterades ca 70 fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (19), Hallstahammar (8), Köping (6), Kungsör (4), Arboga (2), Sala (19), Surahammar (5), Lindesberg (3), Örebro (1), Norberg (1), Skinnskatteberg (1), Hällefors (1). Sommarfynd (16.5-15.8):

Sa: 1 ex. Nötmyran, Västerfärnebo, 28.5 (Berndt Söderlund). 1 ex. Gullvalla, Kila, 20.7 (Robert Stenmark).

Su: 1 ex. Lönnbromossen, Ramnäs, 23.5 (Sören Larsson).

Fa: 1 ex. Uggelbo, Fagersta, Västanfors, 12.8 (Bo Persson).

Inga höga (minst 15 ex.) sträcksummor rapporterade 2013.

Thomas Pettersson

Större skrikörn *Aquila clanga* - F1

(0 ex., 0 ex., 0 ex., 1 ex.)

Vä/Kö/Sa/Su/Li/No/Fa/Sk/Hä: 1 6K 7-8.5 samt 31.5-3.6 (gm rrk Vstm).

Tönn är den numera riksrekordslagda och satellitförsedda örnen som varje år sedan år 2010 har valt att turnera runt på den skandinaviska halvön. Rutinerna har varit likartad varje år. Övervintringsområdet i Spanien lämnas i mars/april. Flytten går upp genom Europa, till Baltikum och vidare upp genom Finland. I månads-skiften april/maj har Bottenviken rundats och gränsen mellan Finland och Sverige passerats. De flesta är här örnen flackat runt över i stort sett hela landet och varje år har Västmanland hamnat under dess vingar. Det är

säledes fjärde år i rad som landskapet har föråras besök. Under 2013 var dock passagen något mer omfattande än tidigare år. Efter att ha varit ner och vänt i södra Sverige närmar sig Tönn den 7 maj landskapet från söder. Sträckriktningen var nordostlig då örnen flyger in över västmanländskt territorium i trakten av Felliingsbro. Under färden passeras förutom Lindesbergs även Köpings och Skinnskattebergs k.r. I trakten av Tarmansbo i Gunnilbo skiftas färdriktningen åt ONO, in över gränslandet mellan Fagersta och Surahammars k.r. Resan tvärade den mellersta delen av Sala kommun, bl.a. över Höskovsmossen och Ljömsbo, innan landskapet lämnas i trakten av Skälby, nordost om Sala stad. Redan dagen därpå, efter att ha flugit en vända in över Uppland, återvänder Tönn för en snabb passage över nordöstra delen av Möklinta s:n. Några veckor hinner passera innan Tönn den 31 maj återigen knackar på den västmanländska porten. Denna gång äntrades landskapet från NO, i trakten av Hallaren i Sala k.n. Riktningen var till en början sydvästlig men ändrades i trakten av Sund, Möklinta till en mer SSO riktning. Trakten av Skälby i Sala blev återigen platsen där Tönn lämnade landskapet, men bara för att återkomma dagen därpå. Efter en vända in över Uppland flög Tönn in över Västmanland i trakten av Ransta i Sala k.n. I snabbt avverkades därefter Västerås (Svanå), Surahammars (Ramnäs), Skinnskatteberg (Långsvan), Köping (Brattfors), Lindesberg (Bergshyttan & Gusselby), Nora (sjöarna Grecken & Fåsjön) och Hällefors, där resan fortsatte in över Värmland i trakten av Simbomossen, Grythyttan. Den 2 juni passerades landskapets allra nordvästligaste hörn, trakten av Stora Tomsjön i Hällefors. Efter en kortare sväng in över Dalarna närmade sig Tönn åter och landskapets motsatta hörn passerades den 3 juni. I trakten av Norra Heden äntrades och i trakten av Jugansbo lämnades landskapet för denna gång. Återigen är vårt enda bevis på Tööns irrfärder några satellitspår som kan beskådas på Internet (<http://birdmap.5division.ee/index.php?langen>). Vi får se om Tönn även under år 2014 kan bjuda på en västmanländsk visit. Vi får i så fall hoppas att någon skarpögd och kikarförsedd person står beredd att leverera vårt första bevis på att örnen faktiskt existerar.

Efter årets passager har Tönn lyckats täcka in samtliga av landskapets kommuner utom Hallstahammar.

Kanske blir det därför Ulf Carlson eller någon annan hallstaskådare som blir först med att sätta örnen i Västmanland! Lycka till under 2014.

Markus Rehnberg

Kungsörn *Aquila chrysaetos* - NT/F1

(92 FD, 83 FD, 128 FD, 150 FD)

Fågeldagarna hade följande kommunvisa fördelning: Västerås (32), Hallstahammar (5), Köping (5), Arboga (3), Sala (16), Surahammar (27), Lindesberg (11), Örebro (3), Nora (2), Norberg (2), Fagersta (12),

Skinnskatteberg (12), Ljusnarsberg (4), Hällefors (16). Den månadsvise fördelningen var: januari (28), februari (27), mars (38), april (13), maj-juni (0), juli (1), augusti (4), september (1), oktober (6), november (14), december (18). Särskilt anmärkningsvärda fynd:

Su: 1 2K+ Römössen, Ramnäs, 2.7 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg).

Sk: 2 ad. Årsbäcken, Gunnilbo, 24-25.8 (Per Eriksson m.fl.).

Thomas Pettersson

Fiskgjuse *Pandion haliaetus* - F1

(-, 37 H, 30 H, 50 H)

Observerad 6.4-25.9. Femtio (50) konstaterade häckningar har rapporterats, fördelade kommunvis: Västerås (9), Hallstahammar (2), Köping (5), Kungsör (3), Sala (1), Surahammar (6), Lindesberg (5), Norberg (3), Fagersta (4), Skinnskatteberg (8), Ljusnarsberg (1), Hällefors (3). Se även figur 7.

Thomas Pettersson

Tornfalk *Falco tinnunculus*

(11 h, 26 h, 83 h, 148 h)

Sjuttonio (79) konstaterade häckningar och ytterligare 69 lokaler med observation under häckningstid (1.5-31.7), fördelade kommunvis: Västerås (15), Hallstahammar (3), Köping (22), Kungsör (9), Arboga (8), Sala (18), Surahammar (8), Lindesberg (15), Nora (6), Norberg (4), Fagersta (8), Skinnskatteberg (10), Ljusnarsberg (6), Ludvika (1), Hällefors (15). Under övriga året 540 fågeldagar fördelade på föråret (1.1-30.4; 134) respektive efteråret (1.8-31.12; 406), kommunvis: Västerås (26/132), Hallstahammar (7/16), Köping (7/16), Kungsör (0/1), Arboga (1/2), Sala (8/29), Surahammar (8/94), Lindesberg (12/15), Örebro (0/2), Nora (5/5), Norberg (4/4), Fagersta (15/5), Skinnskatteberg (13/7), Ljusnarsberg (9/1), Hällefors (19/77). Från perioden 1.1-28.2 rapporterades en (1) tornfalk:

Vä: 1 m Bocksjön, Tortuna, 4-12.1 (Pentti J. Tatti m.fl.).

Fynd i december:

Vä: 1 ad. m Frövisjön, Skultuna, 29-30.12 (Bernt Larsson). 1 ex. Litsberga, Romfartuna, 30-31.12 (Markus Rehnberg). 1 ex. Ekeby, Tortuna, 30.12 (Markus Rehnberg).

Sa: 1 ex. Sala flygplats, Sala, 30.12 (Stefan Karlsson).

Thomas Pettersson

Aftonfalk *Falco vespertinus*

(0 ex., 2 ex., 1 ex., 2 ex.)

Vä: 1 f Asköviken, V.-Barkarö, 18.5 (Mikael Hedman). 1 ad. m Barkarö, V.-Barkarö, 12.6 (Niclas Lignell).

Thomas Pettersson

Stenfalk *Falco columbarius* - F1

(-, 97 FD, 122 FD, 142 FD)

Fynd under häckningstid (1.6-31.7):

Vä: 1 ad. f Krista, Lundby, Västerås, 4.7 (Henry Hedlund).

Antalet fågeldagar fördelat kommunvis på föråret (91) resp. efteråret (51): Västerås (33/19), Hallstahammar (7/4), Köping (4/9), Kungsör (1/0), Arboga (0/1), Sala (10/0), Surahammar (15/5), Lindesberg (4/2), Nora (3/3), Norberg (2/0), Fagersta (10/6), Ludvika (1/1), Hällefors (1/1). Månadvis fördelning: januari (3), februari (0), mars (1), april (78), maj (9), juni (0), juli (1), augusti (19), september (19), oktober (11), november (1), december (0). Vinterfynd (1.1-28.2; 1-31.12):

Vä: 1 ad. m Bocksjön, Tortuna, 6.1 (Kalle Källebrink, Eva Johansson). 1 f Svanå, Haraker, 19.1 (Daniel Green).

Sa: 1 m Färjebron, Fläckebo, 29.1 (Berndt Söderlund).

Thomas Pettersson

Lärfalk *Falco subbuteo*

(-, 53 h, 74 h, 92 h)

Observerad 27.4-5.10. Nittiotvå (92) lokaler med fynd under häckningstid (16.5-15.8) fördelade sig kom munvis enligt följande: Västerås (18), Hallstahammar (3), Köping (5), Kungsör (2), Arboga (2), Sala (8), Surahammar (9), Lindesberg (15), Nora (4), Norberg (1), Fagersta (7), Skinnskatteberg (4), Ljusnarsberg (1), Ludvika (1), Hällefors (10). Rekordstor ansamling:

Li: 13 ex. ”i samlad grupp” Sjömosjön, Fellingsbro, 13.5 (Jan-Erik Malmstigen).

Thomas Pettersson

Pilgrimsfalk *Falco peregrinus* - VU/F1

(-, -, -, 91 FD)

Någon observation med någon tydlig indikation på häckning gjordes inte i år heller, och några riktigt heta ströfynd i det avseendet har inte rapporterats. Fjolårets ovanligt och överraskande rika skörd av vinterfynd följdes i år upp av ytterligare några:

Kö: 1 ad. Missionshuset, Himmetsa, 29.12 (Peter Ekelund). 1 ex. Malmön, Köping, 30.12 (Peter Ekelund). 1 ex. Norsa, Munktorp, 31.12 (Sören Björklind, Claes-Göran Carlsson).

Somrarna 2011-2013 har sammanlagt 16 handuppfödda årsungar satts ut i Västerås stad (Green 2011, Urby 2012, Anonym 2013). Dessa ledde till mängder av observationer under 2012 både inom Västerås stad och i de omgivningarna. Däremot var antalet fynd i år högst mättligen (91 FD, jämfört med fjolårets 220 FD), vilket tyder på att falkarna tämligen omgående gav sig av eller förolyckades. I förra årets rapport misslyckades vi

med att försöka bedöma antalet observerade individer sammanlagt med tanke på dels den stora mängden rapporter, dels svårigheten med att hålla isär de utplanterade falkarna från spontant uppträdande fåglar. Om utsättningarna, tidigare gjorda och ev. kommande, avsätter så mättliga spår i fyndmaterialet som i år, kan det kanske ändå vara motiverat att göra ett nytt försök med 2012 års fyndmaterial, i syfte att få jämförbara värden under en längre period av år. Vi väljer dock att avvaka med detta ytterligare en säsong. Fågeldagarna (91) hade följande kommunvisa fördelning, fördelade på föråret (29; 2012:58) respektive efteråret (62; 2012:162): Västerås (15/38), Hallstahammar (3/4), Köping (1/7), Kungsör (0/1), Arboga (0/1), Sala (3/1), Surahammar (2/3), Lindesberg (0/3), Norberg (1/0), Skinnskatteberg (1/0), Hällefors (3/4). Den månadsvisa fördelningen var: januari-mars (0), april (18), maj (10), juni (1), juli (6), augusti (15), september (25), oktober (12), november (1), december (3).

Thomas Pettersson

Vattenrall *Rallus aquaticus*

(-, 58 h, 67 h, 89 h)

Observerad (1.1-) 14.4-15.10 (-3.12). Konstaterade häckningar:

Vä: 1-3 1K Asköviken vid Lövsta, Dingtuna, 17-31.7 (Henry Hedlund m.fl.). 1 1K Tornudden, Asköviken, V.-Barkarö, 19.7-1.8 (Torbjörn Hegedüs).

Sammanlagt 89 fåglar under häckningstid (16.4-31.7), flertalet sjungande, rapporterades från 61 lokaler med följande kommunvisa fördelning: Västerås (16 lokaler/25 ex.), Hallstahammar (6/6), Köping (2/2), Kungsör (1/9), Arboga (2/2), Sala (5/6), Surahammar (13/19), Lindesberg (8/10), Nora (3/3), Norberg (1/2), Fagersta (1/1), Ludvika (1/1), Hällefors (2/3). Vinterfynd:

Li: 1 ex. Hagabergs reningsdammar, Frövi, Näsby, 1-9.1 (Jan-Erik Malmstigen m.fl.). 2 ex. Hagabergs reningsdammar 3.12 (Jan-Erik Malmstigen).

Thomas Pettersson

Småfläckig sumphöna *Porzana porzana - VU/F1*

(22 ex., 25 ex., 15 ex., 16 ex.)

En konstaterad häckning:

Vä: 1 1K Asköviken vid Lövsta, Dingtuna, 17-27.7 (Gunilla Hammarström m.fl.).

Övriga fynd:

Vä: 1-5 sj. Asköviken, V.-Barkarö, 16.4-17.6 (Markus Rehnberg m.fl.).

Ha: 1 sj. Freden vid Utnäs, Säby, 17.6 (Ulf Carlson).

Kö: 1 sj. Norsa, Munktorp, 19.5 (Göran Nilsson).

Ar: 1 sj. Toftasjön vid Hallarö, Arboga, 31.5 (Seppo Leppälampi).

Sa: 1 sj. Fläcksjön, Fläckebo, 1-9.6 (Stefan Hage, Kalle Källebrink).

Su: 1-3 sj. Gnen, Ramnäs, 11.5-6.7 (Sören Larsson m.fl.). 1 sj. Lisjö ängar, Sura, 16.5-6.6 (Sören Larsson m.fl.). 1-2 sj. Turkiesjön, Ramnäs, 18-25.5 (Lennart Eriksson [Ramnäs] m.fl.).

Återigen en låg årsumma som bekräftar den vikande tendensen sedan åtminstone 1990-talet.

Thomas Pettersson

Kornknarr *Crex crex - NT/F1*

(28 sj., 88 sj., 80 sj., 183 sj.)

Ingen konstaterad häckning rapporterad, men sammanlagt 183 revirhävdande fåglar hördes under perioden 13.5-22.7, kommunvis fördelade: Västerås (23), Hallstahammar (9), Köping (21), Kungsör (1), Arboga (5), Sala (28), Surahammar (12), Lindesberg (35), Örebro (1), Nora (4), Norberg (11), Fagersta (20), Skinnskatteberg (11), Ljusnarsberg (2). Årsumman är rekordhög! Det går onekligen bra för kornknarren i Västmanland, åtminstone att döma av antalet sjungande hanner som har ökat stadigt och markant sedan 1980-talet. Se även figur 8.

Thomas Pettersson

Rörhöna *Gallinula chloropus*

Observerad 2.4-17.10. Fyra (4) konstaterade häckningar, kommunvis fördelade på Västerås (3) och Köping (1). Därutöver iakttagen under häckningstid på ytterligare 3 lokaler, kommunvis fördelade: Västerås (1), Lindesberg (1), Fagersta (1). Inget vinterfynd rapporterat 2013.

Thomas Pettersson

Sothöna *Fulica atra*

Observerad 31.3-23.10. Större ansamlingar (minst 50 ex.) har rapporterats från fyra (4) lokaler:

Vä: 60 ex. Asköviken vid Lövsta, Dingtuna, 16.4 (Robert Ekberg, Janne Virking). Asköviken, V.-Barkarö, 16.8-2.10, som mest 94 ex. 16.8 (Janne Virking). 50 ex. Frövisjön, Skultuna, 23-28.4 (Jan Lejdelin, Tommy Ryding). Frövisjön 31.7-9.8, som mest 60 ex. 31.7 (Zsombor Károlyi). 50 r. Djuphamnen, Västerås, 7.4 (Pontus Lindberg m.fl.).

Kö: 52 ex. Norsa, Munktorp, 17.4 (Staffan Ekelund, Göran Nilsson).

Inget vinterfynd rapporterat, vilket var fallet även 2012.

Thomas Pettersson

Trana *Grus grus - F1*

(-, 49 h, 85 h, 43 h)

Under året har fyrtiose (43) häckningar, eller troliga häckningar rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (9), Köping (2), Arboga (1), Sala (4), Surahammar (11), Lindesberg (10), Nora (1), Fagersta (1), Skinnskatteberg (2) och Hällefors (2).

Höga (minst 100 ex.) sträckssummor:

Vä: 146 str. (SV) Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna, 23.9 (Pontus Lindberg).

Kö: 110 str. (SV) Norsa, Munktorp, 21.9 (Göran Nilsson).

Sa: 107 str. (SV) Hassmyra, Fläckebo, 23.9 (Daniel Green).

Su: 131 str. (NO) Gnien, Ramnäs, 15.4 (Sören Larsson). 503 str. (SV) Gnien 20.9 (Sören Larsson, Lennart Eriksson [Ramnäs]). 140 str. (SV) Suraslussen, Sura, 20.9 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg).

No: 101 str. (NO) Älvhyttan, Viker, 16.4 (Roland Thuvander).

Fa: 116 str. (N) Brandbo, Västanfors, 15.4 (Roland Narfström). 180 str. (S) Brandbo, Västanfors, 20.9 (Roland Narfström).

Sk: 187 str. Gotland, Hed, 16.4 (Claes-Göran Carlsson). 100 str. (SO) Sundsbroorp, Hed, 20.9 (Claes-Göran Carlsson).

Lillebror Hammarström

Strandskata *Haematopus ostralegus*

(49 FD, 93 FD, 156 FD, 221 FD)

En konstaterad häckning har rapporterats.

Kö: 1 pull. Vässman, Munktorp, 30.6 (Patrik Rhönnstad m.fl.).

Antalet fågeldagar fördelade kommunvis: Västerås (61), Hallstahammar (2), Köping (19), Kungsör (116), Arboga (11), Sala (4), Fagersta (2), Skinnskatteberg (6). Månadsvis fördelning: april (51), maj (36), juni (9), juli (25), augusti (98), september (2).

Större (minst 5 ex.) ansamlingar och sträcksummor:

Ku: 5 ex. Kungsudden, K. Barkarö, 16.4 (Börje Wennerström). 51 str. (SV) Kungsudden 9.8 (Patrik Rhönnstad). 37+5 str. (V) Kungsudden 9.8 (Börje Wennerström).

Ar: 5 r. Arboga 23.5 (Ulf Eriksson). 5 förbifl. Arboga 19.7 (Ulf Eriksson).

Sk: 5 r. Nedre Vättern, Skinnskatteberg, 23.4 (Leif Edberg m.fl.).

Jörgen Lindberg

Mindre strandpipare *Charadrius dubius*

(32 h, 34 h, 23 h, 18 h)

Arton (18) häckningar eller troliga häckningar har rapporterats från följande kommuner: Västerås (8), Köping (2), Sala (1), Surahammar (1), Lindesberg (2), Nora (1), Norberg (1), Fagersta (1) och Skinnskatteberg (1).

Utanför häckningstid föreligger 60 fågeldagar fördelade på perioderna 16.4-30.4 (45) och 1.8-23.8 (15) samt kommunvis: Västerås (9/11), Hallstahammar (1/0), Köping (16/3), Sala (2/0), Surahammar (3/0), Lindesberg

(10/1), Nora (3/0) och Fagersta (1/0).

Jörgen Lindberg

Större strandpipare *Charadrius hiaticula*

(135 FD, 214 FD, 324 FD, 1491 FD)

Fågeldagarna fördelade kommunvis: Västerås (1055), Hallstahammar (48), Köping (94), Sala (100), Surahammar (172), Lindesberg (12), Ludvika (8) och Hällefors (2). Den månadvisa fördelning är följande: januari-mars (0), april (3), maj (280), juni (10), juli (12), augusti (803), september (383) och oktober-december (0). Följande större (minst 50 ex.) ansamlingar har rapporterats:

Vä: 67 ex. Frövisjön, Skultuna, 12.8 (Robert Ekberg m.fl.). 63 ex. Frövisjön 13.8 (Markus Rehnberg m.fl.). 57 r. Frövisjön 18.8 (Torbjörn Hegedüs m.fl.). 61 1K+ r. Frövisjön 19.8 (Pontus Lindberg m.fl.) 59 1K+ r. Frövisjön 20.8 (Johan Karlsson m.fl.).

Sa: 64 r. Prästgården, Västerfärnebo, 29.5 (Kalle Källebrink, Eva Johansson).

Jörgen Lindberg

Fjällpipare *Charadrius morinellus* - **F1**

(1, 1, 8, 3)

Vä: 1 ad. r. Hällby, Tillberga, 12.5 (Markus Rehnberg). 5 r. Rebro, Tillberga, 13.5 (Joachim Karlsson m.fl.). 17 r. Bocksjön, Tortuna, 14.5 (Johan Brenander m.fl.).

Jörgen Lindberg

Ljungpipare *Pluvialis apricaria* - **F1**

(-, 9 h, 8 h, 6 h)

Sex (6) häckningar eller troliga häckningar har rapporterats. Den kommunvisa fördelningen av dessa var: Surahammar (1), Fagersta (2), Nora (2) och Hällefors (1). Årets enda större (minst 100 ex.) ansamlingar noterades i Sala k:n.

Sa: 200 förbifl. Länstaåsen, Kila, 7.11 (Lasse Teveborg).

Jörgen Lindberg

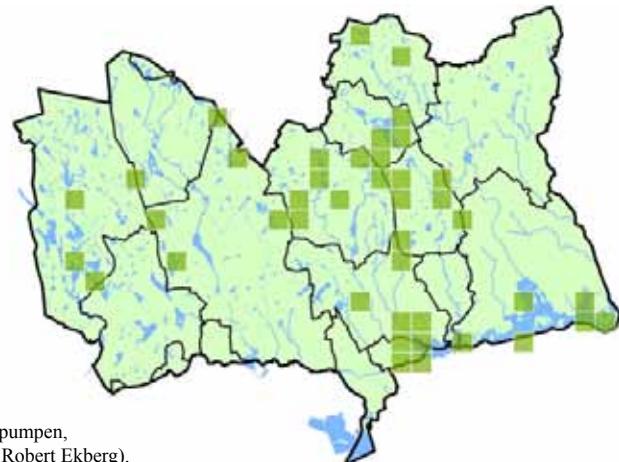
Kustpipare *Pluvialis squatarola*

(-, 11, 39, 62)

Vä: Två vårväxter (29.5) samt 61 höstväxter (29.7-13.10). 200 str. (O) Frövisjön, Skultuna, 29.5 (Pentti J. Tatti). 3 str. Hässlö elevboende, Västerås, 29.5 (Marcus Teveborg). Vid Frövisjön gjordes mellan 29.7 och 13.10 28 växter om minst 24 ex. I övrigt noterad enligt följande: 9 ad. str. (SV) Kvicksund, Rytterne, 4.8 (Pontus Lindberg). 1 ex. lockläte Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna, 13.9 (Lars Ström). 1 ex. förbifl. Stenarna, Asköviken, V-Barkarö, 15.9 (Markus Rehnberg), Tor-

Figur 7. Häckningsfynd av fiskgjusen i Västmanland 2013. Fynden har i kartan fördelats på 5x5 km rutor. I vissa fall kan fler än en häckningsuppgift dölja sig under en och samma ruta.

björn Hegedüs). 1 str. (SV) Lövsta-pumpen, Asköviken, 20.9 (Pontus Lindberg, Robert Ekb erg).

Ha: 2 str. (N) Lagårdssjön, Kolbäck, 29.5 (Ulf Carlsson).

Kö: 1 1K r. Norsa, Munktorp, 21.9 (Göran Nilsson).

Ku: 1 ex. förbifl. Kungsörstorp, Kungs Barkarö, 10.10 (Göran Nilsson).

Sa: 21 r. Prästgården, Västerfärnebo, 29.5 (Kalle Källebrink, Eva Johansson). 1 ex. Näs, Fläckebo, 6.8 (Berndt Söderlund). 1 ex. lockläte Åkra, Sala, 14.9 (Kalle Källebrink). 2 1K str. (S) Nötmyran, Västerfärnebo, 17.9 (Ralf Lundmark).

Su: Vid Gnien noterad vid 10 tillfällen om minst 166 ex, 23.7-15.10. Störst antal: 110 ad. str. (SV) 12.8 (Ralf Lundmark). I övrigt: 1 ex. Stormossen, Ramnäs, 12.8 (Sören Larsson). 1 str. (SV) Lisjö ängar, Sura, 15.9 (Sören Larsson, Seppo Leppälampi).

Li: 2 förbifl. Laggars, Ramsberg, 14.9 (Johan Måns son).

No: 17 ad. str. (SV) Södra Ås våtmark, Nora, 18.8 (Anders Carlberg).

Nb: 1 r. Gatjärnen, Norberg, 17.9 (Torbjörn Jansson).

Fa: 50 str. (SO) Bockmurholmen, Västervåla, 31.7 (Leif Lejdelin). 6+6+2 str. (SV) Bockmurholmen 31.7 (Sören Emet, Jan Hellström). 2 str. (SV) Brandbo, Västanfors, 31.7 (Roland Narfström). 1 str. (S) Brandbo 25.8 (Roland Narfström).

Jörgen Lindberg

Tofsvipa *Vanellus vanellus*

(-, 57 FD100, 291 FD100, 107 FD100)

Kommunvis fördelning av 107 FD100: Västerås (50), Hallstahammar (11), Köping (11), Kungsör (10), Arboga (2), Sala (16), Surahammar (4), Lindesberg (3). Månadsvis fördelning: januari-mars (0), april (4), maj-juni (1), juli (2), augusti (28), september (44), oktober

(23), november (5), december (0).

Den största ansamlingen:

Vä: 500 r. Asköviken, V.-Barkarö, 20.9 (Janne Virking).

Jörgen Lindberg

Kustsnäppa *Calidris canutus*

(9, 7, 9, 26)

Vä: 1 str. Hässlö elevboende, Västerås, 29.5 (Marcus Teveborg). 84 str. (V) Kvicksund, Rytterne, 25.7 (Viktor Eriksson). 2 ad. str. (SV) Kvicksund 4.8 (Pontus Lindberg). 1 ad. r. Frövisjön, Skultuna, 13.8 (Henry Hedlund, Lars Österberg). 8 ad. r. Frövisjön 17.8 (Markus Rehnberg m.fl.). 3 ad. r. Frövisjön 18.8 (Torbjörn Hegedüs m.fl.). 6 ad. r. Frövisjön 19.8 (Pontus Lindberg m.fl.). 3 ad. r. Frövisjön 20.8 (Johan Karlsson m.fl.). 2 ad. r. Frövisjön 21.8 (Pentti J. Tatti m.fl.) 3 ad. Frövisjön 23.8 (Bjarne Eriksson, Jesper Andersson).

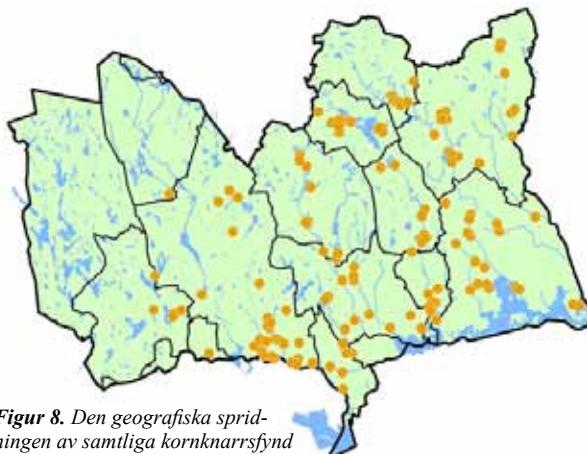
Kö: 2 ad. r. Norsa, Munktorp, 18.8 (Sören Emet m.fl.) 2 ad. r. Norsa 20.8 (Staffan Ekelund). 2 ad. r. Norsa 21.8 (Per Jonsson m.fl.). 1 1K r. Norsa 29.8 (Staffan Ekelund, Göran Nilsson). 1 1K r. Norsa 30.8 (Staffan Ekelund). 1 1K r. Norsa 31.8 (Staffan Ekelund).

Ku: 26 str. (SV) Kungsudden, K. Barkarö, 9.8 (Patrik Rhönnstad).

Su: 8 str. (SV) Virsbo bruk, Ramnäs, 31.7 (Mikael Mälberg). 15 str. (SV) Ramnäs 10.8 (Ralf Lundmark). 1 ad. str. (SV) Gnien, Ramnäs, 12.8 (Ralf Lundmark). 48 str. (SV) Högbymaden, Gnien, 17.8 (Ralf Lundmark). 2 ad. r. Högbymaden 17.8 (Greta Larsson m.fl.).

Fa: 1 str. (SO) Bockmurholmen, Västervåla, 31.7 (Leif Lejdelin). 65 str. (SV) Brandbo, Västanfors, 31.7 (Roland Narfström). 8 str. (SV) Bockmurholmen, 31.7 (Sören Emet, Jan Hellström). 1 str. (SV) Brandbo 31.7 (Roland Narfström).

Jörgen Lindberg

Figur 8. Den geografiska spridningen av samtliga kornknarrsfynd i Västmanland år 2013.

Småsnäppa *Calidris minuta* - F1

(21 FD, 62 FD, 34 FD, 52 FD)

Vä: Vid Frövisjön, Skultuna, noterad mellan 29.7 och 22.9. Totalt bokfördes 31 FD. Störst antal (4 ex.) noterades både 5 och 7.9 (Bernt Larsson m.fl.). 1 1K r. Skultunasågen, Skultuna, 8.9 (Johan Karlsson, Benjamin Rodling).

Ha: 1 str. (SV) Strömsvik, Kolbäck, 5.9 (Ulf Carlson).

Kö: 1 r. Norsa, Munktorp, 17.5 (Göran Nilsson). 1 r. Norsa 31.8 (Staffan Ekelund).

Su: Vid Gnien, Ramnäs, noterad mellan 9.8 och 5.9.

Totalt bokfördes 13 FD. I samtliga fall rörde det sig om 1-2 individer. (Mikael Mälberg).

No: 1 ex. Södra Ås våtmark, Nora, 26.7 (Anders Carlberg).

Lu: 3 r. Höjtjärn 16.5 (Dan Thunberg, Elisabeth von Knorring).

Jörgen Lindberg

Mosnäppa *Calidris temminckii*

(86 FD, 228 FD, 226 FD, 141 FD)

Vä: Uppträddet inföll mellan 9.5 och 2.6 under våren (85 FD) samt mellan 22.7 och 8.9 under hösten (8 FD). Antalet fågeldagarna fördelade sig på följande lokaler: Asköviken (72), Skultunasågen, Skultuna (14), Frövisjön, Skultuna (7). Störst antal: 17 r. Rastholmen, Asköviken, 17.5 (Henry Hedlund m.fl.).

Ha: 7 r. Lagårdssjön, Kolbäck, 13.5 (Ulf Carlson). 1 r. Lagårdssjön 14.5 (Ulf Carlson). 2 r. Lagårdssjön 15.5 (Ulf Carlson).

Kö: Vid Norsa, Munktorp, 18 FD fördelat på perioderna 17-18.5 (5 FD) samt 25.7-21.8 (13 FD). Vid samtliga obstillfällen rörde det sig om 1-2 individer (fl. obs.).

Ku: 1 r. Kungsudden, K. Barkarö, 22.5 (Patrik Rhönnstad). 1 r. Kungsudden 11.8 (Patrik Rhönnstad).

Sa: 5 r. Gussjöbäck, Fläckebo, 16.5 (Berndt Söderlund).

Su: 2 r. Lisjö ängar, Sura, 13.5 (Mikael Mälberg). 2 r. Gnien, Ramnäs, 20.5 (Lennart Eriksson [Ramnäs]). 5 r. Gnien 22.5 (Lennart Eriksson [Ramnäs]). 1 r. Gnien 24.5 (Lennart Eriksson [Ramnäs]).

Li: 1 r. Sotarön, Stor-Väringen, Väringen, 30.5 (Andreas Sandberg, Lennart Sandberg).

Hä: 2 r. Grythyttteviken, Grythyttan, 13.5 (Gunde Persson).

Jörgen Lindberg

Spovsnäppa *Calidris ferruginea*

(24 FD, 25 FD, 50 FD, 108 FD)

Vä: Enbart noterad vid Frövisjön i Skultuna: 2 ad. + 1 1K r. 11.8 (Pentti J. Tatti m.fl.). 1 ad. r. 12-14.8 (Robert Ekberg m.fl.). 6 ad+6 1K r. 17.8 (Sören Emet m.fl.).

13 r. 18.8 (Markus Rehnberg m.fl.). 7 1K r. 19.8 (Janne Virking m.fl.). 1 ad.+3 1K r. 20.8 (Johan Karlsson m.fl.). 2 ad. + 5 1K r. 21.8 (Pentti J. Tatti m.fl.). 1 ad+3 1K r. 22.8 (Lennart Andersson, Torbjörn Jansson). 1 1K r. 24.8 (Ingrid Åkerberg, Ulf Johansson).

Kö: Enbart noterad vid Norsa i Munktorp: 5 r. 17.8 (Göran Nilsson m.fl.). 3 ad. r. 18-19.8-(Staffan Ekelund m.fl.). 2 ad. r. 20.8 (Staffan Ekelund). 1 1K r. 31.8 (Staffan Ekelund m.fl.). 1 1K r. 1-2.9 (Peter Ekelund). 1 1K r. 4.9 (Staffan Ekelund). 1 r. 6.9 (Jörgen Lindberg).

Su: Enbart noterad vid Högbymaden, Gnien i Ramnäs: 2 r. 13-14.8 (Gudrun Eriksson-Lindgren m.fl.). 1 ad + 1 1K r. 15.8 (Bo Persson m.fl.). 2 r. 16.8 (Lennart Eriksson [Ramnäs]). 2 ad. r. 17.8 (Greta Larsson m.fl.). 8 str. (SV) 17.8 (Ralf Lundmark). 3 r. 18-19.8 (Inger-Marie Carlsen m.fl.). 2 r. 15-17.9 (Ralf Lundmark m.fl.). 2 r. Högbymaden, 19-21.9 (Lennart Eriksson [Ramnäs] m.fl.).

Jörgen Lindberg

Kärrsnäppa *Calidris alpina*

(7 FD10, 24 FD10, 44 FD10, 116 FD10)

Fyra större (minst 50 ex.) ansamlingar har rapporterats.

Vä: 87 (3 ad. + 84 1K) r. Frövisjön, 16.9 (Pentti J. Tatti). 96 (4 ad. + 92 1K) r. Frövisjön, Skultuna, 17.9 (Pentti J. Tatti).

Sa: 68 r. Prästgården, Västerfärnebo, 29.5 (Kalle Källebrink, Eva Johansson).

Fa: 130 (!) ad. Brandbo, Västanfors, 28.5 (Roland Narfström).

Jörgen Lindberg

Myrsnäppa *Calidris falcinellus*

(2 ex., 8 ex., 11 ex., 11 ex.)

Vä: 1 r. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna, 22.5 (Pentti J. Tatti).

Kö: 2 r. Norsa, Munktorp, 12-14.8 (Staffan Ekelund m.fl.). 3 r. Norsa 15.8 (Göran Nilsson m.fl.). 1 r. Norsa 16.8 (Staffan Ekelund m.fl.). 2 r. Norsa 17-18.8 (Jörgen Lindberg m.fl.). 1 r. Norsa 19.8 (Per Jonsson).

Su: 1 ex. locklätte Gnien, Ramnäs, 12.5 (Lennart Eriksson [Ramnäs]).

Jörgen Lindberg

Brushane *Calidris pugnax* - **VU/F1**

(33 FD50, 42 FD50, 14 FD50, 11 FD50)

Större (minst 50 ex.) ansamlingar:

Vä: 55 r. Asköbäcken, Asköviken, V.-Barkarö, 9.5 (Anders Carlberg). 50 r. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna, 13.5 (Pentti J. Tatti). 50 r. Rastholmen, Asköviken, V.-Barkarö, 16.5 (Pontus Lindberg). 60 r. Frövisjön, Skultuna, 9.8 (Mats Magnussen). 50 r. Frövisjön 11.8 (Staffan Ekelund m.fl.). 80 r. Frövisjön 13.8 (Leif Godin, Nils-Erik Ewers). 57 r. Asköviken 7.9 (Torbjörn Hegedüs).

Kö: 85 r.t Norsa, Munktorp, 15.9 (Staffan Ekelund m.fl.).

Jörgen Lindberg

Dvärgbeckasin *Lymnocryptes minimus*

(28 FD, 31 FD, 54 FD, 34 FD)

Antalet fågeldagar fördelat kommunvis: Västerås (19), Köping (2), Arboga (1), Surahammar (6), Nora (4), Hällefors (2). Den månadsvisna fördelningen var: januari-mars (0), april (7), maj (11), juni-juli (0), augusti (2), september (2), oktober (9), november (3), december (0). Inget vinterfynd finns rapporterat.

Jörgen Lindberg

Enkelbeckasin *Gallinago gallinago*

(-, 9 FD50, 6 FD50, 9 FD50)

Större (minst 50 ex.) ansamlingar:

Vä: 50 r. Rudö, Rytterne, 18.4 (Pentti J. Tatti). 50 r. Frövisjön, Skultuna, 20.9 (Johan Södercrantz, Per Lif). 116 r. Frövisjön 19.10 (Bernt Larsson). 86 r. Frövisjön 20.10 (Bernt Larsson). 100 r. Frövisjön 21.10 (Bernt Larsson).

Su: 64 r. Högbymaden, Gnien, Ramnäs, 12.8 (Ralf Lundmark).

Inga vinterfynd (1.1-28.2; 1-31.12) finns rapporterade.

Jörgen Lindberg

Dubbelbeckasin *Gallinago media* - **NT/F1**

(9 ex., 11 ex., 11 ex., 17 ex.)

Vä: 1 sp. Frövisjön, Skultuna, 10.5 (Tommy Karlström). 1 sp. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna, 10.5 (Pontus Lindberg). 1 sp. Frövisjön 11.5 (Markus Rehnberg). 1 sp. Trådarängarna, Irsta, 13.5 (Marcus Teveborg, Rasmus Hansen). 1 sp. Frövisjön 13-14.5 (Markus Rehnberg m.fl.). 2 sp. Skultunasågen, Skultuna, 13.5 (Lars Österberg).

Ha: 1 sp. Freden, Säby, 13.5 (Ulf Carlson).

Sa: 1 r. Nötmyran, Västerfärnebo, 17.9 (Ralf Lundmark).

Su: 1 sp. Gnien, Ramnäs, 5.5 (Ralf Lundmark). 1 sp. Gnien 7.5 (Tommy Ryding m.fl.). 1 sp. Gnien 9.5 (Lennart Eriksson [Ramnäs]). 3 sp. Gnien 11.5 (Sören Larsson m.fl.). 1 sp. Gnien 12.5 (Anne-Marie Lindgren m.fl.).

Jörgen Lindberg

Större beckasinsnäppa *Limnodromus scolopaceus*

(0 ex., 0 ex., 0 ex., 1 ex.)

Vä: 1 ad. r. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna, 28.4-6.5 (Niclas Lignell m.fl.)**.

Första fyndet i Västmanland! Den större beckasinsnäppan är en i Sverige sparsamt besökare. Sedan tidigare finns endast 19 godkända fynd. Arten häckar i nordöstra Sibirien, Alaska och nordvästra Kanada och övervintringen sker från de västra och södra delarna av USA och vidare ner genom Centralamerika. Arten är en tämligen regelbunden gäst i Europa, framför allt på Brittiska öarna.

Markus Rehnberg

Morkulla *Scolopax rusticola*

Inga vinterfynd finns rapporterade.

Jörgen Lindberg

Rödspov *Limosa limosa* - **CR**

(4 ex., 5 ex., 7 ex., 6 ex.)

Vä: 1 r. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna, 17-30.5 (Benjamin Rodling m.fl.). 1 r. Asköviken, V.-Barkarö, 5.6 (Åsa och Robert Ekberg). 1 ad. Frövisjön, Skultuna, 28.7 (Lars Österberg).

Su: 1 r. Gnien, Ramnäs, 5.5 (Sören Larsson). 1 1K r. Högbymaden, Gnien, Ramnäs, 27.8-5.9 (Lennart Eriksson [Ramnäs]).

Under året har det även gjorts ett fynd av en rödspov uppvisande karaktärer för rasen *Limosa limosa islandica*, s.k. "isländsk" rödspov (0 ex., 0 ex., 0 ex., 1 ex.).

Kö: 1 r. Norsa, Munktorp, 3.5 (Göran Nilsson).

Jörgen Lindberg

Myrspov *Limosa lapponica* - VU/F1

(243 ex., 322 ex., 457 ex., 647 ex.)

Vårfynd:

Vä: 2 r. Bocksjön, Tortuna, 23-26.4 (Joanna Ryding m.fl.). 1 r. Asköviken, V.-Barkarö, 4.5 (Torbjörn Ebenhard). 32 str. Hässlö elevboende, Västerås, 29.5 (Marcus Teveborg).

Ha: 60 str. (N) Lagårdssjön, Kolbäck, 29.5 (Ulf Carlson).

Sa: 3 r. Svedboäng, Västerfärnebo, 29.4 (Johan Södercrantz, David Hammarberg).

Lu: 3 r. Höttjärn 7.5 (Sten-Erik Bohlin).

Höftfynd:

Vä: 2 str. (V) Kvicksund, Rytterne, 17.7 (Pontus Lindberg, Kjell Ingeström). 16 str. (V) Kvicksund 31.7 (Pontus Lindberg). 3 ad. r. Frövisjön, Skultuna, 12.8 (Henry Hedlund m.fl.). 20 str. (V) Rebro, Tillberga, 17.8 (Elias Ernvik, Jan Hellstrand). 7 r. Frövisjön 17.8 (Pentti J. Tatti). 14 str. (S) Frövisjön 17.8 (Markus Rehberg). 1 r. Frövisjön 19.8 (Pontus Lindberg m.fl.). 1 ad. str. (SV) Rudö, Rytterne, 19.8 (Åsa och Robert Ekberg). 2 ad. r. Frövisjön 20.8 (Arvid Landgren). 2 ex. lockläte Hässlö flygplats, 27.8 (Marcus Teveborg).

Kö: 1 r. Norsa, Munktorp, 8.8 (Staffan Ekelund, Peter Ekelund). 1 1K r. Norsa 21.9 (Göran Nilsson m.fl.). 1 1K r. Norsa 27.9-13.10 (Per Jonsson m.fl.)

Ku: 1 str. (SV) Kungsudden, K. Barkarö, 9.8 (Patrik Rhönnstad). 8 str. (SV) Kungsudden, 10.8 (Patrik Rhönnstad). 1 str. (SV) Kungsudden, 24.8 (Patrik Rhönnstad).

Su: 4 str. (SV) Virsbo bruk, Ramnäs, 31.7 (Mikael Mälberg). 6 str. (SV) Ramnäs 9.8 (Ralf Lundmark). 62 ad. str. (SV) Gnien, Ramnäs, 12.8 (Ralf Lundmark). 9 str. (SV) Ramnäs 16.8 (Ralf Lundmark). 72 str. (SV) Högbymaden, Gnien, Ramnäs, 17.8 (Ralf Lundmark).

Li: 1 str. (SV) Sällingsjön, Fellingsbro, 18.8 (Mattias Rudenvall).

No: 25 str. (SV) Pershyttan, Nora, 4.7 (Lennart Andersson). 2 str. (SV) Södra Ås våtmark, 18.8 (Anders Carlberg).

Fa: 30 str. (SV) Bockmurholmen, Västervåla, 28.7 (Sören Emet, Jan Hellström). 25 ad. str. (SV) Bockmurholmen 28.7 (Sören Emet, Jan Hellström). 4 str. (SO) Bockmurholmen 31.7 (Leif Lejdelin). 50 str. (SV) Bockmurholmen 31.7 (Sören Emet, Jan Hellström). 45 str. (SV) Brandbo, Västanfors, 31.7 (Roland Narfström). 12 str. (SV) Bockmurholmen 31.7 (Sören Emet, Jan Hellström). 4 str. (SV) Brandbo 31.7 (Roland Narfström). 25 str. (SV) Bockmurholmen 31.7 (Sören Emet, Jan Hellström). 55 str. (SV) Brandbo 31.7 (Roland Narfström). 10 str. (SV) Brandbo 11.8 (Roland Narfström). 11 str. (S) Brandbo 21.8 (Roland Narfström).

Jörgen Lindberg

Småspov *Numenius phaeopus*

(-, 104 FD, 151 FD, 84 FD)

Antalet fågeldagar fördelade kommunvis: Västerås (47), Hallstahammar (5), Köping (7), Kungsör (3), Sala (2), Surahammar (5), Lindesberg (2), Nora (1), Norberg (2), Fagersta (4), Skinnskatteberg (2), Ludvika (1), Hällefors (3). Månadsvis fördelning: april (6), maj (23), juni (3), juli (45), augusti (7).

Större (minst 10 ex.) flockar:

Vä: 42 str. (S) Barkarö, V.-Barkarö, 4.7 (Mats Magnusson).

Jörgen Lindberg

Storspov *Numenius arquata* - NT

(-, 36 h, 23 h, 10 h)

Tio (10) häckningar eller troliga häckningar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Kungsör (1), Sala (4), Surahammar (4), Fagersta (1), Skinnskatteberg (1), Hällefors (1). Inga större (minst 100 ex.) ansamlingar eller sträcksummor har rapporterats.

Jörgen Lindberg

Drillsnäppa *Actitis hypoleucus* - NT

Årets första observationer gjordes vid Ekeby damm i Sala, 16.4 (David Lundqvist). Den sista observationen gjordes vid Brandbo i Västanfors, 18.9 (Roland Narfström).

Fynd som rör en större ansamling (minst 10 ex.):

Sa: 12 r. Notudden, Fläcksjön, Fläckebo, 12.5 (Jan Fahlström).

Jörgen Lindberg

Skogsnäppa *Tringa ochropus*

(-, 1 FD10, 12 FD10, 14 FD10)

Större (minst 10 ex.) ansamlingar:

Vä: 17 r. Rastholmen, Asköviken, V.-Barkarö, 20.4 (Bengt Johansson, Jan Bergman). 19 r. Rudö, Rytterne, 20.4 (Åsa och Robert Ekberg). 15 ex. Rastholmen 21.4 (Gunilla Virking m.fl.).

Ku: 10 r. Barkaröviken, K. Barkarö, 17.4 (Börje Wennerström).

Sa: 10 r. Lyxmyrholm, Möklinta, 17.4 (Maud Andersson, Owe Andersson). 10 ex. Lyxmyrholm 20.4 (Jerry Wiklund).

Su: 11 r. Storängen, Ramnäs, 14.4 (Solveig Wadelius, Kjell Wadelius). 10 ex. Lönnbrosjön, Ramnäs, 17.4 (Lennart Eriksson [Ramnäs]). 10 str. (NO) Gnien, Ramnäs, 17.4 (Sören Larsson, Greta Larsson).

Hä: 12 ex. Grythyttiveken, Grythyttan, 15.4 (Gunde Persson, Gunilla Steinman).

Jörgen Lindberg

Svartsnäppa *Tringa erythropus*

(14 FD10, 33 FD10, 29 FD10, 44 FD10)

Större (minst 20 ex.) ansamlingar:

Vä: 30 r. Frövisjön, Skultuna, 16.6 (Johan Karlsson). 20 ex. Frövisjön 7.8 (Nils Arvidsson m.fl.). 20 r. Frövisjön 13.8 (Leif Godin m.fl.). 20 r. Frövisjön 18.8 (Karin Sandberg m.fl.).

Jörgen Lindberg

Gluttnäppa *Tringa nebularia*

(24 FD10, 54 FD10, 45 FD10, 82 FD10)

Månadsvis fördelning av FD10: maj (18), juli (13), augusti (51).

Större (minst 40 ex.) ansamlingar:

Vä: 40 r. Frövisjön, Skultuna, 30.7 (Robert Ekberg). 62 r. Frövisjön 31.7 (Pontus Lindberg m.fl.). 58 r. Frövisjön 4.8 (Åsa och Robert Ekberg). 100 ex. Frövisjön 5.8 (Joachim Karlsson, Markus Rehnberg).

40 ex. Frövisjön 8.8 (Leif Östman m.fl.). 40 r. Frövisjön 12.8 (Henry Hedlund m.fl.).

Jörgen Lindberg

Grönbena *Tringa glareola*

(12 FD50, 88 FD50, 84 FD50, 46 FD50)

Sex (6) häckningar eller troliga häckningar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Sala (1), Surahammars (2), Lindesberg (1), Fagersta (2). Månadsvis fördelning av 46 FD50: april (3), maj (35), juni (3), juli (4), aug (1). Lokaler med större ansamlingar (minst 100 ex.):

Vä: 100 r. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna, 3.5 (Janne Virking m.fl.). 100 r. Ruddö, Rytterne, 4.5 (Åsa och Robert Ekberg). 120 r. Lövsta-pumpen 5.5 (Matthias Kaby m.fl.). 150 r. Lövsta-pumpen 7.5 (Thomas Strid). 100 ex. Rastholmen, Asköviken, V.-Barkarö, 10.5 (Lars Ström). 115 ex. Rastholmen 11.5 (Torbjörn Hegedüs m.fl.). 100 r. Frövisjön, Skultuna, 29.7 (Johan Karlsson, Benjamin Rodling).

Jörgen Lindberg

Rödbena *Tringa totanus*

(3 h, 6 h, 7 h, 3 h)

Tre (3) häckningar eller troliga häckningar har rapporterats från Västerås (2) resp. Surahammars (1) k.t. Större (minst 10 ex.) ansamlingar:

Vä: 10 ex. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna, 19.4 (Lars Ström). 10 ex. Lövsta-pumpen 1.5 (Marianne Sundqvist m.fl.). 10 ad. Lövsta-pumpen 3.5 (Niclas Ahlberg). 10 ex. Asköviken, V.-Barkarö, 4.5 (Torbjörn Ebenhard). 20 ex. Lövsta-pumpen 5.5 (Matthias Kaby). 15 r. Tornudden, Asköviken, V.-Barkarö, 9.5 (Arvid Landgren). 10 ex. Frövisjön, Skultuna, 8.8 (Arvid Landgren).

Jörgen Lindberg

Roskarl *Arenaria interpres - VU*

(9 ex., 7 ex., 5 ex., 4 ex.)

Vä: 2 1K r. Frövisjön, Skultuna, 10-12.8 (Magnus Eriksson m.fl.). Den ena av fåglarna fanns därefter kvar t.o.m. 19.8 (Torbjörn Hegedüs m.fl.).

Fa: 2 r. Brandbo, Västanfors, 22.5 (Roland Narfström, Leif Lejdelin, Sören Emet).

Jörgen Lindberg

Smalnäbbad simsnäppa *Phalaropus lobatus - F1*

(16 ex., 14 ex., 11 ex., 4 ex.)

Vä: 1 f.r. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna, 16.5 (Esbjörn Nordlund m.fl.). 1 ex. Lövsta-pumpen 22.5 (Kurt Östberg). 1 r. Tornudden, Asköviken, V.-Barkarö, 10.6 (Pontus Lindberg, Robert Ekberg).

Kö: 1 1K r. Norsa, Munktorp, 27.8 (Staffan Ekelund, Peter Ekelund).

Jörgen Lindberg

Kustlabb *Stercorarius parasiticus*

(2 ex., 1 ex., 3 ex., 3 ex.)

Vä: 1 ad. (mörk fas) str. (N) Barkarö, V.-Barkarö, 10.5 (Niclas Lignell).

Kö: 2 (färgfas ej uppgiven) förbifl. Norsa, Munktorp, 19.5 (Göran Nilsson).

Markus Rehnberg

Dvärgmås *Hydrocoloeus minutus*

(-, -, 18 h, 23 h)

Årets uppträdande inföll mellan 19.4 och 15.9. Vid Asköviken, där arten är etablerad sedan 2005, genombordes i år 22 häckningar. Dessa resulterade i att minst 20 ungar kläcktes fram (Niclas Lignell m.fl.). I övrigt finns endast en rapport som indikerar att häckningsförök även gjorts vid annan lokal:

Sa: 2 ad. upprörd, varnande Fläcksjön, Fläckebo, 25.6 (Lennart Eriksson [Ramnäs]).

I övrigt är dvärgmås noterad enligt följande:

Vä: 28.4-15.9. Tot. 34 fynd á 154 ex. Arten är utöver Asköviken noterad vid följande lokaler; Frövisjön, Skultuna (8 fynd/59 ex.), Granfjärden, Ängsö (8/20),

Kvicksund, Rytterne (7/16). Österängen, Tidö-Lindö, Rytterne (3/3), Gräggen, Rytterne (1/24), Blacken, Rytterne (1/12), Namnlös holme 450 m SSO Lilla Jungfrun, Rytterne (1/10), Hässlösundet, Irsta (1/3), Stora Jungfrun, Blacken, Rytterne (1/3), Klockargårdsviken, Tidö-Lindö, Rytterne (1/1), Nybynäs, Kärbo (1/1), Ridöfjärden, V.-Barkarö (1/2).

Ha: 1 ad. Lagårdssjön, Kolbäck, 1.6 (Ulf Carlson).

Kö: Enbart noterad vid Norsa, Munktorp, 6-9.5 med som mest 8 r. 6.5 (Daniel Brehmer m.fl.).

Ku: 6 2K+ str. (SV) Kungsudden, K. Barkarö, 22.7 (Patrik Rhönnstad). 6 str. (SV) Kungsudden, 10.8 (Patrik Rhönnstad).

Ar: 2 r. Sjölundamaden, Arboga, 12.5 (Seppo Leppälampi).

Sa: 5.5-25.6. Noterad vid Fläcksjön, Fläckebo (5 fynd/8 ex.) samt vid Hällby, Västerfärnebo (4/19).

Su: 2 r. Stora Nadden, Ramnäs, 16.5 (Sören Larsson). 3 r. Gnien, Ramnäs, 19.5 (Sören Larsson). 1 r. Gnien, Ramnäs, 3.6 (Mikael Mälberg).

No: 4 ad. str. Norasjön, Nora, 9.5 (Håkan Lavebratt).

Fa: 1 1K förbi fl. Brandbo, Västanfors, 18.8 (Roland Narfström). Max 3 1K Brandbo, 25-28.8 (Leif Lejelin m.fl.). 1 1K r. Backgården, Västanfors, 3.9 (Sören Emet).

Lu: 2 1K Hörsby, Grängesberg, 9.8 (Bertil Rahm).

Markus Rehnberg

Skrattmås *Larus ridibundus*

Ett kallt avslut på föregående år och en fortsatt kall inledning på 2013 bidrog till att inga skrattmåsar noterades i landskapet förrän den 27.3, då en individ noterades vid Djuphamnen i Västerås (Pentti J. Tatti). Ytterligare några få fynd hade gjorts i landskapet då mars avrundades. Därefter fylldes antalet på snabbt i Västerås hamn, där som mest 1000 ex. inräknades både 9.4 och 12.4 (Pentti J. Tatti). Även vid Bocksjön i Tortuna, Gnien i Ramnäs, Lagårdssjön i Kolbäck, Norasjön i Nora, Stora Aspen i Västanfors samt vid Östersjön i Sura noterades tämligen stora antal under mitten av april.

Häckning har rapporterats från 15 lokaler om minst 740 häckande par (2676 h, 2748 h, 1896 h, 740 h). Det kan förmodligen dölja sig ytterligare någon häckning bland de fynd som har rapporterats med häckningskriterier. En bristande uppföljning av fynden gör det dock svårt att bedöma om dessa verkligen rör häckande fåglar. Resultatet bör därför betraktas som bristfälligt. Antalet häckningslokaler samt häckande par fördelade sig enligt följande: Vä (5/474), Kö (1/5), Sa (3/18), Su (2/75), No (1/15), Fa (1/20), Lj (1/100) och Hä (1/33). Efter häckningssäsong finns några få fynd som berättar om större sträckrörelser förbi Kvicksund i Rytterne.

Under hela december fanns det gott om skrattmåsar kvar i Västerås hamnområde. Som mest noterades 50 ex både den 8 och 28.12 (Johan Brenander, Janne Virking m.fl.). Det enda övriga fyndet i december rörde 3 ex. vid Tidö-Lindö i Rytterne den 17.12 (Henrik Dahl).

Markus Rehnberg

Fiskmås *Larus canus*

Likt många andra fåglar bidrog årets kalla inledning till att mycket få fynd gjordes. Endast tre observationer gjordes i Västerås (2) och Fagersta (1) i inledningen av januari. Om början var bister så blev slutet desto mildare. En mild vinter brukar också betyda att måsar och trutar stannar kvar lite längre i landskapet. I december föreligger ett antal fynd från några spridda lokaler i Västerås (3 lokaler), Lindesberg (2), Nora (1) och Fagersta (1) k.r. Störst antal (10) noterades vid Västeråsfjärden den 2.12 (Jesper Andersson, Henrik Hamrefors).

Markus Rehnberg

Silltrut *Larus fuscus - NT*

(50 FD, 25 FD, 37 FD, 47 FD)

Vä: 1 ad. (ssp. *fuscus*) r. Djuphamnen, Västerås, 13.4 (Barbara Leibiger). 1 ad. (ssp. *fuscus*) r. Frövisjön, Skultuna, 26.4 (Lars Österberg m.fl.). 1 ad. r. Frövisjön 30.4 (Katarina Boström). 2 ad. (ssp. *fuscus*) Frövisjön 10.5 (Tommy Ryding). 2 ad. (ssp. *fuscus*) r. Lögarängen, Västerås, 11.5 (Johan Brenander m.fl.). 2 ad. (ssp. *fuscus*) r. Färjkajen, Västerås 12.5 (Ingrid Åkerberg). 1 3K (ssp. *fuscus*) r. Färjkajen 2.6 (Markus Rehnberg, Pentti J. Tatti). 2 ad. Färjkajen Västerås, 5.6 (Anders Dahllöv). 2 ad. (ssp. *fuscus*) Färjkajen 10.6 (Johan Karlsson). 1 ad. r. Kvicksund, Rytterne, 24.6 (Lars-Erik Collin). 2 ad. (ssp. *fuscus*) r. Färjkajen 2.7 (Daniel Hedenbo). 1 ad. (ssp. *fuscus*) förbi fl. Erikslund, Västerås, 2.7 (Daniel Hedenbo). 1 4K+ str. (V) Kvicksund 10.7 (Viktor Eriksson m.fl.). 1 ex. Frövisjön 7.8 (Lars Ström). 1 3K+ str. (O) Kvicksund 10.8 (Viktor Eriksson). 1 ad. (ssp. *fuscus*) str. (SV) Hedensberg, Tillberga, 28.8 (Magnus Lilje fors m.fl.).

Ha: 2 ad. str. (N) Åby, Hallstahammar, 21.4 (Ulf Carlson).

Kö: 1 ad. r. Vitön, Köping, 14.4 (Göran Nilsson, Peter Ekelund). 1 ad. förbifl. Norsa 17.4 (Fredrik Backlund). 1 ad. r. Vitön 17.4 (Staffan Ekelund). 1 ad. r. Malmön, Köping, 19.5 (Peter Ekelund). 1 r. Norsa 27.5 (Peter Ekelund). 1 3K r. Norsa 11.8 (Jörgen Lindberg). 1 ex. Norsa 17.8 (Bernt Gustin).

Sa: 1 ad. + 1 3K r. Gussjön, Fläckebo, 28.4 (Jan Fahlström).

Su: 1 str. (NO) Virsbo bruk, Ramnäs 16.4 (Mikael Mälberg). 1 ad. (ssp. fuscus) r. Västersjön, Sura, 24.4 (Jan Fahlström). 1 ad. (ssp. fuscus) r. Storängen, Ramnäs, 13.5 (Sören Larsson).

Li: 1 ad. r. Råsvalen, Lindes, 30.4 (Mats Andersson). 1 3K+ r. Fänninge, Fellingsbro, 19.5 (Tomas Axén Haraldsson). 1 r. Vagnshäll, Näsby, 30.5 (Andreas Sandberg, Lennart Sandberg). 1 ad. förbifl. Sällingsjön, Fellingsbro, 9.8 (Mattias Rudenvall).

No: 1 ad. r. Bergsmanshyttan, Nora, 20.5 (Claes Dyst).

Fa: 1 ad. (ssp. fuscus) str. (N) Åvestbo ängar, Västanfors, 14.4 (Staffan Liljeqvist). 2 ad. r. Brandbo, Västanfors, 31.5 (Roland Narfström). 1 ad. r. Brandbo 20.7 (Roland Narfström).

Sk: 1 r. Nedre Vättern, Skinnskatteberg, 23.4 (Leif Edberg)

Följande fynd av silltrutar som har betecknats som ljusmantlade har gjorts under året. I begreppet ljusmantlade klumpas raserna L. f. intermedium, L. f. graelssii och L. f. heuglini som oftast är mycket svåra att skilja från varandra. (0 ex., 1 ex., 1 ex., 2 ex.):

Vä: 1 3K+ r. Färjkajen, Västerås, 12.8 (Markus Rehnberg).

Li: 1 r. Gröna skär, Näsby, 31.5 (Sven-Olof Eriksson, Andreas Sandberg, Lennart Sandberg).

Av årets fynd har fyndet vid Gröna skär rapporterats som L. f. intermedium medan fyndet vid Färjkajen har lämnats obestämd till ras.

Markus Rehnberg

Gråtrut *Larus argentatus* - NT

Större antal (fler än 300 ex.) har i år endast rapporterats från två lokaler; Västeråsfjärden (700 ex.) och Köpings hamn (600 ex.)

Markus Rehnberg

Havstrut *Larus marinus*

(1 H, 4 H, 1 H, 2 H)

Häckningsfynd har i år rapporterats från två lokaler (med ett par vardera) i Mälaren; Stora Skorven, Blacken, Rytterne samt Tallgås, Kärbo (Thomas Pettersson, Markus Rehnberg). I övrigt gjordes några

få observationer i januari samt några fler i december. Samtliga vinterfynd gjordes i anslutning till Mälaren.

Markus Rehnberg

Skräntärna *Hydroprogne caspia* - VU/F1

(117 FD, 32 FD, 23 FD, 26 FD)

Vä: 1 förbifl. Halsen, Björnön, Västerås, 4.5 (Marcus Teveborg). 1 ad. förbifl. Asköviken, V-Barkarö, 20.6 (Torbjörn Hegedüs). Vid Kvicksund i Rytterne noterades skräntärnor mellan 4.7 och 24.8. Totalt rörde det sig om åtta fynd åtio individer (Pontus Lindberg m.fl.).

Ku: 1 str. (SV) Kungsudden, Kungs Barkarö, 2.8 (Patrik Rhönnstad). 1 str. (SV) Kungsudden 4.8 (Patrik Rhönnstad).

Ar: 9 r. Nyckelgrundet, Arboga, 10.8 (Mats Axbrink).

Su: 1 ad.+1 1K str. (SV) Norrsjön, Sura, 16.8 (Mikael Mälberg).

Hä: 1 str. (SO) Grythyttiveiken, Grythyttan, 5.8 (Gunde Persson, Gunilla Steinman).

Sett till det västmanländska uppträdandet är det svårt att se någon ljusning för skräntärnan. Antalet fynd ligger kvar på en mycket låg nivå och det känts i dagsläget mycket avgivet till de stora ansamlingar som förr kunde ses både i Mälaren och Hjälmaren.

Markus Rehnberg

Svarttärna *Chlidonias niger* - VU/F1

(43 H, 50 H, 48 H, 63 H)

Svarttärnan är en av landskapets mer exklusiva häckfåglar. Sedan de första häckningsfynden gjordes i landskapet i början av 1940-talet har arten hört till vår häckfågelfauna. Inledningsvis var Asköviken artens enda tillhåll, men från och med 1960-talet har den även häckat vid ett flertal andra slätsjöar i landskapets östra kommuner. Från landskapets västra delar finns fortsatt väldigt få häckningsfynd och arten uppträder inte ens årligen i denna del. Detta är en bild som förövrigt håller i sig då 2013 års uppträdande summeras. Tidmässigt inföll årets uppträdande mellan 1 maj och 8 augusti. Häckningsfynd har rapporterats från Asköviken (30), Fläcksjön (30) och Gnien (3), vilka samtidig numera hör till de klassiska lokalerna. I övrigt är svarttärnor noterade enligt följande:

Vä: Max 27 ex. Frövisjön, Skultuna, 8-18.5 (Markus Rehnberg m.fl.). 1 ex. Hällsjön, Haraker, 12.5 (Jörgen Fritzson). 10 ex. Grädden, Rytterne, 24.5 (Thomas Pettersson, Markus Rehnberg). 2 ex. St. Skorven, Blacken, Rytterne, 24.5 (Thomas Pettersson, Markus Rehnberg). 1 ex. Frövisjön, 14.6 (Janne Virking). 2 ad. Klockargårdsviken, Tidö-Lindö, Rytterne, 28.6 (Thomas Pettersson). 2 ex. Holmviken, V-Barkarö, 30.6 (Richard Lager). 3 ex. Måsviken, Tidö-Lindö, Rytterne, 1.7 (Henrik Dahl). 2 3K+ Klockargårdsviken, Tidö-Lindö, 3.7 (Thomas Pettersson). 2 3K+ Klockargårdsviken, Tidö-Lindö, 7.7 (Thomas Pettersson). 1 3K+ Klock-

argårdsviken, Tidö-Lindö, 11.7 (Thomas Pettersson).
1 ex. Österängen, Tidö-Lindö, 12.7 (Lars Ström). 2
3K+ Klockargårdsviken, Tidö-Lindö, 12.7 (Thomas
Pettersson). 1 3K+ Klockargårdsviken, Tidö-Lindö,
13.7 (Thomas Pettersson). 1 1K str. (V) Kvicksund,
Rytterne, 4.8 (Pontus Lindberg).

Ha: 1 r. Klovstenen, Kolbäck, 6.5 (Ulf Carlson). Max
16 ex. Lagårdssjön, Kolbäck, 10-23.5 (Johan Brenander
m.fl.). 2 ex. Lagårdssjön 27.6 (Ulf Carlson).

Kö: 1 ad. Norsa, Munktorp, 12.5 (Jörgen Lindberg).

Su: 1 r. Sågdammen, Rammäs, 9.5 (Pentti Korhonen).
2 ex. Lisjö ängar, Sura, 16.5 (Lennart Eriksson [Ram-
mäs]). 1 ex. St. Nadden, Rammäs, 16.5 (Sören Larsson).
2 ex. Gläpen, Sura, 16.5 (Sören Larsson).

Markus Rehnberg

Vitvingad tärna *Chlidonias leucopterus*

(0 ex., 0 ex., 0 ex., 1 ex.)

Vä: 1 ad. Asköviken 8-9.5 (Åsa & Robert Ekberg m.fl.).

Tionde fyndet av arten i Västmanland. Åtta av tio fynd
har nu antingen gjorts i Svartåområdet (Fläcksjön,
Gussjön och Nötmyran) eller vid Asköviken. De båda
övriga har noterats vid Sällingssjön i Fellingsbro samt
vid Gläpen i Sura.

Markus Rehnberg

Silvertärna *Sterna paradisea* - F1

(-, 28, 54, 42)

I samband med vårflytten noterad vid 31 tillfällen om
minst 184 ex. Tidsmässigt inföll sträcket mellan den 4.5
och 1.6. Hösträcket inföll mellan 17.7 och 9.8 under
vilken tid arten noterades vid tio (10) tillfällen om 32
ex. Därtill kommer ytterligare ett fynd (1 ex.) i juni som
faller något mellan sträckperioderna.

Vä: Tolv (12) fynd fördelat på våren (8 fynd å 52 ex.
4.5-1.6) och hösten (4 fynd å 8 ex. 17.7-9.8; samtliga
vid Kvicksund). Därutöver ett fynd som faller något
utanför ramarna: 1 ex. Spången, Asköviken, Rytterne,
15.6 (Johan Karlsson).

Ha: 5 str. (N) Sävholmen, Kolbäck, 6.5 (Ulf Carlson). 5
str. (N) Klovstenen, Kolbäck, 15.5 (Ulf Carlson).

Kö: 1 ex. Norsa, Munktorp, 12.5 (Peter Ekelund m.fl.).

Ku: 11 str. (SV) K. Barkarö 1.8 (Patrik Rhönnstad). 2
str. (SV) Kungsudden, K. Barkarö, 2.8 (Patrik Rhönn-
stad). 6 str. (SV) Kungsudden 9.8 (Patrik Rhönnstad).

Ar: 1 ex. Sjölundamaden, Arboga, 12.5 (Seppo Leppälampi).

Sa: 5 fynd å 12 ex. Samtliga fynd gjorda vid Fläcksjön,
Fläckebo, 7-26.5 (fl. obs.).

Su: 6 fynd å 23 ex. 12-24.5 (fl. obs.).

No: 60 str. (N) Kvarnbron, Nora, 19.5 (Anders Carl-
berg, Peter Bernövall).

Nb: 2 ex. Bågen, Karbenning, 29.7 (Kristofer Larsson).

Fa: 5 fynd å 11 ex. 6-9.5 (fl. obs.). Därtill två fynd (3
ex.) i juli.

1 str. Brandbo, Västanfors, 20.7 (Roland Narfström).
2 ad. str. (S) Björksta, Fagersta, Västanfors, 26.7 (Jan
Hellström).

Lu: 12 ex. Hörksbyn, Grängesberg, 11.5 (Bertil Rahm).

Hä: 2 r. Grythytteviken, Grythyttan, 11.5 (Gunde Pers-
son).

Markus Rehnberg

Fisktärna *Sterna hirundo* - F1

Årets uppträdande inföll mellan 14 april och 15 september
och den första fisktärnan noterades vid Djuphamnen
i Västerås den 14.4 (Torbjörn Jansson m.fl.). Totalt
har under året här 300 häckande par rapporterats från
19 lokaler (-, 159 h, 153 h, 300 h). Antalet häckningar
är högre än året innan. I Mälaren har vi förmodligen
ganska bra koll på vart tärnorna häckar, men så är nog
inte fallet för övriga delar av landskapet. Här finns
förmodligen luckor att fylla. Antalet häckningslokaler
och par fördelar sig enligt följande: Vä (9/280), Kö
(1/3), Sa (2/6), Su (1/1), Li (2/4), No (1/1), Sk (1/1) och
Hä (2/4).

Från slutet av juli och början av augusti har några större
sträcksfirrar rapporterats från Kvicksund i Rytterne
och Kungsudden i K. Barkarö. Högst dagsnotering
lämnades från Kvicksund den 9.8, då 659 sträckande
fisktärnor inräknades. I september gjordes 6 fynd om 14
ex. varav den sista noterades vid Granfjärden, Ängsö,
den 15.9 (Markus Rehnberg).

Markus Rehnberg

Tamduva *Columba livia*

Två större ansamlingar har rapporterats under året.

Vä: 110 ex. Munkängen, Västerås, 10.11 (Bjarne Eriks-
son).

Kö: 100 ex. r. Köpings hamn 26.10 (Staffan Ekelund).

Markus Rehnberg

Skogsduva *Columba oenas*

Årets första skogsduvor dök upp i Ängsö s:n den 2.3
(Kenneth Olausson, Annika Johansson). Därefter fyll-
des landskapet i mäktig takt fram till mitten av mars,
då ett större inflöde tycks ha skett. I den andra änden
av året brukar det normala vara att de flesta skogsduvor
har lämnat landskapet då året går in i november. I år
gjordes dock två fynd den månaden.

No: 1 r. Alntorp, Nora, 17.11 (Anders Carlberg).

Fa: 5 str. Åvestbo, Västanfors, 6.11 (Roland Narfström)

I övrigt har inga anmärkningsvärd observationer gjorts
under året.

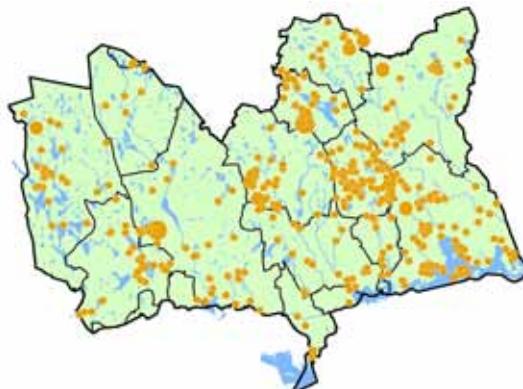
Markus Rehnberg

Ringduva *Columba palumbus*

Ringduvan är i januari och februari rapporterad från Västerås (8 ex./7 ex.), Hallstahammar (0/3), Köping (0/1), Lindesberg (1/0) och Nora (2/0). Antalet duvor är, inte minst i Västerås, betydligt lägre än året innan. Den enda större ansamlingen under våren har rapporterats från Bergsmanshyttan i Nora där 750 ex. inräknades den 24.4 (Anders Carlberg). I september och oktober förmeldades 6 fynd som rörde ansamlingar större än 500 ex. Dessa fördelade sig på Västerås (5) och Köpings (1) k.r. I december fanns ringduvor i Västerås (30 ex.) och Köpings (2 ex.) k.r.

Markus Rehnberg

Turkduva *Streptopelia decaocto* - NT

Turkduvans framtid i landskapet känns fortsatt mycket osäker. I allt mindre antal förekommer arten fortsatt i Västerås, Hallstahammar, Köping och Sala tätorter. I Köping tycks nedgången ha stagnerat något, medan det i Västerås är allt svårare att lokalisera de fästliga duvorna.

Vä: En lyckad häckning har rapporterats från Vega i Västerås (Bjarne Eriksson m.fl.). I övrigt har fästliga duvor rapporterats från Blåsbo (1), Framnäs (2), Munkängen (3), Nordanby (1), Nordanby gårde (2), Norra Malmaberg (2) och Viksäng (1). Utanför stadens gränser har ensamma turkduvor noterats i Dingtuna 12.1 och 5.4 (Elisabeth Evjen m.fl.) samt i Tortuna 12.7 (Markus Rehnberg) och 20.8 (Thomas Johansson).

Ha: Inne i Hallstahammar har troliga häckningar rapporterats från Barnängen och Lövboås. Utanför samhället har följande fynd rapporterats: 1 ex. Utänslöt, Säby, 1.4 (Kaj Engberg). 1 ex. Valstalund, Hallstahammar, 22.4 (Per Hagström). 2 ex. Kvalsta, Berg, 17.5 (Ulf Carlson).

Kö: En lyckad häckning har rapporterats från Ringvägen i Köping. Ytterligare någon häckning kan ha genomförts, bl.a. i Östanås där parning noterades i juli. I övrigt är turkduvan rapporterad från följande områden: Byjorden (1), Elund (12), Gamla stan (1), Hushagen (1), Marieberg (1), Tunadal (1) och Östanås (7). Endast ett fynd har gjorts utanför staden; 7 r. Fantetorp, Köping, 3-11.9 (Per Lindh).

Su: 1 sj. Åsen, Ramnäs, 18-19.5 (Ralf Lundmark). 1 ad. Ramnäs 31.5 (Ralf Lundmark). 1 ex. Sura bruk, Sura, 5.6 (Mikael Mälberg). 1 sj. Surahammar, Sura, 5.7 (Joaquim Wallström).

Li: 1 sj. Åbyhammar, Fellingsbro, 7.5 (Mattias Rudenvall).

Fa: 1 ex. Uggelbo, Fagersta, Västanfors, 1.1-2.3 (Leif Lejdelin m.fl.).

Markus Rehnberg

Figur 9. Den geografiska spridningen av samtliga fynd av ropande gök i Västmanland under 2013. Cirkelns storlek är satt i relation till antalet ropande gökar. Från 1 (liten) till 5 ex. (stor cirkel)

Turturdova *Streptopelia turtur*

(2 ex., 0 ex., 1 ex., 1 ex.)

Sa: 1 r. Örsingsbo, Västerfärnebo, 26.6 (Maud & Owe Andersson m.fl.).

Markus Rehnberg

Gök *Cuculus canorus*

Det tidsmässiga uppträdet inföll i år mellan 1.5 och 15.9. Årets tre första gökar ropade vid Jäxbo (2 sj.) i Kolsva (Bernt Bergsten) samt vid Österhammarsjön i Fellingsbro (Sven Larsson). Totalt bokfördes 468 revirhävdande gökar fördelade på Västerås (81), Hallstahammar (14), Köping (26), Kungsör (2), Arboga (7), Sala (42), Surahammar (79), Lindesberg (46), Örebro (1), Nora (26), Norberg (24), Fagersta (38), Skinnskatteberg (39), Ljusnarsberg (6), Ludvika (4) och Hällefors (33). En geografisk bild över fyndens spridning i landskapet ges i figur 9. I vissa områden ligger fyndplatserna tätt och det är därför inte uteslutet att ett visst inslag av dubbelräkning förekommer i materialet.

Markus Rehnberg

Berguv *Bubo bubo* - NT/F1

(1 h, 6 h, 12 h, 9 h)

Två säkra häckningar rapporterade från Sala k.n. Därutöver sju (7) möjliga eller troliga häckningar fördelade på Västerås (1), Hallstahammar (1), Köping (1), Sala (1), Lindesberg (1), Nora (1) och Fagersta (1) k.r. Övriga observationer:

Nb: 1 ex. Hampusberget, Norberg, 25.10 (Bengt Lindberg, Torbjörn Jansson).

Roland Thuvander

Hökuggla *Surnia ulula* - F1

(23 ex., 4 ex., 3 ex., 86 ex.).

I likhet med året innan noterades ovanligt många hökugglor i landskapet under 2013. Under året har en häckning samt ett häckningsförsök rapporterats. I Hällefors fotograferades en ung hökuggla i början av juli, vilket indikerar att en häckning har genomförts i närheten och i Ljusnarsberg skedde ett förmotat häckningsförsök. Här hittades dock den ena fågeln död efter en tid. Därutöver har ytterligare 12 hökugglor beskådats inom perioden 1.3-31.8. Dessa fördelade sig på Västerås (1 ex.), Sala (2), Surahammar (2), Köping (1), Skinnskatteberg (1) och Hällefors (3) k.r. I övrigt påträffades 71 hökugglor fördelat på Västerås (1), Hallstahammar (1), Surahammar (13), Sala (10), Köping (4), Lindesberg (5), Örebro (1), Nora (1), Fagersta (1), Norberg (8), Skinnskatteberg (9), Ljusnarsberg (2) och Hällefors (17). Hökugglornas tidsmässiga uppträdande i landskapet under 2013 fördelade sig enligt följande: januari (28), februari (22), mars (9), april (2), maj-juni (0), juli (1), augusti (1), september (1), oktober (11), november (16) och december (14).

Roland Thuvander, Markus Rehnberg

Sparvuggla *Glaucidium passerinum* - F1

(-, 28 h, 74 h, 77 h)

Ett häckning konstaterad i Ljusnarsbergs kommun. I övrigt 77 revirhävdande fåglar fördelade på följande kommuner: Västerås (12), Hallstahammar (4), Köping (1), Sala (13), Surahammar (13), Lindesberg (5), Nora (1), Norberg (2), Fagersta (3), Skinnskatteberg (10), Ljusnarsberg (1), Hällefors (12). Under hösten (1.8-31.12) rapporterades sammanlagt 47 ex., fördelade på augusti (4), september (15), oktober (11), november (5) och december (12).

Roland Thuvander

Kattuggla *Strix aluco*

(19 H, 31 H, 39 H, 21 H)

Trehundrasjutton (317) lokaler med ropande kattugglor under häckningstid, fördelade sig på följande kommuner: Västerås (53), Hallstahammar (11), Köping (28), Kungsör (4), Arboga (1), Sala (26), Surahammar (19), Lindesberg (24), Örebro (2), Nora (17), Norberg (20), Fagersta (20), Skinnskatteberg (70), Ljusnarsberg (1), Hällefors (23). I 21 fall konstaterades häckning, med följande kommunvisa fördelning: Västerås (3), Köping (5), Sala (2), Surahammar (1), Lindesberg (1), Nora (4), Norberg (3), Hällefors (2).

Roland Thuvander

Slaguggla *Strix uralensis* - F1

(3 H, 9 H, 10 H, 20 H)

Tjugo (20) konstaterade häckningar har rapporterats,

kommunvis fördelade: Sala (9), Norberg (1), Fagersta (1), Skinnskatteberg (1), Ljusnarsberg (4), Hällefors (4). Kommunvis fördelning av observerade slagugglor: Västerås (11), Surahammar (14), Sala (39), Norberg (6), Fagersta (7), Skinnskatteberg (12), Ljusnarsberg (8), Hällefors (10). Månadvis fördelning: januari (6), februari (6), mars (48), april (28), maj (20), juni (23), juli (5), augusti (1), september (0), oktober (2), november (3), december (2).

Roland Thuvander

Lappuggla *Strix nebulosa* - NT/F1

(1 ex., 3 ex., 12 ex., 34 ex.)

(- h, - h, 14 h, 18 h)

Numera hör lappugglan till landskapets regelbundna häckfåglar och det är framför allt i landskapets centrala skogslandskap som arten har sin regelbundna hemvist. Under året påträffades sex häckningar och observationer som indikerar häckning gjordes vid ytterligare 12 lokaler. Häckningar (H) och troliga häckningar (h) fördelade sig på följande kommuner: Västerås (0 H + 2 h), Köping (2 H + 1 h), Sala (0 H + 1 h), Surahammar (0 H + 3 h), Lindesberg (0 H + 1 h), Norberg (2 H + 1 h), Fagersta (0 H + 1 h), Skinnskattberg (2 H + 1 h) och Hällefors (0 H + 1 h). I övrigt noterad vid ytterligare 10 lokaler fördelat på Västerås (2), Sala (3), Lindesberg (2) och Skinnskattberg (3). Med andra ord ett för senare år normalt uppträdande i landskapet.

Roland Thuvander, Markus Rehnberg

Hornuggla *Asio otus*

(26 H, 27 H, 49 H, 67 H)

Sextiosju (67) häckningar konstaterade, vilka fördelade sig på följande kommuner: Västerås (9), Hallstahammar (1), Köping (3), Arboga (1), Sala (25), Surahammar (8), Lindesberg (2), Norberg (2), Fagersta (2), Skinnskatteberg (9), Ljusnarsberg (1), Hällefors (4).

Vinterfynd (1.1-28.2, 1-31.12):

Kö: 1 ex. Ullvi, Köping, 13.2 (Anton Suontausta).

Su: 1 ex. Holmtorpet, Sura 31.1 (Mikael Mälberg).

Roland Thuvander

Jorduggla *Asio flammeus* - NT/F1

(18 FD, 5 FD, 17 FD, 35 FD)

Antalet fägeldagar (35) fördelade per månad: januari-februari (0), mars (1), april (3), maj (5), juni (20), juli (2), augusti (3), september-november (0) och december (1). Årets uppträdande involverade minst 25 ex. vilka fördelade sig enligt följande: Västerås (12), Hallstahammar (1), Köping (1), Sala (5), Surahammar (3), Lindesberg (2), Fagersta (1). Ingen häckning men väl observerad både vid Asköviken och Hällby i Västerås.

färnebo under omständigheter som åtminstone skulle kunna indikera att häckningsförsök genomfördes.

Roland Thuvander, Markus Rehnberg

Pärlugla *Aegolius funereus* - F1

(52 h, 48 h, 98 h, 169 h)

Sex häckningar eller troliga häckningar har rapporterats från Nora (1), Fagersta (2), Ljusnarsbergs (2) och Ludvika (1) k.r. Dessutom har minst 165 ropande hanar rapporterades från Västerås (8), Köping (15), Arboga (1), Sala (12), Surahammar (18), Lindesberg (11), Nora (10), Norberg (17), Fagersta (4), Skinnskatteleberg (39), Ljusnarsberg (5), och Hällefors (23) k.r.

Roland Thuvander, Markus Rehnberg

Nattskärra *Caprimulgus europaeus* - VU/F1

(45 ex., 40 ex., 83., 131 ex.)

Det tidmässiga uppträdandet inföll mellan 16.5 och 21.7. Under året har 123 revirhävdande nattskärror rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (3), Köping (5), Surahammar (37), Lindesberg (26), Nora (4), Norberg (5), Fagersta (14), Skinnskatteleberg (21), Ljusnarsberg (1) och Hällefors (7). Koncentrationer med fler än tre revirhävdande hanar har rapporterats från flera flokalér. Flest inräknades utmed Svarttjärnvägen i Ramsberg där hela 9 individer hävdade revir den 7.6 (Johan Andersson).

Övriga fynd:

Kö: 1 förbifl. Otjärn, Odensvi, 5.6 (Kenneth Nordberg, Tina Nordberg).

Su: 1 f l. Gräsgården, Ramnäs, 18.5 (Sören Larsson). 1 ex. Storängen, Ramnäs, 31.5 (Ralf Lundmark). 1 ex. Högbymaden, Gnien, Ramnäs, 6.6 (Sören Larsson, Greta Larsson). 1 ex. Lisjö ängar, Sura, 16.6 (Ralf Lundmark).

Li: 1 förbifl. Lövsäter, SO Storå, Lindes, 18.7 (Jan-Erik Malmstigen, Sven Larsson).

Nb: 1 f Bogärdet, Norberg, 1.7 (Torbjörn Jansson).

Fa: 1 förbifl. Kulflyten, Västanfors, 21.5 (Lennart Andersson).

Markus Rehnberg

Tornseglare *Apus apus* - NT

Årets första tornseglare (2 ex.) noterades över Trångfors i Hallstahammar den 2.5 (Kaj Engberg). Därefter gjordes ytterligare 20 fynd fram till och med den 10.5. Under övrig tid fram till dess att årets sista fynd noterades gjordes inga anmärkningsvärdा fynd. Årets tre sista tornseglare noterades vid Solingstorp i Romfartuna den 23.9 (Gunnar Lignell).

Enligt de trendberäkningar som har gjorts på genomförda punkt- och standardrutter i Västmanlands län,

så är tornseglaren en av de arter som har minskat allra mest i länet sedan slutet av 1990-talet (Hedenbo & Green 2013).

Markus Rehnberg

Kungsfiskare *Alcedo atthis* - VU/F1

(3 h, 7 h, 5 h, 0 h)

Inga häckningar eller misstänkta häckningar har rapporterats under året, men det finns dock ett fåtal fynd som har gjorts på lämpliga platser under häckningstid. Samtliga fynd:

Ha: 1 ex. Herrevad, Kolbäck, 26.5 (Stefan Johansson).

Kö: 1 ex. Köpings hamn, 1.1 (Mikael Rhönstad). 1 ex. lockläte Kolsva, 12.1 (Jörgen Lindberg m.fl.). 1 ex. Bergslagsgärdet, Kolsva, 20.5 (Leo Mäkinen). 1 ex. Malmön, Köping, 27.9 (Anders Hutter).

Li: 1 ad. förbifl. Västvalla, Fellingsbro, 12.5 (Johan Wretenberg). 1 ex. Oppboga, Fellingsbro, 22.8 (Lars Wetterström).

No: 1 förbifl. Järnvägsstationen, Nora, 6.5 (Anders Carlberg). 1 ex. Törningsdal, Nora, 23.6 (Albin Lundkvist). 1 r. Gyttorps reningsdamm, Nora, 6.9 (Anders Carlberg).

Sk: 1 ad. Bernshammar, Hed, 18.5 (Tobias Hammarberg). 1 ad. Karmansbo, Hed, 18.5 (Tobias Hammarberg). 1 förbifl. Bäckshammar, Hed, 18.5 (Tobias Hammarberg).

Äterigen ett mycket mediokert år för kungsfiskaren. Senare års stränga vintrar har gjort sitt för att decimera stammen. Vi får hoppas på en räcka av milda vintrar igen!

Markus Rehnberg

Biätare *Merops apiaster*

(0 ex., 0 ex., 0 ex., 1 ex.)

Lu: 1 förbifl. Hörksbyn, Grängesberg, 25.5 (Bertil Rahm)*.

Blott det fjärde fyndet i Västmanland. Tidigare fynd är gjorda i Hallstahammar (juni 1987), Köping (juli 1990) samt i Västerås (juni 2000). Därtill finns ett fynd av en till arten obestämd biätare i Hällefors (augusti 1985).

Markus Rehnberg

Härfågel *Upupa epops* - CR

(2 ex., 2 ex., 1 ex., 1 ex.)

Vä: 1 ex. Viksäng, Västerås, 4-9.9 (Håkan & Karin Korske m.fl.).

Denna härfågel gladde många under några dagar i början av september. Villaträdgårdar samt en lekplats längs Bajonett- och Infanterigatan i stadsdelen Viksäng var dess favorit tillhåll under vistelsen.

Markus Rehnberg

Götyta *Jynx torquilla* - NT

(-, 88 ex., 165 ex., 203 ex.)

Nio (9) häckningar fördelade kommunvis: Köping (3), Arboga (2), Surahammar (2), Nora (1), Hällefors (1). Sammanlagt har 203 ex. rapporterats under tiden 17.4-1.8 med följande kommunvisa fördelning: Västerås (62), Hallstahammar (9), Köping (13), Kungsör (5), Arboga (4), Sala (14), Surahammar (25), Lindesberg (15), Nora (13), Norberg (4), Fagersta (11), Skinnskatteberg (5), Ljusnarsberg (6) och Hällefors (7).

Roland Thuvander

Gräspett *Picus canus* - F1

(5 ex., 26 ex., 88 ex., 195 ex.)

Ingen konstaterad häckning under året. Dock har trettiofyra fynd gjorts under häckningstid (1.4-31.7). Dessa fördelade sig på följande kommuner: Köping (1), Sala (4), Surahammar (1), Lindesberg (2), Nora (2), Norberg (7), Fagersta (7), Skinnskatteberg (6), Hällefors (4).

Under övriga året inräknades 347 fågeldagar fördelade på föråret (1.1-31.3; 231) respektive efteråret (31.7-31.12; 116), kommunvis: Västerås (1/4), Hallstahammar (1/1), Köping (2/13), Sala (9/3), Surahammar (42/24), Lindesberg (25/2), Nora (24/13), Norberg (22/4), Fagersta (15/10), Skinnskatteberg (25/12), Ljusnarsberg (1/1), Hällefors (63/19), Ludvika (1/0).

Roland Thuvander

Gröngöling *Picus viridis*

(-, 6 H, 11 H, 7 H)

Sju (7) konstaterade häckningar fördelade kommunvis: Västerås (1), Hallstahammar (2), Surahammar (3) och Nora (1).

Roland Thuvander

Spillkråka *Dryocopus martius* - F1

(-, 6 H, 5 H, 9 H)

Nio (9) konstaterade häckningar har rapporterats från: Hallstahammar (1), Surahammar (1), Lindesberg (1), Fagersta (3), Ljusnarsberg (1) och Hällefors (2) k.r.

Roland Thuvander

Större hackspett *Dendrocopos major*

ingen särskilt anmärkningsvärd observation rapporterad.

Roland Thuvander

Mindre hackspett *Dendrocopos minor* - NT

(73 h, 66 h, 101 h, 87 h)

Ättiosju (87) lokaler med fynd under häckningstid (1.4-30.6), i tre (3) fall med konstaterad häckning. Fyndens kommunvisa fördelning: Västerås (20), Hallstahammar

(5), Köping (5), Kungsör (3), Arboga (1), Sala (3), Surahammar (10), Lindesberg (14), Nora (8), Fagersta (7), Skinnskatteberg (5), Ljusnarsberg (1), Hällefors (5).

Under övriga året 180 fågeldagar fördelade på föråret (1.1-31.3; 109) respektive efteråret (1.7-31.12; 71), kommunvis: Västerås (10/25), Hallstahammar (2/2), Köping (4/7), Sala (3/3), Surahammar (15/10), Lindesberg (7/7), Nora (1/6), Norberg (1/1), Fagersta (8/4), Skinnskatteberg (54/3), Ljusnarsberg (1/1), Hällefors (3/2).

Roland Thuvander

Tretäig hackspett *Picoides tridactylus* - NT/F1

(1 H, 2 H, 3 H, 1 H)

En häckning rapporterades från Skinnskatteberg. Fynd under häckningstid och under omständigheter som tyder på häckning har i övrigt rapporterats från 9 lokaler, vilka fördelade sig på Västerås (2), Surahammar (1), Lindesberg (1), Skinnskatteberg (4) och Hällefors (1) k.r.

Under övriga året 191 fågeldagar fördelade på föråret (1.1-31.3; 171) respektive efteråret (1.7-31.12; 20), kommunvis: Köping (3/1), Surahammar (3/2), Lindesberg (2/2), Nora (2/4), Fagersta (0/1), Skinnskatteberg (161/8), Hällefors (0/2). Merparten av observationerna i Skinnskatteberg är från en välbevakad lokal.

Roland Thuvander

Trädlärka *Lullula arborea* - F1

(22 h, 23 h, 45 h, 5 h)

Observerad 31.3-3.10. Första fynd för året gjordes vid Solingstorp, Romfartuna, 31.3 (Gunnar Lignell). Det sista fyndet för året gjordes vid Snickarberget, Sura, 3.10 (Ralf Lundmark).

Fynd som indikerar häckning har rapporterats enligt följande, kommunvis fördelat: Västerås (20), Hallstahammar (2), Köping (1), Sala (4), Surahammar (17), Lindesberg (9), Nora (1), Fagersta (1). För övrigt gjordes fynd av sammanlagt 12 ex. under sträcktider, månadsvis fördelade: mars (1), april (9), augusti (1), oktober (1).

Roland Thuvander

Sånglärka *Alauda arvensis* - NT

Observerades 6.3-26.10. Stora ansamlingar och höga sträcksummor (minst 50 ex.):

Vä: 50 r. Bocksjön, Tortuna 11.10 (Torbjörn Hegedüs).

Kö: 50 r. Davids backe, Himmets 29.9 (Staffan Ekelund).

Su: 50 str. (N) Hovgårdsgårde, Sura 2.4 (Mikael Mälberg).

Roland Thuvander

Backsvala *Riparia riparia* - NT

(~, 598 H, 141 H, 87 H)

Årets första observation (2 ex.) gjordes vid Kvistberga, Kungsåra, 2.5 (Pentti J. Tatti).

Årets sista backsvala (1 ex.) noterades vid Asköviken, V.-Barkarö, 22.9 (Mona Löfgren, Lennart Eriksson [Rammäs]).

Häckningar har rapporterats från tre (3) lokaler med sammanlagt ca 87 häckningar. Dessa fördelade sig enligt följande: Sala (2/61), Lindesberg (1/26). Kanske föreligger bristande rapportering av antalet häckningar men de rapporter som finns visar på en fortsatt mycket stor minskning i landskapet.

Roland Thuvander
Ladusvala *Hirundo rustica*

Årets första ladusvalor (6 ex.) noterades vid Grythyttiken, Grythyttan, 15.4 (Gunde Persson m.fl.). Årets sista (4 ex.) sågs vid Hässlö flygplats, Västerås, 8.10 (Marcus Teveborg).

Större (minst 500 ex.) ansamlingar rapporterade under året:

Vä: 3000 ex. Måsviken, Tidö-Lindö, Rytterne, 28.8 (Henrik Dahl). 600 ex. Asköviken, V.-Barkarö, 31.8 (Åsa och Robert Ekberg m.fl.). 2600 ex. Tidö-Lindö 4.9 (Lars Ström). 1500 ex. Asköviken 10.9 (Robert Ekberg). 600 ex. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna, 13.9 (Lars Ström). 1500 ex. Asköviken 15.9 (Torbjörn Hegedüs). 1600 ex. Asköviken 19.9 (Torbjörn Hegedüs).

Ha: 500 ex. Rallsta, Berg, 16.8 (Ulf Carlson). 500 ex. Lagårdssjön, Kolbäck, 31.8 (Daniel Hedenbo, Per Hedenbo), 1000 ex. Lagårdssjön 14.9 (Ulf Carlson, Kaj Engberg).

Su: 500 ex. Lisjö ängar, Sura, 14.8 (Sören Larsson, Greta Larsson).

No: 1500 ex. Södra Ås våtmark, Nora, 28.8 (Anders Carlberg).

Roland Thuvander
Hussvala *Delichon urbicum*

Observerad 16.4-14.9. Årets två första hussvalor iakttoogs vid Grythyttan 16.4 (Gunde Persson, Sara Bergh) och årets sista vid Södra Ås, Nora, 14.9 (Anders Carlberg).

Större (minst 50 ex.) ansamlingar:

Vä: 145 ex. Hässlö elevboende, Västerås, 20.8 (Marcus Teveborg). 100 ex. Hässlö flygplats, Västerås, 26.8 (Marcus Teveborg). 134 ex. Hässlö flygplats 27.8 (Marcus Teveborg).

Li: 200 ex. Frövfors, Näsby, 8.8 (Mats Andersson). 55 ex. Grindtorp, Linde 18.8 (Hans Norelius).

Roland Thuvander
Större piplärka *Anthus richardi*

(0 ex., 1 ex., 0 ex., 1 ex.)

Vä: 1 förbifl. Dyvikskvarn, Ängsö, 2.11 (Niclas Lignell)*.

Fynd nummer 16 i landskapet och den första att bli dokumenterad i Västerås kommun. Samtliga västmanländska fynd har gjorts inom tidperioden 10.9 och 5.11, dock kan en liten topp skönjas från mitten till slutet av september.

Markus Rehnberg
Trädpiplärka *Anthus trivialis*

Observerad 16.4-13.11. Första fynden för året:

Vä: 1 ex. Rudö, Rytterne, 16.4 (Robert Ekberg). 1 ex. Bjurhovda, Västerås, 16.4 (Arvid Landgren).

Kö: 1 ex. Tveta, Himmetsa, 16.4 (Arvid Landgren).

Sista fynd för året:

Vä: 1 ex. Råmarbo, Irsta, 13.11 (Janne Virking, Gunilla Virking).

Större ansamling eller sträckande antal:

Vä: 115 str. (SV) Hässlö flygplats, Västerås, 27.8 (Marcus Teveborg).

Roland Thuvander
Ängspiplärka *Anthus pratensis*

Observerad 3.4-28.10.

Det första vårvärfyndet gjordes vid Kullen, Nederby, Fellingsbro, 3.4 (Sven-Olof Eriksson) och det sista höstvärfyndet vid Magsjömaden, Ramnäs, 28.10 (Tom Sävström).

Större (minst 100 ex.) ansamlingar och sträcksummor:

Vä: 100 ex. Hässlö flygplats, Västerås, 20.9 (Marcus Teveborg). 100 ex. Stenarna, Asköviken, V.-Barkarö, 22.9 (Daniel Andersson).

Sa: 120 ex. Nötmyran, Västerfärnebo, 17.9 (Ralf Lundmark). 200 ex. Nötmyran 9.10 (Ralf Lundmark, Hanna Lundmark).

Su: 150 ex. Hästlösa, Sura, 18.4 (Sören Larsson, Greta Larsson). 150 ex. Storgärde, Virsbo, 28.9 (Sören Larsson).

No: 100 ex. Bergmanshyttan, Nora, 12.9 (Anders Carlberg).

Fa: 100 ex. Backgården, Västanfors, 16.4 (Jonas Hietala, Jan Hellström, Sören Emet).

Roland Thuvander
Rödstrupig piplärka *Anthus cervinus* - VU/F1

(23 FD, 35 FD, 27 FD, 144 FD)

Inget vårvärfynd (1, 3, 3, 0) gjordes under 2013.

Under hösten noterades arten mellan 17.8 (Frövisjön,

Skultuna) och 9.10 (Nötmoran, Västerfärnebo). Sammanlagt uppgick antalet fägeldagar till 144, vilka fördelade sig kommunvis på Västerås (50), Hallstahammar (3), Köping (1), Sala (8), Surahammar (24), Lindesberg (3), Nora (46), Fagersta (3), Hällefors (5), Ludvika (1). Ovanligt många höstfynd. En större ansamling:

No: 15 ex. Bergmanshyttan, Nora, 31.8 (Anders Carlberg).

Roland Thuvander

Skärpiplärka *Anthus petrosus*

(8 FD, 8 FD, 11 FD, 2 FD)

Endast två höstfynd gjordes under året:

Kö: 1 ex. Rågsäcken, Munktorp 17.9 (Mikael Rhönnstad). 1 ex. Norsa, Munktorp, 19.9 (Lillebror Hammarström m.fl.).

Om det var ovanligt många fynd av rödstrupig piplärka var det ovanligt få fynd av skärpiplärka under året.

Roland Thuvander

Gulärla *Motacilla flava - VU*

(-, -, 36 h, 34 h).

Observerad 20.4-6.10. Tidigaste vårfynd:

Hä: 5 ex. Högborn, Grythyttan, 20.4 (Nils Hultman).

Årets sista fynd:

Vä: 1 ex. Asköviken, V-Barkarö, 6.10 (Johan Karlsson).

Tjugonio (29) häckningar eller troliga häckningar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning:

Västerås (12), Hallstahammar (1), Köping (4), Arboga (1), Sala (2), Surahammar (8), Lindesberg (1).

Större (minst 100 ex.) ansamlingar och sträcksummor:

Vä: 100 ex. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna, 15.5 (Johan Brenander, Joachim Karlsson). 200 ex.

Hedensberg, Tillberga, 20.8 (Kalle Källebrink, Eva Johansson). 210 ex. Hässlö elevboende, Västerås, 20.8 (Marcus Teveborg). 130 ex. Hässlö flygplats, Västerås, 27.8 (Marcus Teveborg).

Su: 150 ex. Lisjö ängar, Sura 11.5 (Sören Larsson).

100 ex. Lisjö ängar 13.5 (Mikael Mälberg, Gudrun Eriksson-Lindgren).

Li: 200 ex. Rynninge, Fellingsbro, 17.8 (Bo Runesson).

No: 200 ex. Södra Ås, Nora, 31.8 (Anders Carlberg).

Roland Thuvander

Forsärla *Motacilla cinerea*

(1 h, 6 h, 62 h, 63h)

Observerad 17.3-18.11. Första vårfyndet:

Li: 1 f Nedre dammen, Frövikfors, Näsby, 17.3 (Jan-Erik Malmstigen).

Sista höstfyndet:

Li: 1 f Museet, Frövikfors, Näsby, 18.11 (Bo Dahlström).

Sextiotre (63) häckningar eller troliga häckningar rapporterade, kommunvis fördelade: Västerås (4), Hallstahammar (2), Köping (4), Arboga (4), Sala (3), Surahammar (2), Lindesberg (12), Nora (7), Norberg (5), Fagersta (4), Skinnskatteberg (6), Ljusnarsberg (2), Hällefors (8).

Roland Thuvander

Sädesärla *Motacilla alba*

Årets första fynd: Li: 7 ex. Gammelbo, Ramsberg 3.4 (Anders Hjerling).

Vinterfynd (1.11-31.12), tillika årets sista fynd:

Vä: 1 ex. Björnöbron, Västerås, 17.11 (Torbjörn Hegedüs). 1 ex. Björnön, Västerås, 26.11 (Torbjörn Jansson).

Su: 1 ex. Hedvallsbron, Sura, 2.11 (Katarina Boström).

No: 1 ex. Järnboås kyrka, Järnboås, 2.12 (Lars Jansson).

Större (minst 50 ex.) ansamlingar och sträcksummor:

Vä: 200 str. Hässlö elevboende, Västerås, 20.8 (Marcus Teveborg). 100 r. Hässlö flygplats, Västerås, 27.8 (Marcus Teveborg). 445 str. (SV) Hässlö flygplats 27.8 (Marcus Teveborg). 60 r. Hässlö flygplats 30.8 (Marcus Teveborg). 50 ex. Stenarna, Asköviken, V-Barkarö, 1.9 (Johan Karlsson, Joachim Karlsson). 120 str. (SV) Hässlö flygplats 3.9 (Marcus Teveborg). 60 r. Hässlö flygplats 3.9 (Marcus Teveborg). 100 ex. Brunnby, Irsta 13.9 (Petter Haldén).

Sa: 50 r. Lyxmyrholm, Möklinta, 17.4 (Maud Andersson, Owe Andersson).

Su: 94 r. Fiskartorp, Sura, 17.4 (Sören Larsson, Greta Larsson).

Li: 50 r. Vreten, Lindes, 24.4 (Mats Andersson).

Sk: 100 ex. Skommarbyn, Skinnskatteberg, 15.4 (Leif Edberg, Sören Björklind).

Roland Thuvander

Sidensvans *Bombycilla garrulus*

Antal dagar med minst 50 ex. rapporterade, fördelat per månad: januari (9), februari (11), mars (1), april (1), maj-september (0), oktober (12), november (25), december (27).

Sista vårfyndet:

Vä: 1 ex. Hässlö flygplats, Västerås, 8.5 (Marcus Teveborg).

Första höstfynden:

Vä: 48 ex. Skälby, Västerås, 27.9 (Lennart Gladh).

No: 20 ex. Born, Nora, 27.9 (Anders Carlberg).

Större (minst 250 ex.) ansamlingar:

Vä: 355 ex. Skälby, Lundby, Västerås, 30.11 (Torbjörn Hegedüs, Henry Hedlund).

300 ex. Herrgärdet, Västerås, 15.12 (Daniel Green).
365 ex. Bäckby, Lundby, Västerås, 25.12 (Torbjörn Hegedüs).

Ha: 300 ex. Hallstahammar 8.11 (Gudrun Eriksson-Lindgren), 250 ex. Tunagärde, Hallstahammar, 20.11 (Stefan Johansson). 300 ex. Tunagärde 24.12 (Ulf Carlsson).

Kö: 300 ex. Centrum, Köping, 11.12 (Göran Nilsson).

Su: 250 ex. Surahammar 26.10 (Inger-Marie Carlsen, Robert Carlsen).

Li: 380 ex. Björkhammar, Linde, 25.12 (Jan Myhlaback).

No: 250 ex. Nora Bangård, Nora, 10.11 (Erik Marcusson). 250 ex. Gunnarsbergsvägen, Nora, 4.12 (Peter Bernövall).

Roland Thuvander

Strömsare *Cinclus cinclus*

(2h, 5h, 13h, 12h)

Tolv (12) häckningar, eller troliga häckningar, har rapporterats från: Västerås (1), Surahammar (1), (Nora (3), Fagersta (2), Skinnskatteberg (1), Ljusnarsberg (1), Hällefors (3).

Roland Thuvander

Gärdsmyg *Troglodytes troglodytes*

Sjuttiotem (75) fåglar har rapporterats under vintermånaderna (januari 47, februari 13, december 15), med följande kommunvisa resp. månadsvisa fördelning: Västerås (6, 4, 5), Köping (3, 2, 2), Arboga (0, 0, 1), Sala (1, 0, 0), Surahammar (4, 0, 0), Lindesberg (13, 3, 2), Nora (10, 2, 4), Norberg (2, 0, 0), Fagersta (1, 0, 0), Skinnskatteberg (5, 1, 1), Hällefors (2, 1, 0).

Roland Thuvander

Järnsparr *Prunella modularis*

Observerad 9.4-15.10.

Första vårfyndet:

Ar: 1 ex. Arboga 9.4 (Ulf Eriksson).

Sista höstfyndet:

No: 1 ex. Bergsäng, Nora, 15.10 (Anders Carlberg).

Stor ansamling:

Vä: 18 r. Hässlö flygplats, Västerås, 3.9 (Marcus Teveborg).

Roland Thuvander

Rödhake *Erithacus rubecula*

Vinterfynd (1.1-28.2) Kommunvis fördelade enligt följande:

Vä: 1 ex. Lindsnäs, Dingtuna, 15-24.1 och 4-9.2 (Henry och Inger Hedlund). 1 ex. Steneborg, V.-Barkarö,

15.1 (Richard Lager). 1 ex. Södra Gryta, Västerås, 7.2 (Inger Lindberg). 1 ex. Åkesta, Skultuna, 17.2 (Nils Arvidsson).

Ha: 1 ex. Skanssjön, Hallstahammar, 1-28.1 och 6-14.2 (Ulf Carlson m.fl.). 1 ex. Åsby, Berg, 5-12.1 (Christina Bredin m.fl.).

Kö: 1 ex. Köping 27.1 (Fredrik Backlund).

Hä: 1 ex. Saxhyttan, Grythyttan, 5-12.1 (Anders Johansson, Nils Hultman).

Under mars månad, som var ovanligt kall, föreligger endast ett fynd:

Ar: 1 ex. Nästkvarnsgatan, Arboga 24.3 (Ulf Eriksson).

Det dröjde ända till mitten av april innan flyttande rödhakar började anlända till Västmanland.

Vinterfynd (1-31.12):

Vä: 1 ex. Långholms brygga, Ängsö, 9.12 (Robert Ekberg).

Li: 1 ex. Hedvägen, Frövi, Näsby, 24.12 (Johan Andersson).

Anders Carlberg

Näktergal *Luscinia luscinia*

Sena fynd (efter 15.8):

Kö: 1 ex. födosökte i druvfläder Östanås, Köping, 5.9 (Gunilla och Lillebro Hammarström).

Detta är det näst senaste fyndet i Västmanland, endast slaget av 2012 års fynd, som gjordes den 15.9. I övrigt rapporterad mellan 1.5-13.7. Noterbart är att det bara finns två julifynd detta år, vilket kan tyda på dålig häckningssäsong.

Anders Carlberg

Blåhake *Luscinia svecica - F1*

Uppträdandet under året blev tämligen normalt med två vårfynd (2 ex., 3 ex., 3 ex., 2 ex.) och inget sommarrfynd (1 ex., 0 ex., 0 ex., 0 ex.). Vårfynden presenteras i sin helhet nedan:

Kö: 1 ad. m Lagårdssjön, Kolbäck, 10.5 (Johan Brenander, Anders Fridström).

Hä: 1 r. Trösvattnet, Grythyttan, 11.5 (Hanna Taylor).

Alla höstfynd gjordes mellan 14.8-22.9, dvs, inga sena höstfynd (efter 1.10) gjordes.

Anders Carlberg

Svart rödstjärt *Phoenicurus ochruros*

(5h, 2h, 5h, 11h)

Sju (7) konstaterade häckningar har rapporterats enligt följande:

Kö: 3 olika par fick ut ungar, varav minst två kullar blev flygga. Bona högt placerade. Juni-juli Yara, Sjötul-

len, Köping, (Magnus Nyström). Fåglar har setts i omgivningarna mellan 18.5-12.10 (många observatörer).

Fa: 1 par föda åt ungar Rudgruvan, Västanfors, 21.4-17.8 (Pentti Korhonen m.fl.) 3 pulli Gamla bruksområdet, Fagersta, Västanfors, 24.4-15.6 (Pentti Korhonen m.fl.). 1 par föda åt ungar Gamla kallverket, Fagersta, Västanfors, 25.6 (Pentti Korhonen).

Hä: 1 par föda åt ungar Hällefors vid Ovako 14-19.7 (Nils Hultman m.fl.).

Fyra (4) troliga häckningar har rapporterats:

Li: 1 f troligt bobesök Museet, Frövikfors, Näsby, 8.5 (Jan-Erik Malmstigen).

Fa: 1 m permanent revir Semla, Västanfors, 25.4 (Jan Hellström). 1 m permanent revir Södra station, Fagersta, Västanfors, 9.6 (Jan Hellström m.fl.).

Sk: 1 ad. upprörd varnande Industriområdet, Skinnskatteberg, 27.6 (Leif Johansson)

Övriga fynd:

Vä: 1 m Munkängen, Västerås, 20.4-25.6 och 12.10 (Anders Dahllöv m.fl.).

Ha: 1 ex. Rallista, Hallstahammar, 25.10 (Per Eriksson).

Sa: 1 m sj. Rådhuset, Sala stad, 17.5-10.6 (David Lundqvist m.fl.). 2 honf. Sala stad, 16.8 (Yngve Wiklund).

Li: 1 m MSK-byggnaden, Frövikfors, Näsby, 24.4 (Mats Andersson).

Nb: 1 m Davidsbo, Norberg, 20.5 (Torbjörn Jansson). 1 f Rönningen, Norberg, 1.5 (Hans Fahlström). 1 m Spänharhyttan, Norberg, 7-13.6 (Torbjörn Jansson).

Fa: 1 ex. Sänkmossen, Västanfors, 13.5 (Albin Liljeqvist).

Anders Carlberg

Rödstjärt *Phoenicurus phoenicurus*

(-, 20 H, 8 H, 14 H)

Fjorton (14) konstaterade häckningar från följande kommuner: Västerås (3), Hallstahammar (2), Köping (1), Surahammar (1), Lindesberg (1), Nora (1), Fagersta (3), Skinnskatteberg (1) och Hällefors (1). Totalt 27 tidiga fynd (t.o.m. 30.4). Årets första rödstjärt blev:

Vä: 1 ad. m Lövudden, Västerås, 22.4 (Nicklas Elfving).

Inget fynd föreligger efter 1.10.

Anders Carlberg

Buskskvätta *Saxicola rubetra*

Årets första buskskvätta blev en hane som noterades den 22.4 vid Ävestbo ängar i Västanfors, (Staffan Liljeqvist). Sedan följer ytterligare 17 fynd av 22 fåglar mellan 24-30.4. Årets sista buskskvätta rapporteras från Bergsmanshyttan, Nora, 18.9 (Roland Thuvander).

Anders Carlberg

Stenskvätta *Oenanthe oenanthe*

Säkra eller troliga häckningar har rapporterats från tio (10) olika platser.

Årets två första stenskvätor anlände ovanligt sent p.g.a. den kalla våren. Den 15.4 upptäcktes 1 f Plantskolan, Hällefors, (Nils Hultman m.fl.) och 1 m Morskogasjön, Ramsberg, (Jonas Kling).

Sena fynd (fr.o.m. 1.10):

Li: 1 ex. Stackerud, Lindes, 17.10 (Mats Andersson).
Anders Carlberg

Ringtrast *Turdus torquatus*

(16 FD, 21 FD, 31 FD, 35 FD)

Tjugosex (26) fynd av 30 rastande fåglar. Samtliga är värvfynd och gjorda inom en relativt kort period, mellan 16.4-4.5.

Vä: 1 m Lövudden, Västerås, 22.4 (Markus Rehnberg m.fl.). 1 m Slagårda, Lillhärad, 3.5 (Nicklas Elfving).

Ha: 1 ad. m Skidbacken, Hallstahammar, 19.4 (Ulf Carlson m.fl.). 1 ex. Duvhällarna, Hallstahammar, 20.4 (Thomas Norrman gm Stefan Johansson).

Su: 1 m Elingbo, Sura, 18.4 (Sören Larsson). 1 m Täkten, Sura, 19.4 (Mikael Mälberg). 1 m Ramnäs kyrka, Ramnäs, 28.4 (Ralf Lundmark). 1 m Annihill, Ramnäs, 29.4-1.5 (Jan Fahlström m.fl.). 1 ex. Ramnäs, 1.5 (Torgny Magnusson).

Li: 1 m Finnåkersjön, Fellingsbro, 20.4 (Sven Larsson).

Ör: 1 ex. Avdala, Ervalla, 26.4 (Kate Dahlgren).

No: 1 ad. m Norra Ås, Nora, 20-21.4 (Kerstin Blennholt). 1 ad. m Skolparken, Nora, 21.4. 1 f Hyttfallet, Nora, 21.4 (Anders Carlberg). 1 f Skrikarhyttan, Viker, 4.5 (Roland Thuvander, Anders Carlberg).

Fa: 2 mm Backgården, Västanfors, 16.4 (Staffan Liljeqvist m.fl.). 1 m Uggelbo, Västanfors, 17.4 (Bo Persson). 1 ex. Andra sidan, Västanfors, 30.4-1.5 (Lenart Andersson m.fl.).

Sk: 1 m Skommarbyn, Skinnskatteberg, 16-17.4 (Leif Edberg).

Lj: 1 m Hörsken, Ljusnarsberg, 20.4 (Sten-Erik Bohlin).

Lu: 1 m Hörsbysbyn, Grängesberg, 17.4 (Bertil Rahm).

Hä: Max. 2 ex. Bredsjö, Hjulsjö, 20-21.4 (Maria Flykt m.fl.). 2 ex. Björskogs näs, Grythyttan, 25.4 (Lars Jansson). 1 par Silvergruvan, Hällefors, 29.4 (Bo Jansson). 1 ex. Älvestorp, Grythyttan, 1.5 (Leena Zander). 1 par Bovik, Grythyttan, 3.5 (Nils Hultman m.fl.).

Anders Carlberg

Koltrast *Turdus merula*

Inga större (minst 50 ex.) ansamlingar eller andra anmärkningsvärdta fynd av arten rapporterade.

Anders Carlberg

Björktrast *Turdus pilaris*

Från förråret finns rapporter om större (minst 300 ex.) ansamlingar från följande lokal:

Su: 300 ex. Baståsen, Sura, 15.4 (Sören och Greta Larsson).

Från efteråret finns arton (18) rapporter om större (minst 200 ex.) ansamlingar, varav fem där antalet är 500 ex. eller fler:

Vä: 600 ex. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna, 24.10 (Robert Ekberg). 500 ex. Frövisjön, Skultuna, 20.10 (Bernt Larsson). 500 ex. Brandthovda, Västerås, 6.11 (Joachim Karlsson).

Kö: 1000 ex. Davids backe, Himmetsa, 30.12 (Patrik Rhönnstad).

Li: 500 ex. Fänninge, Fellingsbro, 27.10 (Anders och Anita Hutter).

Anders Carlberg

Taltrast *Turdus philomelos*

Tidiga fynd (t.o.m. 31.3) saknas. Taltrastarna började strömma in i landskapet från 14.4 och framåt. Den kalla våren gjorde att de första taltrastarna anlände rekordsent.

Sena fynd (f. o. m. 1.11):

Fa: 1 r. Bondfallet, Västervåla, 5.11 (Staffan Liljeqvist).

Anders Carlberg

Rödvingetrast *Turdus iliacus*

Tidiga fynd (t.o.m. 31.3):

Fa: 1 ex. Björksta, Västanfors, 13.3 (Tommy Persson gm Jan Hellström) och säkerligen samma fågel 18.3 (Jan Hellström).

Rapporter om större ansamlingar och sträcksummor samt vinterfynd saknas detta år.

Den sista rapporten för året rör 1 ex. och kommer från Djupebo, Ramnäs, 10.11 (Gudrun Eriksson-Lindgren).

Anders Carlberg

Dubbeltrast *Turdus viscivorus*

Vinterfynd (1.1-28.2) om sammanlagt 34 ex. finns rapporterade. Antalet rapporterade individer fördelade sig delområdesvis enligt följande:

Vä: Västerås (3), V.-Barkarö (6), Rytterne (25).

I december rapporterades 22 dubbeltrastar enligt följande:

Vä: Västerås (12), Rytterne (4).

Ku: Kungs Barkarö (6).

Anders Carlberg

Gräshoppsångare *Locustella naevia* - NT

(-, 142 ex., 176 ex., 116 ex.)

Observerad 7.5-2.8. Sammanlagt 109 sjungande individer under häckningstid, fördelade på följande kommuner: Västerås (25), Hallstahammars (20), Köping (5), Kungsör (3), Arboga (5), Sala (15), Surahammar (8), Lindesberg (16), Norberg (1), Fagersta (5), Skinnkatteberg (6).

Nedgången fortsätter! Årets årssumma är den lägsta sedan sekelskiftet (figur 10).

Thomas Pettersson

Flodsångare *Locustella fluviatilis* - NT

(17 ex., 18 ex., 16 ex., 75 ex.)

Sammanlagt rapporterades 74 sjungande fåglar 20.5-30.7, kommunvis fördelade: Västerås (5), Hallstahammars (3), Köping (4), Arboga (3), Sala (10), Surahammar (7), Lindesberg (19), Nora (5), Norberg (2), Fagersta (4), Skinnkatteberg (10), Hällefors (2). Övriga fynd:

Sk: 1 f Krabovägen, Skinnkatteberg, 25.5 (Leif Edberg m.fl.).

Årssumman är rekordhög och följer ett mycket högt antal (40) även förra året. Tidigare högsta årssumma nåddes 1993 med 58 ex. (figur 10). Fyndet av en hona redan i slutet av maj är förstås intressant och kan indikera häckning. På samma lokal sjöng också upp till 3 hanner. Intressanta är också fynden av på året sent sjungande hanner, något som är ovanligt efter mitten av juli:

Su: 1 sj. Lisjöviken, Sura, 21.7 (Gudrun Eriksson-Lindgren).

Li: 1 sj. Rynninge, Fellingsbro, 30.7 (Tomas Axén Haraldsson).

Thomas Pettersson

Vassångare *Locustella luscinioides* - NT

(0 ex., 1 ex., 1 ex., 2 ex.)

Vä: 1 sj. Hässlösundet, Irsta/Västerås, 9.5-27.6 (Joa-chim Karlsson m.fl.).

Su: 1 sj. Lisjöviken, Sura, 24.5-8.6 (Gudrun Eriksson-Lindgren m.fl.).

Fjärde året i följd med fynd i landskapet och andra året i följd med fynd vid Hässlösundet. Vassångaren är an-nars förvånansvärt sparsamt uppträdande i Västmanland med sammanlagt blott 35 fynd genom tiderna. I södra Sverige, framför allt i Götaland, görs numera årligen 40-50 fynd.

Thomas Pettersson

Sävsångare *Acrocephalus schoenobaenus*

Observerad (24.4) 1.5-14.9 (29.9). Tidigt fynd (före 1.5):

Ku: 1 sj. Barkaröviken, K. Barkarö, 24.4 (Börje Wen-nerström).

Sent fynd, det senaste någonsin i Västmanland:

Vä: 1 1K Asköviken vid Harholmen, Rytterne, 29.9
(Markus Rehnberg).

Thomas Pettersson

Busksångare *Acrocephalus dumetorum* - NT

(2 ex., 4 ex., 5 ex., 13 ex.)

Vä: 1 sj. Väsbys Kungsåra, 31.5-1.6 (Torbjörn Hegedüs m.fl.). 1 sj. Fågelvik, Västerås, 3.6 (Janne Virking). 1 sj. Hässlö, Västerås, 4.6 (Pentti J. Tatti m.fl.). 1 sj. Saltängen, Västerås, 19.6 (Markus Rehnberg m.fl.).

Ha: 1 sj. Häggholmen, Kolbäck, 31.5-15.6 (Ulf Carlson m.fl.).

Sa: 1 sj. Kappakällan, Fläckebo, 19.6 (Kalle Källebrink).

Su: 1 sj. Lisjö ängar, Sura, 24.5-8.6 (Sören Larsson, Gudrun Eriksson-Lindgren). 1 sj. Sågdammen, Ramnäs, 2-4.6 (Ralf Lundmark). 1 sj. Långsjön, Sura, 25.6 (Thomas Forsberg).

Li: 1 sj. Grimsö, Ramsberg, 29.5 (Johan Månsson). 1 sj. Storbron, Arbogaån, Fellingsbro, 8-12.6 (Sven-Olof Eriksson, Bo Runesson).

Nb: 1 sj. Livsdal, Norberg, 5.6 (Torbjörn Jansson).

Fa: 1 sj. Hjortbo, Västanfors, 9-14.6 (Leif Lejdelin m.fl.).

Äterigen en mycket hög årssumma, den näst högsta efter fjolårets rekord på 14 ex. Intressant är också de fyra tidiga fynden, dvs. före 1 juni, vilket är mycket ovanligt och har noterats endast tre gånger tidigare.

Thomas Pettersson

Kärrsångare *Acrocephalus palustris*

(46 ex., 39 ex., 76 ex., 92 ex.)

Observerad 18.5-12.8. Antalet individer, det stora flertalet sjungande, fördelades på följande kommuner: Västerås (20), Hallstahammar (12), Köping (9), Arboga (2), Sala (8), Surahammar (6), Lindesberg (18), Nora (2), Norberg (1), Fagersta (3), Skinnskatteberg (5), Ludvika (1), Hällefors (5).

Thomas Pettersson

Rörsångare *Acrocephalus scirpaceus*

Observerad 1.5-29.9. Inget särskilt ammärkningsvärt fynd rapporterat.

Thomas Pettersson

Trastsångare *Acrocephalus arundinaceus* - NT

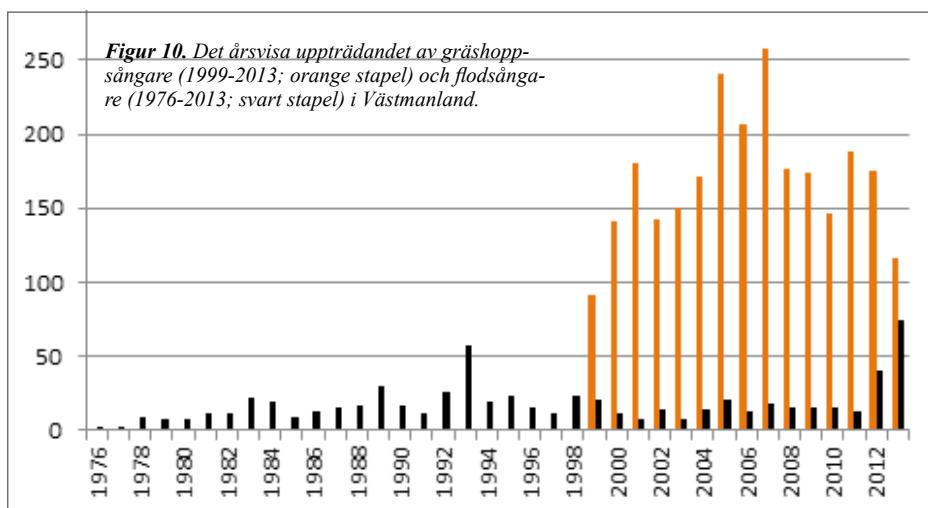
(15 ex., 16 ex., 12 ex., 17 ex.)

Vä: 1-2 sj. Hässlösundet, Irlsta/Västerås, 8.5-29.6 (Marcus Teveborg m.fl.). 1 sj. Asköviken, V-Barkarö, 25.5-8.6 (Jan Henriksson m.fl.). 1 sj. Frövisjön, Skultuna, 2.6 (Ingrid Åkerberg, Weine Erlandsson).

Ha: 1 sj. Freden, Säby, 31.5-12.6 (Daniel Hedenbo m.fl.).

Ar: 1-3 sj. Findlaviken, Arboga, 6.5-18.6 (Seppo Leppälampi). 1 sj. Arbogaån vid Skansen, Arboga, 31.5-20.6 (Seppo Leppälampi m.fl.). 1 sj. Hjälmarsvik, Arboga, 6.6 (Michael Andersson, Kent Evertsson). 1 sj. Karsnäs, Ekebergsviken, Hjälmare, Arboga, 6.6 (Michael Andersson, Kent Evertsson).

Sa: 1 sj. Fläcksjön vid Näs, Fläckebo, 1-11.6 (Stefan Hage m.fl.). 1 sj. Gammelbysjön, Möklinta, 12.6 (Kalle

Källebrink, Eva Johansson).

Su: 1 sj. Gnien, Ramnäs, 22.5 (Sören Larsson). 1 sj.
Djupen, Ramnäs, 2-22.6 (Gudrun Eriksson-Lindgren
m.fl.).

Nb: 1 sj. Trätten, Norberg, 29-31.5 (Kristofer Larsson
m.fl.).

Sk: 1 sj. Nedre Vättern, Skinnskatteberg, 28.5 (Hans-
örgjan Nohrstedt).

Sjutton (17) sjungande innebär en svag ökning jämfört
med förra året, men sett i ett längre perspektiv, dvs. de
tre senaste decennierna, är det en medioker siffra. Det
är numera endast Hjälmaren som uppvisar en stabil
förekomst.

Thomas Pettersson

Härmångare *Hippolais icterina*

Observerad 8.5-6.8. Höstfynd (fr.o.m. 1.8):

Vä: 1 r. Österängen, Tidö-Lindö, Ryterne, 6.8 (Lars
Ström).

Fa: 1 r. Andra sidan, Västanfors, 1.8 (Lennart Anders-
son).

Thomas Pettersson

Höksångare *Sylvia nisoria* - VU/F1

(0 ex., 0 ex., 0 ex., 1 ex.)

Li: 1 1K Näset, Finnåkerssjön, Fellingsbro, 29.8 (Sven
Larsson).

Fyndet faller väl in i artens tidigare fyndbild i Väst-
manland. Av landskapets sexton fynd har samtliga
utom två noterats inom tidsperioden 12 augusti och
12 september. Tio höksångare har rapporterats som
ungfåglar (1K) och sju har ertappats i samband med
ringmärkning.

Markus Rehnberg

Ärtsångare *Sylvia curruca*

Observerad 25.4-20.9. De tidigaste (t.o.m. 30.4)
fynden:

Vä: 1 r. Hässlö, Västerås, 25.4 (Marcus Teveborg). 1 sj.
Talltorp, Västerås, 28.4 (Kjetil Jensen).

Li: 1 sj. Hagabergsliden, Lindesberg, Lindes, 29.4
(Mats Andersson, Ally Andersson).

Thomas Pettersson

Törnsångare *Sylvia communis*

Observerad 3.5-10.9. Ingen särskilt anmärkningsvärd
observation rapporterad.

Thomas Pettersson

Trädgårdssångare *Sylvia borin*

Observerad 4.5-15.9. De tidigaste (t.o.m. 10.5) vårfyn-
den:

Vä: 1 sj. Asköviken, V-Barkarö, 4.5 (Johan Karlsson).

Ha: 1 r. Lagårdssjön, Kolbäck, 10.5 (Johan Brenander).

Kö: 1 sj. Östanäs, Köping, 8.5 (Lillebror Hammar-
ström, Gunilla Hammarström).

Su: 1 sj. Virsbo bruk, Ramnäs, 9.5 (Mikael Mälberg).
1 sj. Sätten, Sura, 10.5 (Mikael Mälberg, Rose-Marie
Mälberg).

Sena höstfynd (fr.o.m. 1.9):

Vä: 1 ex. Hässlö, Västerås, 3.9 (Marcus Teveborg).

Kö: 1 1K Malmön, Köping, 15.9 (Mikael Rhönnstad,
Gunnar Niklasson).

No: 1 ex. Gyttorps reningsdamm, Nora, 1.9 (Anders
Carlberg).

Thomas Pettersson

Svarthätta *Sylvia atricapilla*

Under ”ordinarie” tid observerad 17.4-13.10. Fynd
under vinterhalvåret (1.11-31.3):

Vä: 1 m Jakobsberg, Västerås, 15.1-20.2 (Bo Askerin
m.fl.). 1 m Vega, Västerås, 30.12 (Bjarne Eriksson).

Ar: 1 f Ekbacken, Arboga, 29.11-3.12 (Johan Brenan-
der).

No: 1 m Dalsta, Nora, 7-8.11 (Anders Carlberg, Berit
Ragné). 1 f Nora 26.12 (Håkan Lavebratt).

Fa: 1 m Andra sidan, Västanfors, 5.11 (Lennart Anders-
son).

Thomas Pettersson

Lundsångare *Phylloscopus trochiloides* - VU

(0 ex., 1 ex., 1 ex., 2 ex.)

Li: 1 sj. Åbyhammar, Fellingsbro, 12.7 (Mattias
Rudenvall).

Su: 1 sj. Skogsmuren, Muren, Ramnäs, 25.5 (Lennart
Eriksson [Ramnäs]).

Fynd nr. 37-38 i Västmanland.

Thomas Pettersson

Ar: 1 ex. Emaus, Arboga, 17.9 (Seppo Leppälampi).

Detta är det tionde fyndet för landskapet samt det första för Arboga. Åtta av de västmanländska fynden har gjorts under hösten (16.9-7.10) och två under våren (1-12.5).

Markus Rehnberg

Grönsångare *Phylloscopus sibilatrix*

Observerad 30.4-20.8). Höstfynd (fr.o.m. 1.8):

Vä: 1 ex. Frövisjön, Skultuna, 15.8 (Edwin Sahlin, Zsombor Károlyi).

Fa: 1 ex. Backgården, Västanfors, 17.8 (Pentti Korhonen).

Hä: 1 ex. Knuthöjdsmossen, Hällefors, 20.8 (Gunde Persson, Gunilla Steinman).

I övrigt inga särskilt anmärkningsvärda observationer.

Thomas Pettersson

Gransångare *Phylloscopus collybita*

(8 h, 6 h, 9 h, 20 h)

Observerad 16.4-13.10 (29.12). Antalet fågeldagar (397) under året fördelade sig månadsvis enligt följande: januari-mars (0), april (126), maj (65), juni (14), juli (2), augusti (1), september (161), oktober (27), november (0), december (1). Sommarfynd (16.5-31.7):

Vä: 1 sj. Hässlö, Västerås, 17.5-29.6 (Bjärne Eriksson m.fl.). 1 sj. Tornudden, Asköviken, V-Barkarö, 17.5 (Janne Virking). 1 sj. Mamrelund, Romfartuna, 18.5 (Markus Rehnberg). 1 sj. Knekttorpet, V-Barkarö, 19.5 (Johan Karlsson). 1 sj. Malma, Badelunda, Västerås, 21.5 (Tommy Ryding, Joanna Ryding). 1 sj. Södra Björnö, Västerås, 25.5 (Marcus Teveborg).

Li: 1 sj. Hägernäs, Ramsberg, 1.6 (Mattias Rudenvall, Johan Månsson). 1 sj. Guldmedshyttan, Lindes, 18.6 (Bernt Larsson).

No: 1 sj. Dalhem, Pershyttan, Nora, 17.5 (Erik Marcus-

son). 1 sj. Gyttorps reningsdamm, Nora, 18.5-1.6 (Anders Carlberg m.fl.). 1 sj. Roparhällen, Gyttorp, Nora, 18.5-18.7 (Anders Carlberg, Joakim Johansson). 1 sj. Sjölundsvik, Nora, 28-30.5 (Anders Carlberg). 1 sj. Dalkarlsberg, Viker, 30.5 (Camilla Pettersson). 1 sj. Törningsdal, Nora, 23.6 (Albin Lundkvist). 1 sj. Pershyttan, Nora, 6.7 (Erik Marcusson).

Fa: 2 sj. Sundbo, Västanfors, 25.5 (Bo Hallman).

Sk: 1 sj. Hålsbo, Gunnilbo, 20.6 (Arne Reldin).

Lj: 1 sj. Rällen 24.5-29.6 (Stefan Risberg).

Hä: 1 sj. Kvastbo, Hällefors, 18.5 (Nils Hultman).

Vinterfynd:

Ar: 1 ex. Hamre, Arboga, 29.12 (Ulf Eriksson).

Thomas Pettersson

Lövsångare *Phylloscopus trochilus*

Observerad 16.4-21.9. Inget särskilt anmärkningsvärt fynd rapporterat.

Thomas Pettersson

Kungsångare *Regulus regulus*

Ansamligar (minst 10 ex.) rapporterade vid 8 tillfällen, månadsvis fördelade: januari (1), februari-augusti (0), september (1), oktober (4), november (2), december (0). Inget särskilt anmärkningsvärt fynd rapporterat.

Thomas Pettersson

Grå flugsnappare *Muscicapa striata*

De fyra första fynden rapporterades alla den 8.5:

Kö: 1 ex. Norsa, Munktorp och 1 ex. Energiskogen, Malmön, Köping, (Peter Ekelund).

Li: 1 ex. Frövikfors, Näsby, (Mats Andersson).

Sk: 3 ex. Abborrtjärnen, Gunnilbo, 8.5 (Hans Norelius).

Efter dessa fåglar rapporterades arten med hela 66 fynd av 103 individer fram till 15.5.

Inga sena höstfynd (fr.o.m. 1.10) rapporterade. Det sista fyndet av grå flugsnappare härrör från Fagersta: 1 ex. Rudgruvan, Västanfors, 21.9 (Pentti Korhonen).

Anders Carlberg

Mindre flugsnappare *Ficedula parva - NT/F1*

(12 ex., 9 ex., 7 ex., 9 ex.)

Vår- och sommarfynd:

Vä: 1 ad. sj. Paradiset, V-Barkarö, 15.5 (Niclas Lignell, Sara Wändell). 1 ad. sj. Södra Björnö, Västerås, 20-25.5 (Markus Rehnberg m.fl.).

Su: 1 sj. Gläpenbadet, Sura, 23.5 (Lennart Eriksson R, Sören Larsson). 1 2K sj. Myrskogen, Ramnäs, 28.5-6.6 (Sören Larsson m.fl.).

Li: 1 sj. Norrbyhammar, Fellingsbro, 30.5 (Leo Mäkinen). 1 sj. Pilkrog, Fellingsbro, 1-2.6 (Johan Andersson

m.fl.). 1 sj. Liaskogen, Näsby 5.6 (Sven-Olof Eriksson, Mats Andersson).

Fa: 1 sj. Silybergslid, Västanfors, 3-9.6 (Roland Narfström, Sören Emet m.fl.). 1 sj. Kräkstenstrakten, Västanfors, 4.6 (Roland Narfström).

Nio sjungande hanar är tämligen normalt och betydligt fler än året innan då endast fyra sjungande fåglar noterades. Av årets sjungande fåglar observerades två i mer än en dag.

Höftfynd saknas även detta år.

Anders Carlberg

Svartvit flugsnappare *Ficedula hypoleuca*

Årets första svartvita flugsnappare rapporterades den 20.4 från Bergahamra, Västerås, (Gunnar Lignell). Under den efterföljande perioden av april (21-30.4) gjordes hela 70 fynd av 77 fåglar.

Höftfynd (fr.o.m. 15.8): Det rapporterades åtta fynd av sammanlagt nio fåglar under den sista halvan av augusti och två fynd i september varav det sista blev:

Su: 1 ex. Blåbärsvägen, Sura 8.9 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg).

Anders Carlberg

Skäggmes *Panurus biarmicus*

Inga konstaterade häckningar eller rapporterade ungfåglar under 2013.

Funnen på fem (5) lokaler (Asköviken räknas som en lokal) under häckningstid (1.4-31.8):

Vä: 2 par Hässlö, Västerås, 15.4-13.5 (Marcus Teveborg, Rasmus Hansen). 1 sj. Trådärängarna, Irsta, 12.5 (Tommy Ryding m.fl.). Max 7 ex. på olika platser i Asköviken mellan 21.4-23.7 (Robert Ekberg m.fl.).

Kö: Max 2 ex. Norsa, Munktorp 4.5 och 16.8 (Jörgen Lindberg m.fl.).

Ku: Max 2 ex. Barkaröviken, K. Barkarö, vid fyra tillfällen mellan 17.4-4.6 (Börje Wennerström m.fl.).

Under hösten noterades skäggmesar allmänt från Asköviken och den största flocken blev 35 ex. som gjorde sträckförsök vid Rudö, Ryterne, 29.9 (Torbjörn Hegedüs m.fl.). Med största sannolikhet skedde flera häckningar i Askövikens vassar. Årets sista observation blev 10 ex. vid Asköviken den 8.11. (Leif Östman m.fl.). Efter det saknas märkt nog rapporter av arten.

Det verkar som om skäggmesar endast funnits i Mälarens vassar detta år. Det saknas helt rapporter utanför detta område.

Anders Carlberg

Stjärtmes *Aegithalos caudatus*

Antal dagar med minst 10 ex. rapporterade, månadsvis fördelade: januari (20), februari (1), mars (3), april (0),

maj (0), juni (1), juli (2), augusti (1), september (7), oktober (16), november (16), december (15). Detta ger sammanlagt 82 rapporter med flockar med minst 10 ex., vilket är ett normalt antal, jämfört med tidigare år, sett över hela året. Största flock: Su: 26 ex. Norrby, Ramnäs, 9.9 (Sören och Greta Larsson).

Anders Carlberg

Blåmes *Cyanistes caeruleus*

Inget särskilt anmärkningsvärt fynd.

Anders Carlberg

Svartmes *Periparus atter*

Inget särskilt anmärkningsvärt fynd.

Anders Carlberg

Sommargylling *Oriolus oriolus - EN*

(3 ex., 2 ex., 1 ex., 4 ex.)

Fyra observationer under året:

Vä: 1 sj. Valborgs rådd, Ängsö, 2.6 (Åsa och Robert Ekberg m.fl.).

Ku: 1 sj. Södra Hästhagen, Björskog, 8-11.6 (Patrik Rhönnstad m.fl.).

Ar: 1 sj. Nästkvarn, Arboga, 31.5 (Ulf Eriksson).

Hä: 1 sj. Södra Hyttan, Hjulsjö, 3.6 (Christina Lindström).

Roland Thuvander

Isabellatörnskata *Lanius isabellinus*

(0 ex., 0 ex., 0 ex., 0 ex.)

Tillägg: Vid Norsa i Munktorp noterades i oktober 2011 en isabellatörnskata. Fyndet som är det enda av arten i landskapet blev dock aldrig rasbestämt. När man nu har valt att dela upp isabellatörnskatan i två arter – isabellatörnskata (*Lanius isabellinus*) och turkestantörnskata (*Lanius phoenicuroides*) – blir konsekvensen att det västmanländska fyndet i framtiden kommer att betraktas som obestämd, dvs. antingen isabella- eller turkestantörnskata.

Markus Rehnberg

Törnskata *Lanius collurio* - F1

(-, 20 H, 33 H, 32 H).

Observerad 9.5-4.10. Årets första fynd:

Vä: 1 ex. Tornudden, Asköviken, V.-Barkarö, 9.5 (Anders Carlberg). 1 ex. Rastholmen, Asköviken, V.-Barkarö, 9.5 (Kenneth Olausson, Annika Johansson). 2 ex. Norra Björnö, Västerås, 9.5 (Pentti J. Tatti). 2 ex. Hässlö, Västerås, 9.5 (Pentti J. Tatti m.fl.).

No: 1 ex. Södra Ås våtmark, Nora, 9.5 (Anders Carlberg).

Fa: 1 ex. Backgården, Västanfors, 9.5 (Roland Narfström).

Årets sista fynd:

Kö: 1 ex. Norsa, Munktorp, 4.10 (Staffan Ekelund).

Tretiotvå (32) konstaterade häckningar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (10), Köping (2), Kungsör (1), Sala (6), Surahammar (3), Lindesberg (1), Nora (2), Norberg (1), Fagersta (2), Ljusnarsberg (1), Hällefors (2), Ludvika (1).

Roland Thuvander

Varfågel *Lanius excubitor*

(-, 184 FD, 311 FD, 521 FD)

En häckning konstaterad i Hällefors kommun samt fyra ytterligare sommarfyrdfynd:

Kö: 1 ex. Märmmossen, Kolsva, 20.6 (Kjell Ekelund), 1 ex. Lisslemossen, V. Skedvi, 25-28.6 (Kjell Ekelund).

Nb: 1 ex. Nyhyttan, Karbenning, 4.8 (Petter Lindholm).

Sk: 1 ex. Silverhöjden, Ljusnarsberg, 20.7 (Lennart Andersson).

Sista vårfyndet:

Hä: 1 sj. Smalorp, Hällefors, 17.5 (Karin Bergh).

Första höstfyndet:

No: 1 ex. Södra Ås våtmark, Nora, 14.9 (Anders Carlberg).

Sammanlagt 157 vinterrevir har rapporterats inom perioderna 1.1-28.2 (111 ex.) respektive 1-31.12 (46 ex.), med följande kommunvisa fördelning: Västerås (22/8), Hallstahammar (12/4), Köping (9/1), Kungsör (2/1), Arboga (1/0), Örebro (0/1), Sala (19/6), Surahammar (21/11), Lindesberg (15/4), Nora (3/2), Norberg (1/3), Fagersta (5/0), Hällefors (0/5), Ludvika (1/0).

Roland Thuvander

Nötskrika *Garrulus glandarius*

Större (minst 25 ex.) ansamlings:

Su: 30 ex. Storgärde, Virsbo, 28.9 (Sören Larsson).

No: 25 ex. Södra Ås, Nora, 14.9 (Anders Carlberg).

Nb: 30 ex. Norberg, 30.10 (Leif Johansson, Stefan Morell).

Roland Thuvander

Lavskrika *Perisoreus infaustus* - NT

(0 ex., 0 ex., 0 ex., 1 ex.)

Ett fynd under året:

Sk: 1 ex. Övre Skärsjön, Skinnskatteberg, 7.2 (Mikael Rhönnstad, Leif Edberg).

Lavskrikan börjar bli årlig i nordvästra delen av landskapet.

Roland Thuvander

Nötkråka *Nucifraga caryocatactes* - NT

(-, 6 h, 12 h, 13 h)

Under häckningstid (1.2-30.6) föreligger rapporter från elva lokaler med sammanlagt ca 13 par, kommunvis fördelade: Västerås (5), Hallstahammar (1), Köping (1), Sala (2), Lindesberg (1), Skinnskatteberg (1).

Fågeldagarna (-, 71 FD, 208 FD, 425 FD) fördelade sig på årets månader enligt följande: januari (73), februari (98), mars (30), april (4), maj (1), juni (1), juli (25), augusti (58), september (45), oktober (29), november (32), december (29). Av årets 425 fågeldagar är 187 från matningen vid Skillberg, Fläckebo. Här noterades som mest 11 exemplar under föråret och 6 under efteråret.

Av årets 425 fågeldagar är 13 rapporterade som smalnäbbade, ingen som tjocknäbbad och resten till ras obestämda.

Följande fynd av nötkräkor rapporterade som hörande till rasen *Nucifraga caryocatactes macrorhynchos* (s.k. smalnäbbad nötkråka) har rapporterats under året:

Ha: 2 ex. Barnängen, Hallstahammar, 4-21.8 (Per Hedenbo m.fl.), 3 ex. Tunagärde, Hallstahammar, 15-16.8 (Ulf Carlson).

Sa: 6 ex. Skillberg, Fläckebo, 11.2 (Raul Vicente, Fredrik Ström, Niclas Ahlberg).

Li: 2 ex. Frövi, Näsbypark, 3.9 (Sven-Olof Eriksson m.fl.), 1 ex. Älsång, Fellingsbro, 9.9 (Seppo Leppälampi), 1 ex. Karlslund, Ullersätter, Fellingsbro, 30.9 (Bo Dahlström).

Fa: 2 ex. Västanfors kyrka, Västanfors, 6-10.10 (Pentti Korhonen), 1 ex. Uggelbo, Västanfors, 19.10-30.12 (Jan Hellström m.fl.).

Hä: 2 ex. Hällefors 6-7.9 (Gunilla Steinman, Gunde Persson).

Roland Thuvander

Kaja *Corvus monedula*

Sex (6) större ansamlingar (minst 1 000 ex.) har rapporterats:

Vä: 1000 ex. Munkängen, Västerås, 10.1 (Janne Viking), 1000 ex. Hallingen, Ängsö, 3.2 (Leif Carlsson), 3065 str. (SV) Kvicksund, Rytterne, 13.10 (Pontus Lindberg m.fl.), 1000 ex. Gryta soptipp, Västerås, 31.12 (Markus Rehnberg).

Kö: 2500 ex. Nibble backe, Köping, 2.11 (Göran Nilsson, Carina Bergh).

Ku: 3000 ex. Kungsudden, K. Barkarö, 10.2 (Patrik Rhönstad).

Sa: 1450 ex. Bysjön, Västerfärnebo, 11.10 (Yngve Hareland).

Roland Thuvander

Råka *Corvus frugilegus*

(-, 113 FD, 232 FD, 214 FD)

Under hela året rapporterades sammanlagt 214 fågeldagar med följande månadsvisa fördelning: januari - februari (0), mars (75), april (71), maj (2), juni (1), juli (2), augusti (16), september (3), oktober (42), november (1), december (1). Senvår- och sommarfynd (1.5-31.8) samt vinterfynd:

Vä: 1 ex. Frövisjön, Skultuna, 30.7-27.8 (Pontus Lindberg m.fl.). 1 ad. r. Gryta soptipp, Västerås, 31.12 (Markus Rehnberg).

Kö: 1 ex. Norsa, Munktorp, 7.5 (Daniel Brehmer).

Sa: 1 ex. Hällby, Västerfärnebo, 15.6 (Berndt Söderlund). 1 ex. Hullberget, Fläckebo, 7.8 (Eva Johansson).

Fa: 1 ex. Säkmossen, Västanfors, 7.5 (Albin Liljeqvist).

Roland Thuvander

Kräka *Corvus corone*

En större ansamling (minst 500 ex.) har rapporterats under året.

Vä: 500 ex. Gryta soptipp, Västerås, 31.12 (Markus Rehnberg).

Roland Thuvander

Korp *Corvus corax*

Två (2) större (minst 50 ex.) ansamlingar har noterats

under året:

Fa: 50 ex. Säkmossen, Västanfors, 1.5 (Leif Lejdelin) och 17.8 (Pentti Korhonen).

Roland Thuvander

Stare *Sturnus vulgaris*

Femtiosju (57) fågeldagar (FD) rapporterades från vintermånaderna (januari 42, februari 13, december 2) med följande kommunvisa resp. månadsvisa fördelning: Hallstahammar (2, 0, 0), Köping (28, 0, 0), Sala (12, 13, 0), Surahammar (2, 0, 0), Lindesberg (0, 0, 2).

Större (minst 400 ex.) ansamlingar:

Vä: 400 ex. Trådårön, Irlsta, 17.6 (Gunnar Lignell). 800 ex. Tornudden, Asköviken, V.-Barkarö, 23.7 (Robert Ekberg). 500 ex. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna, 26.7 (Robert Ekberg m.fl.). 400 ex. Lövsta-pumpen, Asköviken, 27.7 (Henry Hedlund, Inger Hedlund). 400 ex. Frövisjön, Skultuna, 31.7 (Zsombor Károlyi). 600 ex. Frövisjön 9.8 (Mats Magnussen). 500 ex. Boda, Dingtuna, 22.8 (Robert Ekberg).

Ha: 600 ex. Lagårdssjön, Kolbäck, 14.9 (Ulf Carlson, Kaj Engberg).

Kö: 550 ex. Norsa, Munktorp, 5.8 (Peter Ekelund). 800 ex. Norsa 15.8 (Göran Nilsson). 500 ex. Köpingsön, Köping, 2.9 (Staffan Ekelund). 600 ex. Koldammen, Malmö, 1.10 (Staffan Ekelund).

Sa: 400 ex. Kilboslätten, Västerfärnebo, 31.8 (Yngve Hareland).

Roland Thuvander

Bofink *Fringilla coelebs*

Sammanlagt 385 bofinkar rapporterades från vintermånaderna (januari 238, februari 118, december 29) med följande kommunvisa resp. månadsvisa fördelning: Västerås (110, 57, 9), Hallstahammar (19, 1, 1), Köping (16, 14, 1), Arboga (1, 0, 4), Sala (30, 14, 2), Surahammar (29, 17, 11), Lindesberg (11, 7, 0), Örebro (1, 0, 0), Nora (6, 2, 1), Norberg (10, 0, 0), Fagersta (1, 2, 0) och

Hällefors (4, 3, 0).

Större (minst 500 ex.) ansamlingar eller sträcksummor:

Su: 500 r. Lisjö ängar, Sura, 19.9 (Sören Larsson).

Sk: 1000 ex. Hed 22.9 (Per Eriksson, Lena Öling).

Gunilla Hammarström

Bergfink *Fringilla montifringilla*

Sammanlagt 3105 fåglar rapporterades från vintermånaderna (januari 1938, februari 1162, december 5) med följande kommunvisa resp. månadsvisa fördelning: Västerås (274, 250, 1), Hallstahammar (71, 30, 0), Köping (171, 99, 0), Arboga (10, 5, 0), Sala (13, 8, 0), Surahammar (851, 527, 4), Lindesberg (127, 29, 0), Örebro (2, 0, 0), Nora (102, 4, 0), Fagersta (125, 176, 0), Skinnskatteberg (189, 34, 0) och Hällefors (3, 0, 0).

Större (minst 500 ex.) ansamlingar eller sträcksummor:

Kö: 800 r. Davids backe, Himmeta, 29.9 (Staffan Ekelund).

Vä: 500 ex. Rudö, Rytterne, 5.10 (Joachim Karlsson).

Gunilla Hammarström

Grönfink *Carduelis chloris*

Inga rapporter om större ansamlingar föreligger.

Gunilla Hammarström

Steglits *Carduelis carduelis*

Fyra (4) konstaterade häckningar har rapporterats:

Vä: 1 pull. Skälby, Västerås, 22.6 (Inger Hedlund, Henry Hedlund). 3 pulli Vega, Västerås, 24-27.6 (Bjarne Eriksson). 2 pulli Korsberga, Lundby, Västerås, 28-30.7 (Henry Hedlund, Inger Hedlund).

Ha: 1 pull. Trängfors, Hallstahammar, 23.7 (Kaj Engberg).

Kö: 2 ad. föda åt ungar Norsa, Munktorp, 30.8 (Staffan Ekelund).

Li: 2 pulli Hagabergsliden, Lindesberg, 21.6 (Mats

Andersson m.fl.). 1 pull. Grindtorp, Linde, 18.8 (Hans Norelius).

No: 4 pulli Gunnarsbergsvägen, Nora, 29.6 (Peter Bernövall).

Större (minst 100 ex.) ansamlingar:

Vä: Max 500 ex. Färdskär, Haraker, 1-31.1 (Johan Karlsson m.fl.). Max 200 ex. Svanå, Haraker, 2-22.1 (Pentti J. Tatti m.fl.). 200 ex. Lyckmans, Haraker, 12.1 (Johan Brenander m.fl.). Max 500 ex. Lyckmans 2-25.2 (Johan Brenander m.fl.). Max 450 r. Färdskär 10-27.2 (Inger Hedlund m.fl.). Max 350 ex. Svanå 18-27.2 (Lennart Eriksson R. m.fl.). 150 ex. Hällby, Tillberga, 5.9 (Sten-Ove Sandell). 150 ex. Stenarna, Asköviken, V-Barkarö, 20.9 (Henry Hedlund, Inger Hedlund). 200 ex. Blåbandsbacken, Rytterne, 24.9 (Henry Hedlund, Inger Hedlund). 100 r. Löt, Rytterne, 30.9 (Pentti J. Tatti). 100 ex. Tornudden, Asköviken, V-Barkarö, 8.10 (Janne Virking). 100 ex. Löt 8.10 (Pontus Lindberg).

Ha: 150 ex. Saxtorp, Kolbäck, 9.12 (Johan Bergkvist).

Ar: 300 r. Viby, Arboga, 30.9 (Kjell Ekelund).

Su: Max 360 ex. Ståltorp, Sura, 4-26.1 (Seppo Leppälampi m.fl.). Max 300 ex. Ståltorp 8-25.2 (Gudrun Eriksson-Lindgren m.fl.). 300 ex. Framnäs, Sura, 21.2 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg). 100 ex. Ståltorp 5.3 (Mikael Mälberg).

Från vintermånaderna (januari 2861, februari 2240, december 865) har 5966 fåglar rapporterades med följande kommunvisa resp. månadsvisa fördelning: Vä (1184, 1370, 203), Ha (112, 2, 151), Kō (147, 29, 31), Ku (35, 0, 0), Ar (0, 3, 0), Sa (193, 61, 21), Su (886, 621, 48), Li (111, 63, 355), Ör (5, 0, 16), No (30, 42, 37), Nb (5, 0, 3), Fa (89, 25, 0), Sk (63, 24, 0), Hä (1, 0, 0).

Gunilla Hammarström

Grönsiska *Carduelis spinus*

Rapporter om större (minst 100 ex.) ansamlingar föreligger från april (1) och september (1).

No: 200 ex. Venakärret, Viker, 20.9 (Roland Thuvander).

Sk: 103 ex. Krabovägen, Skinnskatteberg, 15.4 (Sören Björklind).

Gunilla Hammarström

Hämpling *Carduelis cannabina - VU*

Nio (9) vinterfynd (1.1-31.3) är rapporterade:

Vä: Max 40 ex. Svanå, Haraker, 5.1-27.2 (Eva Johansson m.fl.). 30 ex. Färdskär, Haraker, 21.1 (Pentti J. Tatti). Max 25 ex. Lyckmans, Haraker, 2-25.2 (Johan Brenander m.fl.). 1 ex. Färdskär 27.2 (Pentti J. Tatti).

Ha: 1 ex. Årby, Hallstahammar, 1.1 (Stefan Johansson,

Ulf Carlson).

Su: 12 ex. Ståltorp, Sura, 5.1 (Ralf Lundmark). 14 ex. Ståltorp 14.1 (Ralf Lundmark). Max 16 ex. Ståltorp 24.1-25.2 (Ralf Lundmark m.fl.). 2 ex. Framnäs, Sura, 21.2 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg).

Utöver ovan redovisade vinterfynd har följande större (minst 20 ex) ansamlingar och sträcksummor rapporterats:

Vä: 20 ex. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna, 20-21.9 (Pontus Lindberg m.fl.). 20 ex. Bovallsbäcken, Skultuna, 6.10 (Anette och Rune Berglinn). 25 ex. Asköviken, V.-Barkarö, 19.10 (Edwin Sahlin).

Ha: 25 ex. Årby, Hallstahammar, 21.9 (Stefan Johansson).

Gunilla Hammarström

Vinterhämpling *Carduelis flavirostris* - EN

(535 FD, 1003 FD, 753 FD, 1346 FD)

Fågeldagarna hade följande månadsvisa fördelning: januari (141), februari (341), mars (50), april (73), maj-augusti (0), september (30), oktober (66), november (82), december (72).

De största ansamlingarna:

Vä: Max 40 ex. Gryta soptipp, Västerås, 10-24.2 (Johan Karlsson m.fl.). 40 ex. Hälla, Västerås, 16.11 (Niclas Lignell, Hannes Lignell).

Su: 30 ex. Gnien, Ramnäs, 28.9 (Sören Larsson).

Hä: 35 ex. Västeråsmossen, Hällefors, 2.2 (Anders Johansson m.fl.).

Gunilla Hammarström

Gräsiska *Carduelis flammea*

Inget (0) fynd under häckningstid (16.5-15.7) har rapporterats:

Från föråret (1.1-31.3) föreligger inga rapporter om större ansamlingar (minst 100 ex.).

Från efteråret (1.9-31.12) föreligger tolv (12) rapporter om större ansamlingar (minst 100 ex.). Största ansamlingarna (300 ex.):

No:300 ex. Venakärret, Viker, 20.9 (Roland Thuvander).

FOTO LENNART WAARA

Fa: 300 ex. Smittsbo, Västanfors, 1.11 (Sören Emet, Jan Hellström).

Under året har det rapporterats 36 ex. av gräsiskor uppvisande karaktärer för rasen *Carduelis flammea cabaret*, s.k. brunnsiskor (0 ex., 27 ex., 85 ex. 36 ex.). Samtliga noterades under januari månad och den kommunvisa fördelningen var: Ar (3), Su (28), Li (1), Fa (2), Sk (2).

Gunilla Hammarström

Snösiska *Carduelis hornemanni*

(22 FD, 58 FD, 78 FD, 61 FD)

FOTO LENNART WAARA

Fågeldagarna fördelades kommunvis på föråret (13) resp. efteråret (48): Västerås (2/7), Hallstahammar (0/6), Köping (1/2), Sala (0/2), Surahammar (1/12), Nora (1/3), Norberg (0/1), Fagersta (1/3), Skinnskatteberg (3/0), Ludvika (2/12), Hällefors (2/0). Den månadsvisa fördelningen var: januari (2), februari (5), mars (6), april: augusti (0), september (3), oktober (18), november (9), december (18).

Gunilla Hammarström

Bändelkorsnäbb *Loxia leucoptera*

(5 ex., 14 ex., 18 ex., 114 ex.)

Vä: 1 ex. Bergbo, Romfartuna, 15.7 (Markus Rehnberg). 3 ex. Österängen, Tidö-Lindö, Rytterne, 30.7 (Lars Ström). 1 str. Bjurhovda, Västerås, 1.8 (Arvid Landgren). 2 ex. Österängen, Tidö-Lindö, 3.8 (Lars Ström). 2 ex. Österängen, Tidö-Lindö, 31.8 (Lars Ström). 2 ex. Erikslund, Västerås, 2.9 (Johan Karlsson). 1 ex. Österängen, Tidö-Lindö, 4.9 (Lars Ström). 1 ex. Norra Malmaberg, Västerås, 6.9 (Johan Karlsson). 1 ex. Österängen, Tidö-Lindö, 13.9 (Lars Ström). 4 honf. r. Galttegen, Lundby, Västerås, 14.9 (Richard Lager). 1 ex. Norra Malmaberg 14.9 (Benjamin Rodling). 1 ex. Erikslund 1.10 (Johan Karlsson, Benjamin Rodling). 5 (3 1K+2) r. Hökåsgropen, Hubbo, 3.10 (Markus Rehnberg, Bengt Johansson). 2 honf. Hökåsen, Hubbo, 6.10 (Pentti J. Tatti). 2 ex. Hökåsen 7.10 (Stefan Karlsson). 2 honf. Paradiset, V.-Barkarö, 10.10 (Torbjörn Hegedüs, Jesper Andersson). 1 ex. Klockargårdsviken, Tidö-Lindö, Rytterne, 12.10 (Thomas Pettersson). Max

3 ex. Löt, Ryterne, 14.10 (Pontus Lindberg m.fl.). 1 ex. Rastholmen, Asköviken, V.-Barkarö, 16.10 (Torbjörn Hedgedüs). 1 m + 1 f Löt 18.10 (Robert Ekberg). 1 ex. Djäkneberget, Västerås, 5.11 (Nicklas Elfving). 1 ex. Hässlö, Västerås, 30.11 (Fredrik Engström).

Ha: 1 ex. Barnängen, Hallstahammar, 8.8 (Daniel Hedenbo). 2 r. Fastön, Hallstahammar, 15.9 (Christer Andersson). 1 ex. Åsby, Berg, 12.10 (Ulf Carlson).

Kö: 1 ex. Gisslarbo, Kolsva, 27.8 (Mikael Rhönnstad).

Ku: 1 ex. K. Barkarö, 1.8 (Patrik Rhönnstad). 2 ex. Kungsudden, K. Barkarö, 11.8 (Patrik Rhönnstad). 2 ex. Kungsudden 16.11 (Patrik Rhönnstad).

Ar: 1 ex. Emaus, Arboga, 4.8 (Seppo Leppälampi).

Sa: 1 str. (SO) Fräksmossen, Fläckebo, 14.7 (Sören Larsson). 2 ex. Ekeby äng, Sala, 27.7 (Anders Paulsrud).

Su: 1 str. (S) Stora Gräsgården, Ramnäs, 8.7 (Sören Larsson). 1 str. (S) Torgvägen, Ramnäs, 29.7 (Ralf Lundmark). 1 ex. Sura k:a, Sura, 14.8 (Mikael Mälberg). 3 r. Surahammar, Sura, 22.8 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg). 1 ex. Åsenlund, Ramnäs, 28.8 (Lennart Eriksson [Ramnäs]). 1 ex. Annehill, Ramnäs, 15.9 (Ralf Lundmark). 1 f r. Surahammar 30.9 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg). 1 str. (SV) Snickarberget, Sura, 3.10 (Ralf Lundmark). 2 ex. Ramnäs 5.10 (Ralf Lundmark). 2 str. (SV) Sörby, Ramnäs, 11.10 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg). 1 ex. Ramnäs 14.10 (Ralf Lundmark). 1 ex. Tordyveln, Ramnäs, 4.11 (Lennart Eriksson [Ramnäs]).

Li: 3 ex. Morskoga, Ramsberg, 20.7 (Lennart Andersson). 1 ex. Hagabergsliden, Lindesberg, 24.8 (Mats Andersson m.fl.). 2 ex. Munkaboda, Näsby, 18.9 (Sven-Olof Eriksson). 1 ex. Torshällsmossen, Fisksbrol, 11.10 (Mats Andersson, Ally Andersson). 1 ex. Frövi, Näsby, 20.10 (Johan Andersson).

No: 7 ex. Klacka-Lerberg, Nora, 1.8 (Staffan Åkeby).

1 ex. Bergsäng, Nora, 5.8 (Anders Carlberg). 1 ex.

Södra Ås, Nora, 28.8 (Anders Carlberg). 2 ex. Södra Ås 17.9 (Anders Carlberg). 1 m r. Älvhyttan, Viker, 25.9 (Roland Thuvander). 1 ex. Älvhyttan 17.11 (Roland Thuvander).

Fa: 4 ex. Björksta, Fagersta, Västanfors, 12.7 (Jan Hellström). 4 ex. Floda, Ängelsberg, Västervåla, 14.9 (Staffan Liljeqvist).

Sk: 3 ex. Kramptränen, Hed, 23.8 (Mikael Rhönnstad). 1 ex. Skinnskatteberg 28.8 (Mikael Rhönnstad).

Lu: 2 str. (S) Hörksbyn, Grängesberg, 19.8 (Bertil Rahm).

Hä: 2 ex. Knuthöjdsmossen, Hällefors, 3.8 (Christina, Jonny Kvist). 1 ex. Kullberget, Hällefors, 20.9 (Nils Hultman). 4 ex. Grythyttteviken, Grythyttan, 27.12 (Gunde Persson).

Gunilla Hammarström

Mindre korsnäbb *Loxia curvirostra*

Ältiotvå (82) fynd av flockar på minst 15 fåglar, månadsvis fördelade: januari (0), februari (1), mars-april (0), maj (5), juni 28), juli (31), augusti (5), september (5), oktober (3), november (3), december (1). Större (minst 60) ansamlingar:

Su: 65 str. (SO) Norra Kilbäcken, Ramnäs, 23.6 (Sören Larsson). 60 ex. Lilla Gräsgården, Ramnäs, 2.7 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg). 72 str. (S) Stora Gräsgården, Ramnäs, 8.7 (Sören Larsson).

Li: 60 ex. Västra Bor, Linde, 23.6 (Johan Måansson). 70 str. (S) Grindtorp, Lindes, 18.8 (Hans Norelius).

Nb: 70 ex. Bjursfall, Norberg, 4.7 (Magnus Larsson, Thomas Liebig).

Gunilla Hammarström

Större korsnäbb *Loxia pytyopsittacus*

(-, 21, 87, 126)

Inga häckningar har konstaterats. Ethundratjugosex (126) observationer i övrigt, månadsvis fördelade: januari (11), februari (6), mars (13), april (8), maj (3), juni (6), juli (5), augusti (11), september (8), oktober (27), november (19), december (9).

Gunilla Hammarström

Rosenfink *Carpodacus erythrinus* - VU

(- ex. 76 ex. 91 ex., 140 ex.)

Observerad 11.5-23.7. Ingen häckning eller trolig häckning har rapporterats.

Ethundrafyrtio (140) sjungande hannar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (13), Hallstahammar (2), Köping (11), Kungsör (1), Arboga (1), Sala (13), Surahammar (5), Lindesberg (60), Nora (18), Norberg (7), Fagersta (17), Skinnskatteberg (6), Ludvika (2), Hällefors (9).

Gunilla Hammarström

Tallbit *Pinicola enucleator* - NT

(- FD, 777 FD, 61 FD, 1381 FD)

Fynd i januari-mars kommunvis fördelade på Västerås (6, 20, 0), Hallstahammar (3, 0, 1), Köping (2, 0, 0), Sala (6, 5, 0), Surahammar (288, 170, 0), Lindesberg

(0, 0, 3), Nora (6, 2, 0), Norberg (0, 30, 0), Fagersta (112, 50, 4) och Hällefors (3, 0, 0). Fynd oktober-december kommunvis fördelade på Västerås (0, 15, 0), Köping (0, 20, 0), Arboga (0, 2, 0), Surahammar (3, 38, 1), Lindesberg (1, 0, 0), Nora (0, 6, 0), Fagersta (0, 6, 0) och Skinnskatteberg (0, 2, 0).

Större flockar:

Su: Max 40 ex. Lisjö bruk, Sura, 2-26.1 (Leif Östman m.fl.). 38 ex. Lisjö bruk 16.2 (Sören Larsson).

Nb: 30 ex. Boten, Norberg, 16.2 (Torbjörn Jansson).

Fa: Max 100 ex. Silvbergslid, Västanfors, 4-30.1 (Leif Lejdelin m.fl.). Max 50 ex. Silvbergslid 1-28.2 (Stefan Hage m.fl.)

Gunilla Hammarström

Domherre *Pyrrhula pyrrhula*

Sexton (16) fynd med minst 25 fåglar har rapporterats:

Vä: 30 ex. Södra Gryta, Västerås, 26.1 (Lars Sahlin).

Ha: 25 ex. Trångfors, Hallstahammar, 10.2 (Kaj Engberg).

Kö: 25 ex. Nibble backe, Köping, 4.2 (Leif Edberg, Sören Björklind).

Sa: 35 ex. Bysjön, Västerfärnebo, 11.10 (Yngve Hareland).

Su: 31 ex. Annehill, Ramnäs, 4.1 (Ralf Lundmark). 26 ex. Djupebo, Ramnäs, 6.1 (Gudrun Eriksson-Lindgren). 28 ex. Surahammar, Sura, 16.1 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg). 25 r. Lisjö bruk, Sura, 27.1 (Joachim Karlsson). 32 ex. Dammgården, Virsbo, Ramnäs, 9.2 (Inge Larsson). 25 ex. Dammgården, Virsbo, 13.2 (Inge Larsson). 28 ex. Surahammar 21.11 (Mikael Mälberg). 32 ex. Surahammar 8.12 (Mikael Mälberg).

Li: 28 ex. Grindtorp, Lindes, 29.1 (Hans Norelius).

No: 25 ex. Dalhem, Pershyttan, Nora, 9.1 (Erik Marcusson).

Sk: 30 ex. Grisnäs, Skinnskatteberg, 9.11 (Claes-Göran Carlsson).

Hä: 27 ex. Björkhult, Grythyttan, 29.11 (Nils Hultman).

Gunilla Hammarström

Stenkäck *Coccothraustes coccothraustes*

Fyra (4) häckningar har rapporterats:

Vä: 1 pull. Dyudden, Irsta, 2.7 (Bengt Stridh). 3 pulli Vega, Västerås, 4.7 (Bjarne Eriksson). 2 pulli Klockargårdsviken, Tidö-Lindö, Rytterne, 17-18.7 (Thomas Pettersson).

No: 2 pulli Hyttfallet, Hammarbyän, Nora, 16.7 (Anders Carlberg).

Sammanlagt tvåhundrasjuttiofem (275) fåglar rapporterades under vintermånaderna (januari, februari, december) med följande kommunvisa respektive månadsvisa

fördelning: Västerås (32, 21, 47), Hallstahammar (11, 2, 4), Köping (27, 5, 2), Arboga (2, 5, 0), Surahammar (20, 6, 6), Lindesberg (50, 2, 0), Nora (2, 2, 1), Fagersta (26, 19, 0), Skinnskatteberg (3, 2, 1).

Större (minst 10 ex.) ansamlingar:

Vä: Max 10 r. Ekliden, Skerike, Västerås, 1-27.1 (Leif Östman m.fl.). 18 ex. Hökåsen, Hubbo, 13.4 (Stefan Karlsson). Max 12 ex. Ekliden, Skerike, 3-28.12 (Anders Dahlqvist m.fl.).

Ha: 10 ex. Barnängen, Hallstahammar, 1.10 (Daniel Hedenbo).

Li: 10 ex. Lindesberg, Lindes, 21.1 (Jan Myhlback). 14 ex. Lindesberg 25.1 (Jan Myhlback).

Fa: 10 ex. Centrum, Fagersta, Västanfors, 15.4 (Staffan Liljeqvist).

Gunilla Hammarström

Lappsparr *Calcarius lapponicus*

(114 FD, 31 FD, 35 FD, 27 FD)

Fågeldagar fördelade kommunvis på föråret (7) resp. efteråret (20).

Västerås (0, 6), Hallstahammar (0, 3), Sala (0, 1), Surahammar (1, 8), Nora (3, 0), Norberg (1, 0), Fagersta (1, 0), Ludvika (1, 0), Hällefors (0, 2). Den månadsvisa fördelningen var april (6), maj (1), september (14), oktober (6).

Lillebror Hammarström

Snösparv *Plectrophenax nivalis*

(94 FD50, 7 FD50, 9 FD50, 16 FD50)

Antal dagar med minst 50 ex., fördelade kommunvis på föråret (8) resp. efteråret (1).

Vä: 200 ex. Färdskär, Haraker, 20.1 (Richard Lager).

Sa: 80 ex. Svedboäng, Västerfärnebo, 4-9.3 (Berndt Söderlund m.fl.). Max 75 ex. Holstensboda, Västerfärnebo, 10.3 (Kjetil Jensen, Pentti J. Tatti m.fl.). Samma lokal 50 ex. 11.3 (Yngve Wiklund). Max 86 ex. Svedboäng, Västerfärnebo, 16-17.3 (Berndt Söderlund m.fl.).

Senaste vårfyndet var den 25 april och tidigaste höstfyndet var den 13 oktober.

Lillebror Hammarström

Gulsparv *Emberiza citrinella*

Större (minst 100 ex.) ansamlingar.

Vä: 200 ex. Käplinge, Romfartuna, 20.1 (Richard Lager). 100 r. Julpa, Romfartuna, 23.2 (Markus Rehnberg). 300 ex. födosökande Olsta, Dingtuna, 10.12 (Lennart Gladh).

Ha: 300 ex. Bolunda, Kolbäck, 28.1 (Ulf Carlson).

Kö: 100 ex. Köpings hamn 24.2 (Peter Ekelund).

Sa: 100 ex. Sörsalbo, Västerfärnebo, 3.1 (Kalle Källebrink, Eva Johansson). Samma lokal 400 ex. 23.2 (Kalle Källebrink, Eva Johansson). 200 ex. Svedboäng, Västerfärnebo, 26.11 (Berndt Söderlund). Samma lokal 100 ex. 29.11 (Berndt Söderlund).

Su: 100 ex. Lisjö, Sura, 1.1 (Bengt Johansson, Jan Bergman). 100 ex. Hovgårdsgärde, Sura, 5.1 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg). 125 ex. Lisjö 9.1 (Inger Hedlund, Henry Hedlund). 400 ex. Hovgården, Sura, 10.1 (Sören Larsson). 250 r. Kungshammaren, Ramnäs, 12.1 (Sören Larsson, Seppo Leppälampi). 400 ex. Hovgårdsgärde 17.1 (Tom Sävström, Gunnar Sävström). 600 ex. Hovgården 20.1 (Sören Larsson, Greta Larsson). 200 ex. Hovgårdsgärde 22.1 (Mikael Mälberg). 100 ex. Sätten, Sura, 29.1 (Otto Lindgren). 100 ex. Turkie ångar, Ramnäs, 1.11 (Tom Sävström).

Li: 150 ex. Nävsta, Fellingsbro, 26.11 (Bo Runesson).

No: 150 ex. Järle kvarn, Nora, 12.1 (Anders Carlberg, Roland Thuvander). 100 ex. Alntorp, Nora, 12.1 (Anders Carlberg, Roland Thuvander).

Lillebror Hammarström

Ortolansparv *Emberiza hortulana* - **VU/F1**

(10 sj., 46 sj., 31 sj., 43 sj.)

Fyrtiotre (43) sjungande hannar har rapporterats under häckningstid med följande kommunvisa fördelning: Västerås (7), Köping (4), Kungsör (25), Arboga (6), Sala (1).

I övrigt har inga andra fynd än från de platser där hanar har hörts sjunga rapporterats.

Inga konstaterade häckningar, men 2 par upprörda/ varnade i Uknö, Björskog. Glädjande är att antalet sjungande hanar har ökat sedan bottennoteringen 2011 och inventeringsåret 2012!

Lillebror Hammarström

Sävsparv *Emberiza schoeniclus*

Vinterfynd.

Under vintermånaderna har 7 fynd rapporterats.

Vä: 1 ex. Kraftvärmeverket, Västerås, 12.1 (Markus Rehnberg, Pentti J. Tatti). 1 ex. Korsberga, Lundby, Västerås, 12.2 (Torbjörn Hegedüs). Max 4 honf. Östra hamnen, Västerås, 9-31.12 (Anders Dahlööv, Jesper Andersson).

Sa: 3 ex. Gor- gen, Västerfärnebo, 24.1 (Jan Fahlström).

Su: 1 r. Stenbryggan, Kolbäcksån, Ramnäs, 4.1 (Ralf Lundmark).

1 ex. Ståltorp, Sura, 14.1 (Ralf Lundmark). 1 ex. Lisjö ångar, Sura, 1.2 (Ralf Lundmark).

Lillebror Hammarström

Kategori D

Arter/taxa som skulle ha placerats i kategori A eller B, om det inte förelegat ett visst tvivel om de med säkerhet har uppträtt spontant, t.ex. snögås och gulkindad kricka.

Gulkindad kricka *Anas formosa*

(0 ex., 0 ex., 0 ex., 1 ex.)

Vä: 1 m r. Frövisjön, Skultuna, 23-30.4 (Pentti J. Tatti, Jan Bergman m.fl.)*.

Detta är det andra fyndet av denna ostasiatiska and i Västmanland. Tidigare fynd rör en hona noterad vid Asköviken i maj 2000. Ursprunget för denna individ lär vi aldrig få veta. Fågeln visade dock inga synliga tecken på ett tidigare liv i fångenskap, t.ex. genom att bärta ring eller onormalt sliten fjäderdräkt. Det är dock mer regel än undantag att fynd av denna art placeras i kategori D. Arten lär dock inte vara särskilt vanlig i fångenskap och man har på senare tid, med hjälp av stabila isotoper, lyckats spåra ursprunget för två europeiska individer till östra Asien. I dessa fall har man tolkat resultatet som att fåglarna för egen maskin har tagit sig till Europa.

Markus Rehnberg

Kategori E

Arter/taxa vilka betraktas som förrymda eller utsläppta från fångenskap (t.ex. undulat). Till denna kategori förs även införda fåglar som har häckat eller häckar i frihet, men som inte uppnått ett självreproducerande bestånd (t.ex. mandarinand). Arter som tillhör kategori D eller E anses inte vara fullvärdiga medlemmar av den västmanländska fågelfaunan.

Mandarinand *Aix galericulata*

(0 ex., 1 ex., 1 ex., 1 ex.)

Vä: 1 f Svartån vid Bryggargården, Västerås, 1.5 (Nicklas Elfving, Fredrik Engström).

Fynd nr. 33 i Västmanland.

Thomas Pettersson

Referenser

- Anonym. 2013. Nu väntar vi på första pilgrimsfalkshäckningen. Fåglar i Västmanland 44 [4]: 24-25.
- Breife, B., Hirschfeld, E., Kjellén, N. & Ullman, M. 2003. Sällsynta fåglar i Sverige. 2:a upplagan. Stockholm.
- Green, D. 2011. Projekt Pilgrimsfalk. Fåglar i Västmanland 42 [4]: 16-19.
- Gärdenfors, U. (red.) 2010. Rödlistade arter i Sverige 2010. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
- Hedenbo, P. & Green, M. 2013. Hur går det för fåglarna i Västmanland? Länstrender 1998-2011 för arter och miljöindikatorer baserade på data från häckfågelrutter. Länsstyrelsens rapportserie. Rapport 2013:23. <http://www.lansstyrelsen.se/vastmanland/SiteCollectionDocuments/Sv/publikationer/rapportserie/2013/>
- Rapport2013-23-Fåglar-i-Västmanland.pdf
- Lettstrand, G. & SOF 2011. Raritetskatalogen. <http://www.sofnet.org/rk/raritetskatalogen>
- Ottosson, U., Ottvall, R., Elmberg, J., Green, M., Gustafsson, R., Haas, F., Holmqvist, N., Lindström, Å., Nilsson, L., Svensson, M., Svensson, S. & Tjernberg, M. 2012. Fåglarna i Sverige – antal och förekomst. SOF, Halmstad.
- Pettersson, Th. 2003-2014. Västmanlands fåglar. En översikt över deras utbredning, numerär och flyttning, förr och nu. En levande publikation på webben, ständigt utvecklad och aktualiseras. <http://hem.bredband.net/thomaspettersson/VF.htm>
- Urby, L. 2012. Pilgrimsfalkar på stan. Fåglar i Västmanland 43 [4]: 18-21. ■

Tack för att ni rapporterar!

Fler och fler väljer att registrera sina fågelobservationer i Artportalen, vilket är mycket glädjande. Rapportmängden har ökat från några tusen inrapporterade fynd årligen under 1990-talet till uppemot 100 000 under 2013. En stor del av dessa kontrolleras och kvalitetsgranskas i enlighet med VOF:s rapporteringsmall. Arbetet som helt sker på ideell basis börjar dock bli allt mer tidskrävande.

För att underlätta rapportkommitténs (Rrk) hantering av den, som det verkar, aldrig sinnande strömmen av fågelrapporter önskar Rrk att ni som rapporterar följer följande rekommendationer;

1. Rapportera så noggrant som möjligt. Det minsta som bör anges är korrekt art, antal, aktivitet, lokal och datum.
2. Tänk på att det är fågelnas geografiska placering som är intressant, inte rapportörens (om det skiljer sig). Här kan ni också underlätta genom att rapportera uppenbart samma fåglar från samma lokal som tidigare rapportör(er).
3. Dela upp och rapportera hanner och honor, unga och gamla (där så är möjligt) var för sig.
4. Vid fynd där flera observatörer är delaktiga kan ni underlätta genom att en observatör rapporterar fyndet med övriga observatörer som medobservatörer. Vi slipper då gissa om

huruvida två eller flera fynd utgör samma observation eller inte.

5. Slutligen rapportera hellre lite för mycket än alldelvis för lite. Använd kommentarsfältet!

Röda kryss som irriterar

Har du fått ett ”rött kryss” av rrk? Du är då långt ifrån ensam! Det betyder **INTE** att fyndet är underkänt utan att vi behöver kompletterande uppgifter. Så vi ber dig att inte bli irriterad utan hjälpa oss med fler uppgifter.

Vi kan sakna köns- eller åldersuppgifter, häckningskriterier eller ser uppenbart felaktigt återgivna lokaler. För en del anmärkningsvärdas observationer (t.ex. onormalt stora flockar) kan vi ibland önska någon form av feedback som verifierar fyndets riktighet (det är lätt gjort att helt enkelt skriva fel).

Så snart du kompletterat uppgifterna, så klarmarkeras fyndet av rrk och är därför ur världen.

Vi kommer fortsätta att eftersträva ett så fullständigt material som möjligt. Det är därför högst troligt att fler röda kryss kommer att delas ut i framtiden.

Markus Rehnberg

Rrk

Daglediga åkte till Ungern i maj

Text: Gunnar Nordesjö

FOTO: CARL AXEL
SVENSSON

FOTO ÖRJAN CEDERBERG

Birdinghungary som tog emot oss i form av Rolland Kern som visade sig vara en bra guide, med utomordentlig hörsel och stor kunskap om fåglar, växter, fjärilar. Vi åkte omkring i en stor buss med chaufför Attila, med gott om utrymme. Tidigt uppstod en viss språkförbistring, Rolland hörde en Nightingale (sydnäktergal), vi hörde ingen näktergal (Thrush Nightingale). Det är sydnäktergalen som bland annat Shakespeare besjunger. Vi hade stor nytta av vår artlista med både engelska och svenska namn som användes på kvällarna vid artgenomgången.

Vi skulle under de närmaste fem dagarna vara på pusztan, den västligaste delen av slättlandet som sträcker sig genom Ukraina, Ryssland och vidare österut. Det mesta är uppodlat men delar av den ursprungliga slätten med saltöken, saltsjöar, sanddynor, sjöar och fiskodlingar är avsatta som Kiskunsag nationalpark i flera olika delar. Vi besökte några av dessa med utgångspunkt från vårt hotell Kunsagi Major, i närheten av byn Kerrtekegyháza, en semesteranläggning med hästuppfödning och äventyrspark.

Vi rörde oss över ett platt landskap med väl mående byar. Vägarna kantades ofta av stora träd med hängande ljusblåvita klasar. Det var

Robinia (Robinia pseudoacacia), en amerika-import som fungerade bra som vindskydd och ved. I gräset fanns mycket av en blå blomma, violkungsljus och trädgårdarna var fulla av olika slags iris i alla upptänkliga färger.

Önskearter

Naturligtvis hade vi hemma i Sverige diskuterat vad vi kunde tänkas få se. De flesta av oss ville se och höra sommargylling. Redan vid första morgonpromenaden i hotellets närmaste omgivning såg och hördes flera par i de stora ekarna. På samma promenad visade sig bland annat svart rödstjärt, bortflyende härfågel, tofslärka, ängshök och strax innan frukost minervauggla.

Vi gjorde dagsutflykter, ofta med långa promenader över slätten fram till sjöar eller tråsk som nästan var torrlagda. En önskeart var naturligtvis stortrapp. Den fick vi se på långt avstånd från en hög gräsbevuxen sanddyn.

Många sjöar och tråsk var uttorkade så det blev långa avstånd de första dagarna då vi såg skedstorkar, skäggträrnor och svartträrnor men vid en sådan sjö såg vi tjockfot, både hane och hona. Trots att de var nära var de svåra att se då de stod stilla eller låg ner. Enligt Rolland var det en av de bästa tjockfots observationer han varit med om.

Vi hörde och såg många sångare, vanligast var svarthätta och gransångare men höksångare, sävsångare, rörsångare, grönsångare noterades också. Sydnäktergalen hördes hela tiden liksom bofink. Vid en kanal flög en dvärg-rördrom iväg medan trastsångaren lät sig beskådas på några meters håll, vid en annan kanal spatserade en purphäger.

Sista dagen besökte vi några stora fiskdammar där man ”odlade” karp, ett måste på ungrarnas julbord. Där såg vi sothöna, rödhuvad dykand, brunand, vitögd dykand, skäggdopping och skäggmes.

På en sandrevel fanns större och mindre strandpipare, småsnäppa, mosnäppa, brus-hane, kårrsnäppa, gluttnäppa. Färgskillnaden mellan mosnäppans gråare färgton än småsnäppans brunare kunde studeras. Alldeles framför oss sjöng kaveldunsångare men ville inte visa sig. På sandreveln satt dvärgmås och en stund senare hade vi skäggträrna, svartträrna, medelhavstrut och svarthuvad mås.

Sista morgonen vid Kunsagi Major bjöds vi på en tur med häst och vagn i omgivningarna. Fåglarna tycktes inte störas av ekipaget utan vi fick några fina observationer under turen. Vaktel hördes, svartpannad törnskata sågs, liksom fältpipslärka och hämpling men störtat upplevelsen var ett 100 tal biätare som virvlade i luften omkring oss.

De sista tre nätterna bodde vi i byn Nosvaj strax öster om staden Eger i utkanten av Bükkbergen. Hotellet Nomad, drevs av en fa-

FOTO: CARL AXEL SVENSSON

Blåkråkor sågs varje dag liksom vit stork som ofta lät sig fotograferas.

milj och maten som serverades var av gourmet karaktär. Sista kvällen serverades en 70 cm stor ful fisk som i vårt tycke inte smakade något vidare, en stör från floden Tisza. Vi drack goda lokala viner, rödvinet var av tjurbloks-karaktär och sista kvällen nationaldrycken Tokajer.

Efter första middagen gjordes en kvällsutflykt till en kyrka i utkanten av staden Eger där vi såg och hörde ett par dvärguvor. Vid ett senare besök hördes där även balkanspett.

Första morgonpromenaden gick utmed en bäck omgiven av stora lövträd, huvudsakligen bok men även ek och lönn av olika slag. Fåglar hördes överallt, dels mesar, dels sångare som ärtsångare, törnsångare, gransångare, grönsångare. Halsbandsflugsnappare och grå flugsnappare visade upp sig fint för att inte tala om gulhäpling.

På slätten till Tiszasjön som löper parallellt med floden Tisza sågs natthäger, storskarv, skäggdopping och tärnor av olika slag. Efter det var det dags för en långpromenad genom

En fin observation av pungmes vid bo.

ett våtmarksområde med lite gölar här och där. På håll sågs svart stork och en stund senare fick vi fina observationer av den svartvita storken med dess röda ben och näbb.

Skedstork, grå häger, purpurhäger, ägretthäger fanns också och småspoven både hördes och sågs. Vid en göl fanns rödbena, grönbena och årta. I luften resans första tornseglare tillsammans med hus- och ladusvala.

Vår guide Rolland spanade på kraftverksstolpar i vilka plattformar satts upp och fick till slut napp. På en plattform fanns ett tämligen stort bo där man såg siluetten av ett fågelhuvud. Det var hona av en av resans önskefåglar, tatarfalk. Efter en stund visade sig fler huvuden, alltså ungar och efter ytterligare en stund kom hanen med byte. Livskryss för flera av oss.

Av rovfåglar hade vi tidigare under resan sett mycket tornfalkar men även aftonfalkar under flera dagar. Vanligaste rovfåglar var dock ormvråk, brun kärrhök men även ängshök var vanlig.

Under sista skådardagen hade vi på gång en klippsparv i en klipp-

FOTON: CARL AXEL SVENSSON

Biätare fanns vid flera tillfällen plötsligt bara där både sittande eller i luften med sitt typiska läte.

brant i Bükkbergen, men så kom en sparvhök och då tystnade tyvärr klippsparven. Vid ett stenbrott fick vi senare se denna vackra sparrow med sin kontrastrika huvudteckning. Vi hade dessförinnan samma dag hört kornsparv och sett duvhök och mindre skrikörn.

En liten udda upplevelse för oss fågelskådare var också att samma dag få se en svart-gul eldsalamander vid en vattenpöl. Mycket vacker.

Hemresedagen ägnade vi ett par timmar att turista i Budapest och besökte Hjältarnas torg och Citadellet med sin fina utsikt över alla broar över Donau.

Sammantaget var det en givande och intressant resa till ett trevligt och gästfritt land. ■

Purpurhäger - foto Carl-Axel Svensson

FOTO: JÖRGEN LINDBERG

Färre skogsfåglar i Västmanland

Kungsfågel är en av skogsarterna som minskat.

Västmanlands län har en sämre utveckling för skogsfåglar och våtmarksfåglar än Sverige i stort. Däremot går det bättre i länet för fåglar i jordbrukslandskapet och fåglar vid sjöar och vattendrag. Det visar en ny rapport från Länsstyrelsen.

– Utvecklingen för fåglarna säger mycket om den miljö de lever i. Vissa arter är beroende av särskilda kvaliteter i miljön, till exempel att det finns död ved i skogen, säger naturvårds-handläggare Per Hedenbo.

Analysen inleddes med att beräkna trender i länet för så många fågelarter som möjligt för två tidsperioder, 1998-2011 och 2002-2011. Därefter beräknades trender för miljöindikatorer. Varje indikator baseras på ett urval av arter knutna till en viss naturtyp, exempelvis ängs- och betesmarker. Trenderna för indikatorer och arter i länet jämförs i rapporten med utvecklingen i Sverige som helhet.

Analysen har gjorts i samarbete med Svensk fågeltaxering vid Lunds universitet. Indikatorerna har länge använts inom den nationella uppföljningen av de svenska miljömålen. Nu har Västmanlands län möjlighet att jämföra sina resultat med Sverige som helhet.

– Det är förstås negativt att vi ligger dåligt till när det gäller skogsfåglarna, men vi hoppas att resultaten ska komma till användning hos markägare, myndigheter med flera och leda till åtgärder som förbättrar läget, fortsätter Per Hedenbo.

Steglits ökar mest

Den stora vinnaren bland arterna är steglits som ökat med mer än 20 procent per år. Andra som ökat är grågås, talgoxe och svarthässa. Däremot har ingen av arterna i jordbrukslandskapet ökat i länet, men de har heller inte minskat i någon större utsträckning under perioden. Det har de dock gjort i Sverige i stort.

Dåligt har det gått för gråtrut som minskat med omkring tio procent per år och tornsegelare som minskat med omkring fem procent per år. Skogsarter som svartmes, tofsmes, trädkrypare och domherre har också backat.

Inventering av fåglar på fasta rutter i olika naturytyper har sedan mitten av 1990-talet ingått i Länsstyrelsens miljöövervakning. Arbetet utförs av ett stort antal ornitologer från länet och i samverkan med nationella inventeringsprogram. ■

*Rapport från Länsstyrelsen
publicerad 2014-02-26*

Två rara tranor landade i Västmanland - den ena ny art för Sverige!

FOTO: LENNART WAARA

Daniel Green upptäckte **prärietranan** utanför Sörsalbo i Sala kommun den 29 april. Det är Sveriges första fynd av denna art. Senast Västmanland hade en ny art för landet var för ca 40 år sedan och nästan på samma plats. Redan samma kväll kom ett 100-tals skådare och under hela den kommande veckan som den var kvar var det en ständig ström av skådare till Västerfärnebotrakten.

FOTO: MARKUS REHNBERG

Prärietranan går i mitten av bilden tillsammans med våra vanliga tranor.

FOTO:ULF HANSSON

Bilkaos vid Frövisjön pga jungfrutrana

En jungfrutrana upptäcktes 14/6 i Närke. Den försvann under förmiddagen för att senare återfinnas i Frövisjön utanför Västerås. Det är landskapets 3:e fynd.

PROJEKT TJÄDER I VÄSTMANLAND

Text: Sören Larsson

Foto: Lasse Bergkvist

Den 24 februari 2013 samlades tjäderintresserade VOF:are för att diskutera tjäderens situation i landskapet. I flera fall var åsikten samstämd att arten minskat mycket kraftigt men det fanns också i något fall den åsikten att det var ”gott om tjäder”. Resultatet av mötet blev att ”Projekt tjäder” startades och som första uppgiften var kunskapsuppbryggning. Ett uppdrag publicerades i Fåglar i Västmanland 1:2013.

Jag har tagit del av samtliga tjäderrapporter från landskapet under 2013 som kommit till rapportkommittén samt några som rapporterats direkt till mig. Totalt utgörs materialet av 328 rapporter. Av dessa finns uppgifter från 20 spelplatser, 3 st äggkullstorlekar hos ruvande hönor samt 19 rapporter om iakttagna kycklingkullar eller kullar med 1k-fåglar.

Fördelningen av rapporter är ojämn och visar främst var det finns aktiva fältornitologer som besöker skogsmiljöer. Jag vill ändå nämna att inget fynd finns rapporterat från Hallstahammars och Arboga kommuner under 2013. Saknas tjäder numera i dessa två kommuner?

Tjäderspelen

En parameter vi kan använda som ett mått på tjäderpopulationen är antalet tuppars på spelplatserna. Materialet för 2013 visar att de rapporterade spelen (20 st) innehåller i snitt

4,5 tuppars/spel. Materialet är alldelvis för litet för att använda till annat än att önska att fler personer rapporterar antalet tuppars på spelplatserna. Jag ser fram emot att kunna bekräfta eller dementera nedanstående diagram.

Det finns flera sätt att räkna antalet tuppars på en spelplats. Lämpligaste tidsperioden är mellan 20 april till 5 maj. Innan och efter den perioden uppehåller sig tupparna oftast inom sina hemområden som kan ligga flera hundra meter från det egentliga spelcentrumet. Tilläggas kan att tupparna ofta spelar i sina hemområden vissa morgnar/dagar från februari månad och ända in på hösten. T.ex. finns uppgifter i rapportmaterialet om spelande tupper från 21/2 till 20/9.

Äggkullstorlek

Tre äggkullar har rapporterats med 9 ägg (13/5), 9 ägg (22/5) och 8 ägg (12/5). Med tanke på observationsdatum kan alla kullarna anses vara färdigvärpta. En av äggkullarna rövades och även hönan strök med ca 10 dagar efter första kontrollen. Kunskapen om hur många häckningar som försvinner under ruvningsfasen är helt okänd. De tre hörnorna

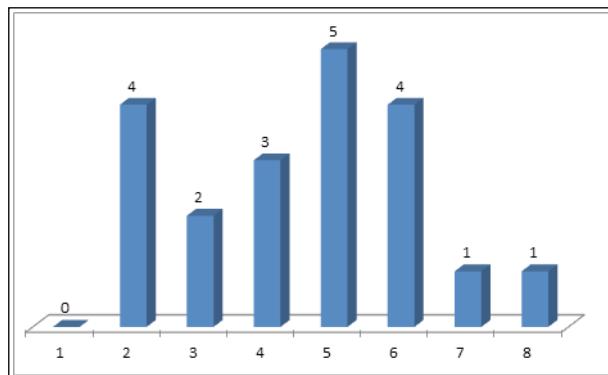
ruvade ganska öppet under en låg granbuske i ca 50-60-årig gallrad talldominerad barrskog med kärrdråg och tät bärriesområden i omgivningen. Sista halvan av maj månad är lämpligaste tiden att inventera ruvande hönor och räkna äggkullstorlek.

Ungproduktionen

Två kullar med kycklingar har rapporterats och 17 kullar med flygga ungar/ungfåglar. Predationstrycket på tjädern under de första levnadsmånderna är högt. I det västmanländska materialet från 2013 är kullstorleken hos de flygga ungarna i snitt 3,9 u/kull. Vårt material är litet men om de rapporter av äggkullstorlekar och flygga ungkullar överensstämmer med hur det är i verkligheten så försvinner ca 60% av ungarna under sin första tid i livet. Ändå sker troligtvis den största förlusten under ruvningsfasen. Under juni t.o.m. augusti rapporterades 12 ensamma hönor. Att dessa hönor i ett tidigare skede misslyckats med häckningen är högst troligt.

Sammanfattning

Skogsmiljöer som utgör tjäderns livsmiljö är kraftigt fragmenterade i det västmanländska skogslandskapet. Det innebär att predationstrycket på ruvande hönor och ungar blir extra stort och på tuppars större än där det finns större arealer gammal barrskog. Fragmenteringen av skogen innebär också att antalet tuppars på spelplatserna blir få. Resultatet av första årets tjäderstudier i Västmanland visar just en sådan bild. ■

Staplarna visar antalet spel med antalet tupper på y-axeln

Här kan du köpa kartan:

- Bokhandeln i Hallstahammar
- Borgåsunds hamncafé
- Knytpunkten i Strömsholm
- Westerqwarn Pub & Restaurang
- Västerås Turistbyrå
- Direkt hos PH Kartdata

Fåglarnas Strömsholm En vägvägvisare

Specialkarta i A3-format och skala 1:30 000 över Strömsholmsområdet med inringade fågellokaler.

Beskrivning av utvalda lokaler och skådar-tips på baksidan.

Pris 50 kr.

070-251 58 33
info@phkartdata.se

Dialektala fågelnamn i Västmanland

Text: Gunnar Lignell

Upprinnelsen till mitt intresse för dialektala namn på fåglar i Västmanland har sin grund dels i Tomas Petterssons digitalt publicerade sammanställning av Västmanlands fåglar, dels ett brev från framlidne Gunnar Brusewitz.

Antalet fågelarter med ett västmanländskt dialektnamn är förhållandevis få. Jag har med de källor jag använt inte funnit mer än 31 arter med ett västmanländskt dialektnamn. Antalet funna dialektala namn är inte heller särskilt många och uppgår till 46 olika namn. En förklaring som jag tror är ganska rimlig till detta faktum är att Västmanland inte stack ut på något särskilt sätt när tiden för insamling av folklore var som intensivast i slutet av 1800-talet och början av 1900-talet.

Landskap som Dalarna, Småland, Skåne, Uppland, Gotland och Lappland har betydligt fler dialektala namn på fåglar. Dessa land-

skap har ju också i viss mån betraktats som exotiska, eller legat nära universitet och på så sätt utforskats mer på djupet än vad fallet är för Västmanland.

Enligt Ingvar Svanberg, Fåglar i svensk folklig tradition (2013), skall de lokala fågelbenämningarna i Sverige uppgå till minst 3000 och från Gotland, denna ö med en mycket speciell dialekt och isolerat läge, har inte mindre än 450 lokala fågelbenämningar dokumenterats. Som synes ligger Västmanland långt ner på namnlistan, om nu någon har upprättat en sådan.

Systematiskt ordnad lista över dialektala fågelnamn i Västmanland

Art	Dialektalt namn	Art	Dialektalt namn
Bläsand	Bläsa	Skogsduva	Turturduva
Gräsand (hane)	Andrik	Gök	Kuckku
Årta	Årtand	Fjälluggla	Harfang
Småskrake	Skräcka	Kattuggla	Klä-vitt; Ofögel;
Storskrike	Hålskrake	Göktyta	Ofågel
Tjäder	Fjärhane	Gröngöling	Tillkorp
Vaktel	Åkerhöna	Spillkråka	Regnfågel
(Röd) glada	Onsvala	Sånglärka	Tillkorp; Kilkorp
Ormvråk	Slaghök; Hök	Sädesärla	Tofslärka; Topplärka
Tornfalk	Väderpulare	Sidensvans	Husärla
Kornknarr	Rågscherka; Rågropa	Strömstare	Dumbom
Ljungpipare	Tirrilihöna	Buskskvätta	Strömgubbe; Strömkarl; Strömrast;
Enkelbeckasin	Märgök; Hässeluv; Himlaget; Brätjebock	Björktrast	Strömkalle
Storspov	Vindspov; Windspole	Svartmes	Rödbrösta
Drillsnäppa	Öjeteta	Gråsparv	Snöskata
Fisktärna	Tiärp		Svarthätta
			Gråbuk; Takbuk;
			Gråbuse; Gråtätting

Fågelskildring och benämningar i äldre tid

Långt före den vetenskapliga namngivningen under 1700-talet existerade med största sannolikhet folkliga benämningar på olika slags fåglar. Att kunna skilja en del fåglar åt betraktades säkerligen som en nödvändighet i ett samhälle där mycken kunskap vilade på lokal iakttagelse och förmåga och vilja att tolka det man såg i naturen.

Fåglarna kom därvid att spela en stor roll. De var ofta lätt att iakta, de hade lätt kännsbara läten, långa näbbar, bjärta färger och en tendens för många arter att dra nytta av människans åker- eller havsbruk. Fåglarna kopplades ofta ihop med vissa nuttoaspekter, som t ex sårnings- eller skördetid, eller som symboler för annalkande fara, t ex storm eller snövärder. Ugglornas läten och uppträdande under nätterna gjorde att de ofta kopplades ihop med olyckor, död och brand.

Många fågelarter var förr föremål för en organiserad jakt och äggtäkt på flera olika sorters fåglar var inte ovanligt. Insamling av fjädrar och dun var också förr vanligt. Det fanns fågelarter som fungerade som tydor, exempelvis inför jakt, varför ett möte med en sådan fågel kunde innebära att jaktyckan helt skulle uteblå, varför det var enklast att avbryta och gå hem.

Samtidigt måste också sägas att det fanns åtskilliga, antagligen huvuddelen, arter som äldre tiders människor inte brydde sig om. Små, svårurskiljbara sångare, mindre vadarsorter och åtskilliga tättingar hade inte en sådan roll att de gavs särskiljande namn.

Har franska språket lyft in ett västmanländskt fågelnamn?

Det som Västmanland har och som inget annat svenska landskap har, enligt John Bernström, är att ett dialektalt namn på fjälluggla, ”harfång”, har förts över till det franska språket. Hur denna överföring har skett är dock höjt i dunkel. Denna uppgift, som inte har kunnat bekräftas på annat sätt, har Gunnar Brusewitz nämnt i ett brev och då aproppen en inramad tavla som hängde i John Bernströms rum på

Strix scandiaca. Stora brokuta Örn-Ufwen – ur Rudbecks Fogelbok

sjukhuset och som visade en fjälluggla från Rudbecks Fogelbok, och med upplysningen att den skjutits vid Fullerö i Västmanland. Den bilden var typexemplar för Linnés fjälluggla som den beskrevs i Fauna Suecia 1746. Namnet antyder att fjällugglan var duklig på att fånga harar och detta dialektala namn har förts över till de fransktalande delarna av Kanada, där fjällugglan heter ”harfang des neiges”. Fjällugglan är sedan 1987 staten Quebecs officiella fågelsymbol och symboliseringar vitheten och snön i delstaten.

Bernström nämner i sitt ”Bestiarium” att för denna lätt igenkännliga och uppreseendeväckande stora uggla saknas belägg för att det inom nordiskt språkområde haft medeltida folkliga namn. Den troliga orsaken till detta är enligt Bernström att ugglan uppfattats som albina berguvar. Fjällugglan har ju också ganska nyligen systematiskt sammanförts med berguven och fått sitt vetenskapliga namn i första ledet ändrat från Nyctea till Bubo (scandiacus).

Vem är John Bernström?

Här är inte platsen att i detalj beskriva John

Bernströms liv och författarskap. Han hade en mycket påtaglig anknytning till Västmanland genom att han i nära tjugo års tid var bosatt på Tidö slott utanför Västerås. Hans studier av huggormar var på sin tid banbrytande, och större delen av forskningen bedrevs på Harholmen i anslutning till Asköviken. Ur ornitologisk synvinkel är han kanske mest känd för sin essä ”Svensk fågelkunskap i äldre tid” som ingick i antologin ”Svenska djur: Fåglarna” (1951).

Dialektala västmanländska fågelnamn

På föregående uppslag presenteras listan över dialektala namn på fåglar som kan härlidas till Västmanland. Det skall framhållas att det dialektala namnet kanske inte bara förekommer i Västmanland, utan även i andra landskap i Sverige. Jag har tagit med de namn där det i litteraturen direkt anger Västmanland.

Listan är systematiskt ordnad. Några fåglar i listan sticker ut med ett flertal namn som strömstare, enkelbeckasin, gråsparv och kattuggla. Det är fåglar som genom sitt uppträdande, sina läten eller genom att lätt anpassa sig till människans miljöer blivit kända. Några arter, som fisktärna och gök, har direkt ljudhärmande namn, medan tornfalkens namn syftar på artens sätt att rytta. Storspovens namn syftar troligen också på artens sätt att spelflyga, medan kornknarrens namn direkt anknyter till åkerbruket.

Avslutning

Ivar Hortlings sedan många år svåråtkomliga ”Svenska fågelnamn” gavs ut i Helsingfors för 70 år sedan och finns idag bara tillgänglig som referenslitteratur på vissa bibliotek. En genomgång av denna bok ger kanhända fler

bidrag till de västmanländska namnen, men detta får anstå tills vidare.

För er som är mer intresserade av fåglars namn och deras härledning rekommenderar jag Lennart Nilssons bok, ”Orre, trast och trana. Om fåglars namn”, som gavs ut på Ellerströms förlag år 2005. Om någon av denna tidskrifts läsare kan bidra med några ytterligare dialektala namn, tar övertecknad tacksmärt emot sådana bidrag. ■

Tryckta källor:

Boström, Rut. Gäster vid fågelbordet. Artikel i ”Människan och faunan. Etnobiologi i Sverige 3. Polen 2007.

Brusewitz, Gunnar. John Bernström- en minnesteckning. Fauna och Flora (84). 1989.

Ekblom, Lars. Svenska fåglars dialektala namn. Katrineholm 1991.

Jägerskiöld, L.A & Kolthoff, Gustaf 1911-1926. Nordens fåglar. 2:a upplagan. Stockholm (från Pettersson 2014).

Otterberg, Henrik. Bernströms Bestiarium. En djurens kulturhistoria. Riga 2008.

Parus major (signatur) 1911. Fågellåtar. Köping (från Pettersson 2014).

Svanberg, Ingvar. Fåglar i svensk folklig tradition. Stockholm 2013.

Tillhagen, Carl-Herman. Fåglarna i folktron. Falköping 1978.

Tyrberg, Tommy. Svenska fåglars namn. Ursprung, historia och innebörd. VF Supplement nr 24. Stockholm 1996.

Otryckta källor:

Brev från Gunnar Brusewitz, 10 december 2001.

Pettersson, Thomas. 26 januari 2014. Västmanlands fåglar. En översikt över deras utbredning, numerär och flyttning, förr och nu.

Pilgrimsfalksungar i Köping och i Västerås

Den första kullen med tre falkungar anlände från Nordens Ark till Köping den 26 juni. En bolåda hade ställdts i ordning på silon i Norsa. Där har de matats av medlemmar i Hedströmsdalens Ornitologiska Förening (HOF), som tillsammans med VOF är ansvariga för projektet.

Efter en vecka öppnades bolådan och falkungarna började öva sin flygförstånd. Matningen pågår fram till mitten av augusti med successiv avtrappning så att ungarna blir stimulerade att söka egen mat. Via en webbkamera har vi kunnat se falkarna när de besökt bolådan.

Även om pilgrimsfalkens favoritmiljö är branta klippstup så kan den häcka både i träd och på byggnader. Silon i Köping är norra Europas högsta silo med sina dryga 90 meter och en utmärkt plats. Det är viktigt att själva

Foto: ULF ERIKSSON

Lennart Andersson, HOF försöker bekanta sig med en av falkungarna i Köping.

boplatsen är skyddad från direkt störning. Öppen mark omkring häckplatsen är också viktigt.

Pilgrimsfalken är specialist på att jaga och fånga fåglar i luften men har inte specialiserat sig på någon speciell bytesart utan tar det som bjuds och är lättast att slå.

En extra kull

Fyra falkungar hade placerats ut i Stockholm i slutet av juni. Men tyvärr blev tre av dem så hårt mobbade av trutar och fiskmåsar att man beslöt att flytta dem. Nordens Ark kontaktade VOF som svarade att beredskap fanns att ta emot dem och att ordna matning i Västerås.

Buren på Djäkneberget ställdes snabbt i ordning av deltagarna i Projekt Pilgrimsfalk. Två honor och en hane anlände 11 juli och fann sig genast väl till rätta. Eftersom de redan kunde flyga blev det en kort vistelse i buren innan den öppnades. ■

Foto: ULF ERIKSSON

Obsar hämtade från rapportsystemet Svalan 1/3 - 15/7 2014

Observationerna är ej granskade
av RK eller RRK.

Text: Gunilla Hammarström

Rariteter i Västmanland

Under perioden sågs, för första gången i landet, en **prärietrana**. Den upptäcktes i Västerfärnebo sn. den 29 april och kunde ses på fälten fram till den 6 maj.

Den 12-13 juni var det dags för nästa trana – en **jungfrutrana** – som kunde ses fint vid Frövisjön, Skultuna sn. Det var tredje gången en sådan sågs i Västmanland.

På samma lokal, Frövisjön, kunde man den 27-28 maj se en **svartand** för första gången i Västmanland (tredje fyndet i Sverige.)

Mars

Under månaden rapporterades fortfarande några **hökugglor**, i Alvestaboda, Heds sn. den 15 och i Stensjön, Norbergs sn. den 5.

En fjällgås sågs i Asköviken, Västerås-Barkarö sn. mellan den 14/3 och den 11/4 och en vid Trädarrängarna, Irsta sn. den 22.

Tre dvärgkanadagäss rapporterades från vid Hällby, Västerfärnebo sn. den 23 resp. 27.

En röd glada sågs förbiflygande vid Stenbrobacke, Romfartuna sn. den 23.

April

En prutgås sågs i Asköviken, Dingtuna sn. mellan den 4-7.

En brun glada sågs sträckande vid Rudö och Farstuholmen, Rytterne sn. den 13.

En stäpphök sågs den 14 vid Löt resp. Rudö, Rytterne sn. och vid Lövsta-pumpen, Dingtuna sn.

En hökuggla vid Södra Norrby, Fellingsbro sn. den 19.

En svart stork sågs i Rynninge, Fellingsbro sn. den 20.

Ejder rapporterades från Hörksbyn, Grängesbergs sn. den 27, från Västeråsfjärden, Västerås den 29 och från Framnäs, Västervåla sn. mellan den 30/4-1/5.

En vassångare rapporterades från Österängen, Tidö-Lindö, Rytterne sn. mellan den 29/4 0ch den 6/6. Röd glada sågs vid Lillängen, Ramnäs sn. den 17, vid Hälla, Fellingsbro sn. den 21 och vid Åsen, Ramnäs sn den 28.

Maj

Röd glada sågs i Västerfärnebo sn. den 1, i Gläpen, Sura sn. den 5, vid Cementatippen, Malmön, Köpings sn. den 7 och vid hjortbo, Västanfors sn. den 12.

Ejdrar fortsatte att ses, i Gläpen, Sura sn. den 1 och i Vikern, Nora sn. den 12.

Pungmes rapporterades från Björnöbron, Västerås den 1-23, och från Gussjön, Fläckebo sn. den 3-4 och den 7-8 juli.

En ägretthäger sågs förbiflygande vid Västvalla, Fellingsbro sn. den 3, rastande i Norsa, Munktors sn. den 4 och sågs vid Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna sn. den 17 resp. 27.

En vassångare hördes vid Björnöbron och Halsen, Västerås den 5-15.

Två ljusmantlade silltrutar vid Hedensberg, Tillberga sn. den 13.

En fältpiplärka vid Gnien, Ramnäs sn. den 13.

Två vitvingade tärnor sågs vid Frövisjön, Skultuna sn. den 17.

Brun glada sågs vid Gnien, Ramnäs sn. den 18 och vid Lagårdssjön, Kolbäcks sn. den 20.

En kustlabb av mörk fas sågs vid Lisjö ängar, Sura sn. den 30.

Sommargylling den 24 vid Ramnäs slussar och den 24-25 från Sjöboda, Munktorsps sn. Den rapporterades även den 30 och 5/6 .

En **kornsparv** rapporterades från Backgården, Västanfors sn. den 31.

Juni

En **svartkråka** sågs på Djäkneberget, Västerås den 2.

Lundsångare hördes vid Baståsen, Sura sn. den 4 och Vid Djupen, Ramnäs sn. den 12.

Röd glada sågs i Mista, köpings sn. den 6-7 och i Blixterboda, Fellingsbro sn. den 20.

Tre smalnäbbade nötkräkor sågs i Västanfors sn. den 25-26 och den 8/7.

Juli

Röd glada sågs i Grindtorp, Linde sn. 13.

Notiser

Datum att notera

- **6-7/9 Falsterbo Bird Show**
- **4-5/10 Euro Birdwatch**
- **15/11 - Medlemsmöte VOF**

Av årets 20 mest kryssade arter hittills är vi i Västmanland skyldiga samt medskyldiga (tillsammans med Närke) till placering 2, 3 och 4 på listan. Hur blir den andra halvan av 2014 i landskapet?

Prärietranan blev ny art för landet, jungfrutranan uppskattas av alla samt helt oväntat svartanden som med sitt 3e fynd i Sverige hjälpe många att täppa till en knepig lucka i sina listor.

The screenshot shows the HINT (Bird ID) website. At the top right is the URL www.birdid.no. Below it is a picture of a bird. The main content area has sections for 'Hitta art' (Find species), 'Dokumentera art' (Document species), and 'Vad är det?' (What is it?). A large map of Europe is displayed with various colored regions, likely indicating distribution ranges or specific study areas. Text on the page discusses bird identification methods and resources.

På den här hemsidan kan du träna upp dina kunskaper i hur man artbestämmer fåglar. Du har också möjlighet att ta en online-examen för att dokumentera dina kunskaper.

'BirdID' är en webbplats utvecklad av Nord-Trøndelag University College för alla som vill lära sig mer om artbestämning av fåglar. Du kan också följa med på deras olika fältkurser Västpalearktis eller helt enkelt bara studera fåglarna själv genom att använda övningstesterna.

Stöd fågelskyddet - Tippa nya sverigearter 2014

Sveriges Ornitologiska Förening har i år liksom förra året en tävling där det gäller att gissa vilka nya arter vi får i Sverige i år.

Vid utgången av 2013 stod den officiella sverigelistan på 504 arter.

Den som vill delta i tävlingen stöder samtidigt fågelskyddet. Det kostar 50 kr och pengarna går oavkortat till fågelskydd. Tävlingen är tänkt som en kul grej, och bidraget till fågelskyddet är det centrala. Mer information finns på SOF:s hemsida www.birdlife.se ■

Rapport från Fagersta - Janne H. | 2014-07-01

Två oerhört glädjande besked har inkommit. Fagerstas första havsörns resp. lappugglehäckning har konstaterats. Verkligen kul. Även strandskatorna kvar i Ängelsberg vilket kan tyda på en tredje ny häckart. 1.6 rastade en svärta, hane i Stora Aspen vilket är ett udda fynd tidsmässigt på året. Mindre flugsnapparen kvar sjungandes i Skrikboravinen. I samma område fick en boende sin katt knockad av en slaguggla som anföll. Häckning i området? Slagugglehäckning konstaterad i Säkmossområdet. Gransångarna i Meling 2 ex. synliga torde även de ha häckat. Även 1 ex. i Högbyn! Tyvärr misslyckades tretåiga hackspettarna vid Kråksten med häckningen då någon hackat/gnagt upp bohålet. Mård? Än en gång förundras man över gåtan nötkråka. 3 ex. synliga i cembratall på Plogvägen. Var kommer dom ifrån? Häckning i närheten?

Gott om hornugglekullar runt om i kommunen. Ävenledes gott om nattskärror i de södra delarna. 2 ex. rastande brushanar i Backgården 30.6 hör numera till ovanligheterna i denna kommun där fler och fler öppna biotoper hotas av igenväxning. Vilket på inte allför lång sikt kommer att drabba flera arter hårt. Tänker närmast på tofsvipa och sånglärka i första hand. ■

Regionala Rapport Kommittén (RRK)

Markus Rehnberg (rapportmottagare)
0707-83 99 27
allealle210@hotmail.com

Lillebror Hammarström
070-540 79 38
aluco@telia.com

Anders Carlberg
0587-131 69
noraanders@tele2.se

Thomas Pettersson
021-13 81 76
thomas.pettersson@bredband.net

Jörgen Lindberg
070-584 13 01
jorgen.lindberg@lm.se

Roland Thuvander
0587-701 09
r.thuvander@telia.com

Gunilla Hammarström
073-097 2205
gunillaa@gmail.com

Västmanlands fågelklubbar

Arboga Fågelklubb

c/o Seppo Leppälampi
Emausvägen 1
732 33 ARBOGA
0589-159 87
seppoleppalampi@hotmail.com
www.arbogafk.net/

Fagersta Fågelskådare

c/o Jan Hellström
Svedjevägen 24
737 43 FÄGERSTA
0223-141 35
lahol7@hotmail.com
www.fagerstafagelskadare.se

Frövi Fågelklubb

c/o Sven-Olof Eriksson
Munkaboda 150
718 91 Frövi
0581-331 79
bonna@telia.com
http://birds.nu/ffk.htm

Hallstahammars Naturskyddsförening

c/o Christer Andersson
Ryttarvägen 13
73494 Strömsholm
070-744 34 81
christer.andersson13@telia.com

Hedströmsdalens Ornitolologiska Förening

c/o Lennart Andersson
Borgaregatan 7C
732 47 Arboga
070 5434606
lennart.laila@compaqnet.se
www.alcedoattis.se

Hällefors Ornitolologiska Förening

c/o Gunde Persson
Hammargatan 30
712 60 GRYTHYTAN
070-642 84 91
gundepersson@hotmail.se
www.halleforsornitolologiskaforening.se/

Nora Biologiska Förening

c/o Peter Bernövall
Gunnarsbergsgatan 14
713 32 NORA
070 212 3658
rasputin53@hotmail.com
www.norabf.se/

Ramnäs Virsbo Naturklubb

c/o Sören Larsson
Norrbyvägen 38
730 60 RAMNÄS
021-35 57 58
soren20@telia.com
www.hemsida.net/suranatur/

Sala Fågelklubb

c/o Kalle Källebrink
Altuna Dragmansbo 4
740 83 FJÄRDHUNDRA
0224-28041
kalle.kallebrink@gmail.com

Skultuna Naturklubb

c/o Gert Eriksson
Vallonvägen 34
730 50 SKULTUNA
021-707 22
Har sida på Facebook

Ställdalens Naturstudiekubb

c/o Thyra Lundell
Tallvägen 9
714 72 STÄLLDALEN
0580-201 66
tallvagen@swipnet.se

B FÖRENINGSBREV

Returadress
Fåglar i Västmanland
c/o Ulf Carlson
Byggmästarv 20
734 40 Hallstahammar

Västmanlands Ornitologiska Förening
www.birdlife.se/vof